

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inserati do 30 pett vrt & Din 2.-, do 100 vrt & Din 2.50, od 100 do 300 vrt & Din 3.-, večji inserati pett vrt & Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 28. — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101, Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

PREDSEDNIK RUMUNSKKE VLADE DUCA ŽRTEV ATENTATA

Sinoči je mlad dijak na kolodvoru v Sinaji s štirimi revolverskimi streli umoril ministrskega predsednika in hudo ranil njegovega spremljevalca — Predsednik vlade je postal dosedanji prosvetni minister Angelescu

Bukarešta, 30. decembra. r. Sinoči okrog 21. je bil na kolodvoru v Sinaji izvršen atentat na ministrskega predsednika Duca. Atentator, mlad dijak, član »Železne garde«, je oddal na ministrskega predsednika pet revolverskih strel in razen tega vrget proti njemu še ročno granato. Štirje streli in deli granate so zadeli ministrskega predsednika, ki je bil na mestu mrtve, peti strel pa je smrtno nevarno ranil njegovega spremljevalca, bivšega bukareškega župana Costinesca. Atentatorja so prijeli. Truplo umorjenega ministrskega predsednika je bil začasnó položeno na mrtvaški oder v kraljevem dvorcu v Sinaji. Še v teku noči je kralj Karol povelil najstarejšemu članu Ducovega kabineta, prosvetnemu ministru Angelescu mandat za sestavo nove vlade. Angelescu je v celoti obdržal dosedanji kabinet. Le mesto prosvetnega ministra je prevzel novi minister. Nova vlada je v teku noči bila zapričena in je davi imela svojo prvo sejo, na kateri je sklenila obsežne varnostne ukrepe, da zajamči red in mir ter nemoteno nadaljevanje vladnih poslov.

Bukarešta, 30. decembra. g. O atentatu na ministrskega predsednika se ugotovljajo naslednje podrobnosti:

Ministrski predsednik Duca je bil večer popoldne sprejet v avtenu pri kralju Karolu na dvorcu v Sinaji. Okrog 18. je zapustil dvor in se podal v vilo svojega prijatelja, bivšega bukareškega župana Costinesca, pri katerem je bil na večerji. Ker je hotel z večernim brzovlakom, ki odhaja normalno ob 21.10 iz Sinaje v Bukarešto, odpotovati v prestolnico, se je okrog 21. podal v spremstvu Costinesca na kolodvor. Vlak pa je imel zamudo. V trenutku, ko je Duca v spremstvu Costinesca stopil na peron, so odjeknili revolverski streli, obenem pa je eksplozivna tudi ročna granata, ki jo je vrget eden izmed atentatorjev. Duca so zadeli štirje revolverski streli, razen tega pa je bil na mestu mrtve, dočim je peti revolverski strel zadell Costinesca, ki je nevarno ranjen. Costinesca so nemudoma prepeljali v bolnico, kjer so ga takoj operirali. Njegovo stanje je zelo kritično.

Truplo Duca so prenesli najprvo v pisarno postajačelnika, od tam pa so po naročilu kralja prepeljali truplo v kraljev dvorec, kjer je začasnó položeno na mrtvaški oder.

Atentatorja so takoj aretirali. Piše se Nikolaj Constantinescu ter je absolutno trgovske visoke šole in član »Železne garde«. Pred razpustom »Železne garde« je kandidiral pri zadnjih parlamentarnih volitvah v okrožju Fogaras. Bil je v spremstvu dijakov Bela Macija in Carancia, ki pa sta v splošni zmedbi, ki je nastala, pobegnili in ju zasledujejo. Pri atentatorju Constantinescu so našli še eno ročno granato.

Vest o atentatu je bila takoj javljena v Bukarešto. Prestolniški listi so izdali posebne izdaje. Atentat je izzval v Bukarešti silno razburjenje. Pred redakcijami listov čakajo velike množice nadaljnjih poročil.

Kakor je ugotovila prva preiskava, sta bila v družbi atentatorja tudi še dva druga člana »Železne garde«, in sicer kavarnar Joan Calimati iz mesta Cirtucai in neki Joan Dorsenimae. Oba sta bila aretirana.

Ni še ugotovljeno, kdo izmed aretiranih je prav za prav vrget ročno granato, ki je v glavnem povzročila smrt ministrskega predsednika in nevarno ranila njegovega spremljevalca. Vlada se je takoj po obvestilu o atentatu sestala k seji in izdala stroge varnostne ukrepe. Obenem je bilo sklenjeno, da se zunanji minister Titulescu, ki se mudi na odmoru v St. Moritzu, brzovjavno pozove v Bukarešto.

V političnih krogih se razumljivo še malo razpravlja o nasledniku Duca kot šefa vlade in liberalne stranke. Kot najresnejši kandidat pa se splošno imenuje Angelescu.

Sožalja

Bukarešta, 30. decembra. r. V teku današnjega dopoldneva je sprejela rumunska vlada nebroj sožalnih izjav iz vse Rumunije in iz inozemstva. Med prvimi sožalnimi brzovjavkami sta brzjavili jugoslovenskega ministrskega predsednika dr. Sršića in jugoslovenskega zunanjega ministra g. Jevtića. Prav tako so z izrazi najostrejših obsojnih grdega zločina izjavile vladi sožalje tudi vse rumunske

politične stranke. Georges Bratianu, ki je bil na glasu, da je največji politični in osebni nasprotnik pokojnega Duca, je v toplih besedah izrazil svoje sožalje pokojnikovi vdovi. Vsi današnji listi so izšli črno obrobljeni in posvečajo tople nekrologe velikemu rumunskemu državniku.

Pogreb bo jutri

Pariz, 30. decembra. AA. Iz Bukarešte poročajo, da bodo truplo pokojnega Duca danes prepeljali v Bukarešto. Pogreb se bo vršil jutri na državne stroške. Smrtni ostanke pokojnega državnika bodo pokopani v Maltepezi na posestvu pokojnikovem.

Vsi današnji bukareštanski listi so izšli črno obrobljeni.

Številne aretacije

Bukarešta, 30. decembra. r. V teku noči je policija izvršila številne aretacije članov »Železne garde«. »Železna garda« je neke vrste fašistična organizacija v Rumuniji, ki že deli časa rovari proti režimu in se je hotela slično, kakor Hitler v Nemčiji, polastiti oblasti. Zaradi tega je vlada že pred tedni to organizacijo razpustila. Atentat na ministrskega predsednika Duca se smatra zaradi tega za čin maščevanja. Zato je policija v teku noči aretirala vse voditelje »Železne garde«. Le predsedniku Codreanu se je posrečilo pobegniti in ga doslej še niso izsledili. Njegovega očeta so aretirali v trenutku, ko je nameraval vstopiti v vlak, da bi se odpeljal v inozemstvo. Preiskava se vrši z vso energijo in dosedanji rezultati kažejo, da je atentat delo tajne zarote razpustne garde.

Bukarešta, 30. decembra. Ponoči so prijeli tudi generala Kantakuzena, ki je po aretaciji Codreana prevzel vodstvo »Železne garde«.

Odmev v Franciji

Pariz, 30. decembra. AA. Vest o umoru rumunskega premijera je v Franciji povzročila globoko obžalovanje in je vso javnost osupnila. Vsi listi ostro obsojajo zločinski umor in poročajo tudi o naložnosti, da zagotavljajo Rumuniji prijateljstvo francoskega naroda.

Ob tem tragičnem dogodku, piše »Petit Parisien«, se vsa Francija iz vsega srca pridružuje narodni žalosti naših rumunskih prijateljev. Listi se dalje izprašujejo, kakšne posledice utegne imeti ta zločin, in vsi soglašajo, da bo vlada znala zatreti morilске težnje in kaznovati atentatorja. »Petit Journal« omenja v tej zvezi atentat na avstrijskega kancelarja Dollfusa in ostro obsoja teroristične metode, ki se jih poslužuje inozemski posnemalci hitlerjskega gibanja. »Ouvree« piše: Nenadna tragična smrt predsednika rumunske vlade je prišla v trenutku, ki je posebej težak v rumunski politiki, zato je danes še preuranjeno govoriti o posledicah, ki jih bo imel ta umor. Toda posledice utegnejo biti zelo resne. V »Echo de Paris« pravi Pertinax: Zdal je na Angelescu, da nadaljuje delo. Bil je eden izmed najvestejših prijateljev Jeana Bratianu in je prežet iste politične tradicije. Upati je, da mu sprito nevarnost narodna kmetska stranka ne bo odrekla poudariti. Tudi »Journal« ugotavlja o posledicah in pravi: Zunanje politična smer Rumunije se pač ne bo spremenila, kakaj Rumunija ima srečo, da stoji na čelu njene diplomacije Titulescu, mož, čigar avtoriteta stoji nad vsimi rivalitetami. Toda smrt Duca odpira vprašanje notranjega nasledstva, ki je izredno kočljivo. Želeti moramo samo, da bi strašni zločin pripomogel k združitvi vseh energij in ljudi, ki so dobre volje. Rumunija se bo najlepše oddolžila žrtvi, ki

jo je moral prestopiti Duca, če se bo zgrnila okoli njegovega naslednika, ki bo pokojnika vreden. To je neobhodno potrebno, če naj se zajamči mir na svetu in organizacija tega miru.

Dr. Jon Duca

Dr. Jon G. Duca je bil rojen 20. decembra 1879 v Bukarešti. Njegov oče je bil generalni direktor rumunskih železnic, mati je bila iz rodbine Ghika. Študiral je v Bukarešti in Parizu ter na pariški univerzi promoviral za doktorja prava. V praktičnem življenju je bil nekaj časa sodnik, nato se je na posvetil zadržanju in je postal l. 1907 direktor centralne blaginje rumunskih ljudskih bank. Leteža leta je postal kot pristaja liberalne stranke tudi član parlamenta, v katerem je deloval nepretrgoma do svoje tragične smrti, zlasti na gospodarskem in socialnem polju. Poleg obeh Bratianov je bil eden najodličnejših voditeljev liberalne stranke, ki nra je kot konsekventnemu organizatorju ter nadarjenemu govorniku dolžna veliko zahvalo.

V kabinetu Jonela Bratianu l. 1914. je bil Duca imenovan za prosvetnega ministra, med vojni je pa v Jassiju stonil v slike s T. G. Maeraykom ter 9. februarja 1918. skupno z Bratianovom vlado demisioniral. Ob koncu istega leta je v novem kabinetu Bratianu prevzel ministrstvo za kmetijstvo. Takrat je bil sprejet tudi zakon o agrarni reformi, ki na nje uvažal solonskega priznanja. V drugem kabinetu Bratianu je postal l. 1919 minister zunanjih del. Štiri leta je vodil zunanjo politiko Rumunije, zastopal je državo na zborovanjih Društva narodov, bil je tudi eden prvih pobornikov za solidno zgradbo Male antante. Zaradi svoje osebnosti in politične integritete je bil Duca naseled polkovan v zadnji kabinet Jonela Bratianu l. 1927. Ta portfelj je obdržal tudi, ko je prevzel Vintila Bratianu ministrsko predsedništvo. Z njim vred je vstopil v novembur l. 1928. po odstoju Valde Voevoda pa mu je bilo l. 1930 spomladni poverjeno ministrsko predsedstvo.

Vodilni položaj v liberalni stranki si je Duca utrdil zlasti po smrti Jonela Bratianu; njegova zasluga je, da se je po povratku Karla II. njen neprijetni položaj bistveno izboljšal. Duca je nastopil taktično spretni pri memorandumu, ki ga je Vintila Bratianu v juliju 1930. na svoji poti v Canoso izročil kralju. S posredovanjem med kraljem in vodstvom liberalne stranke je rešil Duca del nekoč močnega rumunske stranke. V juliju 1930. ga je kralj sam sprejel v avdienco.

Po smrti Vintile Bratianu je bil Duca v decembru 1930. izvoljen za predsednika liberalne stranke ter je ob prevzemu t. funk. cije izjavil je, da bo tudi v bodoče samo v zvesti službi naroda in kralja.

Potrđitev mariborskega škofa

Beograd, 30. decembra. p. Na predlog ministra pravde je Nj. Vel. kralj podpisal ukaz, s katerim se odobrava imenovanje pomožnega škofa dr. Ivana Tomazića za škofa lavantinske škofije v Mariboru z mesečno plačo 10.000 Din.

Borzna poročila.

INOZEMSKA BORZE.
Curih, 30. decembra. Pariz 20.24, London 16.88, Newyork 333., Bruselj 71.75, Milan 27.10, Madrid 42.45, Amsterdam 207.50, Berlin 123.25, Dunaj 58.10, Praz 15.34.50, Varšava 58., Bukarešta 3.05.

Sokolska društva in organizacije Narodne odbrane v Ljubljani in okolici s sodelovanjem ostalih nacionalnih organizacij prirede v petek 5. januarja 1934. ob 20. v sokolski dvorani na Taboru manifestacijsko zborovanje v proslavo 5. obletnice šestojanuarskega kraljevega manifesta.

Dve konferenci Male antante

Dne 6. januarja se sestane v Pragi Gospodarski svet Male antante, 8. januarja pa v Zagrebu konferenca zunanjih ministrov

Praga, 30. decembra. r. Dne 6. januarja se sestane v Pragi konferenca gospodarske Male antante k svojemu prvemu sestanku, da prične izvajati gospodarski del novega statuta Male antante. Podrobni program in gradivo za prvo konferenco je bilo pripravljeno že na predkonferenci, ki se je v začetku decembra vršila v Beogradu. Program prške konference obsega naslednje točke:

1. Sestava seznama blaga, ki prihaja v poštev za medsebojno izmenjavo med državami Male antante za gospodarsko periodo 1934-1935.
2. Določitev osnovnih smernic za stalno sodelovanje Narodnih bank vseh treh držav.
3. Ustanovitev skupnega statističnega urada.
4. Izenačenje trgovinske zakonodaje in medsebojna prilagoditev cen.
5. Enotno normiranje v poljedelstvu in industriji.
6. Ustanovitev centrale za sodelovanje predmetnih ustanov, kakor so železnice, pošta, brzovjav in telefon, brodarstvo, in v zračnem prometu.
7. Ustanovitev skupne gospodarske

centrale Male antante, ki bo urejevala medsebojno izmenjavo blaga in usmerjala izvoz.

Praški konferenci pripisujejo ne samo v državah Male antante, marveč tudi v ostalem inozemstvu največjo važnost, ker bo praktično gospodarsko sodelovanje Male antante služilo za zgled vsem ostalim državam v Podunavju.

Beograd, 30. decembra. r. Dne 8. januarja se sestanejo v Zagrebu zunanji ministri Male antante k prvi redni konferenci po ratifikaciji novega statuta Male antante. Z ozirom na splošni mednarodni položaj pripisujejo tej konferenci v vseh mednarodnih političnih krogih največjo važnost. Konferenca bo trajala do 11. januarja in bodo na njej razpravljali o vseh perečih mednarodnih problemih, ki se tičejo držav Male antante. Skupno stališče bodo objavili v zaključnem komuniqueju. Po konferenci odpotujejo vsi trije zunanji ministri v Zenevo na zasedanje Društva narodov, po ženevskem zasedanju pa bo posejil češko-slovaški zunanji minister g. dr. Beneš Sofijo in Atene.

Hrastnik v letu 1933

V znamenju bede in pomanjkanja stopa naš rudar, naš kemični delavec in naš steklar tudi v novo leto

Hrastnik, 30. decembra.

Kot ostali industrijski kraji TPD, tako je tudi Hrastnik stopil v novo leto v objemu bede in pomanjkanja. Svež je bil še spomin na strašno katastrofo, ki se je dogodila v rovu Ojstro in tako je pač naš rudar stisnjen rok in lačen začel v letu 1933 Delno pomanjkanje naročil in pretirana racionalizacija, ki je bila vsa izvedena in prevajena na najšibkejšo rudarjeve rame, sta povzročili vedno večjo bedo, katere ni omilila niti zima, ta edini up lačnih trpinov. Edina nada so bila nova podajanja med državo in TPD. Čeprav je država kljub temu, da je lahko krila svojo potrebo v veliki meri iz državnih rudnikov, vendar videč obupen položaj delavstva, naročila vsaj delno zvišala. Toda kmalu po tej pogodbji so bile izvršene številne redukcije delavstva, pri katerih je bilo prizadetih veliko število družinskih ocev.

Beda je rastla, vse naše časopisje se je bavilo s prilikami v trboveljskih revirjih, pokrenjene so bile številne nabiralne akcije, ki so sicer lepo uspevale, niso pa mogle zmanjšati gorja, ki vlada v teh žalostnih kotlinah. Prehrana prebivalstvu so poletju postale borovnice in solata, jetika je imela zato lahek posel, posebno med slabotno deco. Akcija rudarskih žen je razgibala ne samo Hrastnik, »Trbovelje in Zagorje, temveč vso dravsko banovino in državo. Razmere tudi do danes niso boljše in stopa naš rudar, naš kemični delavec in steklar, z malo upanja v izboljšanje v novo leto.

Da vsaj za silo prehrani lačno deco, je začela dne 11. julija zopet poslovati šolska kuhinja, ki je prenehala s prehrano koncem šolskega leta 1932/33. Povod za zopetno odprtje je bila že omenjena akcija žen, in pa nalog banjske uprave, da se ponovno odpre kuhinjo, ki jo vodi v vso požrtvovalnostjo vzorna vrtnarica gdč. Amalija Gregoričeva, vzdržuje jo pa deloma rudnik, ki je dal tudi potrebne prostore na razpolago, deloma pa banska uprava, ki prispeva iz bednostnega fonda mesečno 3200 in sicer od početka novembra nudi dnevno 100 šoloobveznim otrokom skromno, a tečno kosilo. Razen tega razdeli kuhinja dnevno 120 porcij po četrtilitrske mleke šolski deci. To akcijo je podprl glavni odbor RK s podporo 5000 Din. Razdeljevanje hrane nadzirajo na deski šoli učitelj g. Roš in Hofbauer.

V tekočem letu so bile ustanovljene tri nove organizacije in sicer Narodna odbrana, ki je z dosedanjim svojim delom dokazala, da je v Hrastniku nujno potrebna ter kljub svoji mladosti beleži vidne uspehe. Streljaška družina ni prišla do pravega razmaha radi neurejenega strelišča, upamo pa, da bo bodoči odbor rešil tudi to vprašanje.

V zadnjem času je bila ustanovljena Narodna strokovna zveza, ki pa že ni več organizacija, temveč cel pokret hrastni-

škega delavstva. Tudi CMD in ostale organizacije niso spale temveč so vršile svoj program in svoje poslanstvo, kolikor je bilo v danih prilikah mogoče.

Za nami je zopet leto dela in borb, bede in obupa, umiranja in rojstev. Stopimo pogumno v novo leto z željo, da bi delo, ki edino more rešiti delavca in ostalo prebivalstvo Hrastnika, zopet zavladalo v tej sjaisti kotlini.

Konstituiranje PZ

Ljubljana, 30. decembra. Na svoji današnji seji se je konstituiralo načelstvo Pokojninskega zavoda. Vršile so se volitve v upravni odbor ter v rentno in revizijsko komisijo. Za predsednika je bil izvoljen za dobo prvih dveh let gosp. Adolf Ribnikar, za njegovega namestnika g. Josip Kavčič, za nadaljnjo dobo treh let pa za predsednika g. Josip Kavčič in za namestnika g. Adolf Ribnikar, oba iz skupine delodajalcev, iz skupine delojemalcev sta izvoljena za podpredsednika za dobo pet let g. Ivan Tavčar, za njegovega namestnika g. Joško Zemljčič, za člana uprave odbora je bil izvoljen za dobo enega leta g. Avenek Ivan, za njegovega namestnika g. Tone Kralj iz skupine delodajalcev. Iz skupine delojemalcev pa sta bila izvoljena kot član g. Vladmir Vrančič in g. Ludvik Stih za namestnika. Za člana rentne komisije g. Ferdo Pintar, za namestnika g. Josip Dermastja, iz skupine delodajalcev, a iz skupine delojemalcev g. Franc Volčanšek, namestnik pa g. Joško Zemljčič. Za člana revizijske komisije načelstva za delodajalce g. Maks Obersnel kot član in dr. Juro Adlešič kot namestnik.

Vremensko poročilo

Bistrica-Bohinjsko jezero, 30. dec. ob 7. zjutraj: —1, oblačno, 120 cm snega, novo zapadli sneg južen, smuka neugodna. Kranjska gora-Rateče-Planica, 30. dec. ob 7.: Barometer se dviga, v višinah megla, dežuje s negom, 130 cm snega, sankališče uporabno. Vršič in Tamar 350 cm prišča.

Krvavec: —4. 20 cm novega snega na zmrazjeni podlagi, smuka idealna. Kočevje: —1, zelo oblačno, mede, 5 cm novega snega na podlagi 40 cm, sankališče neuporabno.

Smučarski dom Ilirije, 29. dec.: Temperatura 0, vreme južno, mirno, na 120 cm podlagi 40 cm južnega snega.

Dovje-Mojstrana, 29. dec.: —3, sneži, mirno, 5 cm novega južnega snega. Možnost smuke. Skakalnica uporabna. Izgledi ugodni.

Planina Sv. Križ nad Jesenicami, 29. dec.: —1, sneži, mirno, 75 cm novega snega na 75 cm podlagi, prišč, smuka idealna, izoleži ugodni.

Vrhnika, 29. dec.: —1, vreme slabo, na podlagi 25 cm južnega snega, smuka in izoleži dobri.

Ljubljansko občinsko gospodarstvo

Zanimivo predavanje župana dr. Dinka Puca — Novi proračun bo znašal okrog 46 milijonov — Vprašanje elektrifikacije

Ljubljana, 30. decembra. Sročil je naš agilno Občinsko društvo povabilo župana g. dr. Dinka Puca, da je predaval o mestnem gospodarstvu. Vrtina dvorana restavracije Zvezde je bila polna obitnikov in tudi drugih interesentov, zlasti pa trgovcev. Med drugimi smo pa opazili tudi predstavnika trgovskega društva »Merkur« g. dr. Fr. Windischerja, zastopnika industrije g. inž. Šuklje, in dr. Golio, zastopnika ZTOI tajnika g. Pretnarja in člana stavbenika g. Ivana Brčića, predsednika okrožnega odbora g. Pristava s tajnikom gosp. Subičem, občinske svetnike g. Freliha, Sossa, Košaka, Lombarda, Seuniga in dr. Modica, zastopnika Gremija trgovcev g. Verbiča, več mestnih uradnikov z direktorjem elektrarne g. inž. Tomcem na čelu in mnogo drugih reprezentantov naših gospodarskih krogov.

Predsednik g. Rebek je pozdravil predavatelja g. dr. Dinka Puca in razne zastopnike, češ, da imajo na mestnem gospodarstvu največ interesa uprav obitniki.

Da ne bo napačnih informacij

Župan dr. Dinko Puc je v uvodu izjavil, da ne govori več red o občinskem gospodarstvu, ki je že tolikokrat premleto in prerazstavljeno, vendar je pa potrebno, da marsikaj pojasnimo in popravimo, ker se razširja napačne informacije in zlobojne ocene, da ima del javnosti popolnoma napačne pojme o mestnih finančah.

V Ljubljani je navada, da vsi občiti leta na mestno občino zaradi blatinh cest in prahu, zaradi praznih gostiln in oddaljenosti šol, kakor tudi za vse druge nedostanke, kakor bi bila občina vsemu kriva. Za vse pa občina ni odgovorna, zlasti pa ne za krizo, a tudi za mnoge druge stvari sta odgovorni banovina in država, pač pa rada sprejema odgovornost za občinsko upravo. Ta je storišča vse, kar je bilo mogoče. V silno težkem položaju je bila, ko je po komisarijatu prevzela težko dedščino za 40 milijonov neplačanih računov.

Svoje višje črpa občina le iz občinskih davčnin, ki jih pa vedno povrne davkoplačevalcem, ker imajo od njih nebroj naraščajočih dobrot. A največja je ta, da denar nepristojno kroži in oživlja vse mesto.

Stanovanjska beda

Tako se je po vojni pojavila stanovanjska beda, ki po zakonu občina nima nobene dolžnosti, da bi se pečala z njo. Stanovanjsko bedo na Češkoslovaškem, v Nemčiji, Franciji odpravljajo države, pri nas se je pa z njo morala boriti edino mestna občina.

Za omiljenje gospodarske krize

Razvoj časa prinaša vedno nove naloge in tako mestna občina ni ustvarila tudi gospodarske krize, ki jo po zakonu tudi ni dolžna reševati. Vendar pa mnogo stvari za njeno omiljenje z dajanjem zasluska in investicijami. Tako občina prav znatno lajša tudi brezposelnost. Elektrarna, pilarna, vodovod in druga mestna podjetja so bila zastarela, ko jih je prevzela sedanja mestna uprava. Tramvaj je bil za nič, klavirna nemogoča, ceste razdrte in uničene tročaji. Leta 1928 in 1929 je bila še dobra gospodarska konjunktura in zato je bilo financiranje lažje. Proračun je tedaj znašal 54.000.000 Din, ki ga je pa meščanstvo lahko preneslo, ker je dobro zaslužio in državne davke niso bile pretirane, banovinske doklade so bile pa tudi še majhne. Prišla je pa kriza in država je morala prileti štediti in je del svojih stroškov prevajala na banovine in občine. Zbog mora občina vzdrževati polno državnih institucij. Tako mesto plačuje učiteljske stanarine, vso policijo, sresko načelstvo ljubljanske okolice, vojaški urad, posredovalni urad, izterjevanje davčnin, dostavljanje dopisov državnih uradov, magacine za predmete, ki jih je davkarja zarubila, žensko realno gimnazijo itd., kar znaša nad 4.200.000 Din. V zadnjih letih smo bili prisiljeni znižati proračun od 54.000.000 na 45.000.000 Din. Pri tem smo pa 9 do 10% plačali za državne izdatke ter za nova bremena tudi še 4.000.000, tako da je mestni proračun sedaj manjši prav za prav za 13.000.000 in se zato tudi za teh 13.000.000 morajo znižati izdatki ter za toliko manj porabiti za koristi mesta.

Davščine je občina znižala

Občina ni zviševala, temveč le zniževala davščine ter doklade, ki so se znižale od 60 na 50%. Prav tako je pa znižala tudi vodarino, gostoščino, prenočnine, tako za obisk gostiln in mnogo drugih takih taks in plačil. Prav znatno se je znižala cena električnega toka, vina, vode in tudi pogrebov. Razen tega se je pa tudi užitnina znižala za 4.000.000 Din, poleg tega pa 80% užitnine ne plačajo ljubljanci, temveč tisti, ki živijo pripekljejo z dežele v mesto. Ne smemo pozabiti, da ne plačamo več zaradi občinskih davčnin, pač pa zaradi banovinskih in državnih davčnin, saj banovinskih doklad plačamo 77%, a občinskih samo 50%, vendar pa od banovine prav za prav ne čutimo nič.

Za omiljenje stanovanjske krize

Tudi za omiljenje stanovanjske krize je mestna uprava storila ogromno, razen tega je pa podpirala tudi privatno podjetnost. Leta 1919. je zgradila Ljubljana le dve novi hiši, leta 1920. samo 16, in leta 1921. 35. Tako je počasi gradbeno gibanje raslo, dokler leta 1927. Ljubljana ni dobila 105 novih hiš, ali v vseh devetih letih skupaj 427 novih poslopij. Kakor je prevzela sedanja mestna uprava v roke gospodarstvo smo imeli leta 1928. že 162 novih hiš, leta 1929. smo jih zidali 153, leta 1930. 194, leta 1931. pa celo 240 novih hiš, a leta 1932. je gradbeno podjetnost zaradi gospodarske krize padla spet na 128 hiš, vendar smo pa v petih letih zgradili 877 novih hiš. Tako je Ljubljana pod sedanjostjo mestno upravo

v 5 letih dobila več kot dvakrat toliko hiš, kot pod prejšnjim upravljanjem v 9 letih. Podobno je tudi z industrijskimi zgradbami, ki smo jih v devetih letih dobili 47, v petih letih sedanje uprave pa 56. Opozorjam, da te številke navajajo podatke le do srede lanskega leta, obenem pa tudi moram poudariti, da si ne želimo v našem mestu velike industrije s po 5000 in več delavci.

Investicije in regulacija Ljubljanice

Mestna občina je v tem času investirala 62.000.000 v stavbe, poleg tega je pa vsem zgradbam za zidanje preskrbel kredite in dalje jamstva v znesku 18 milijonov, tako da je občina prav za prav investirala do leta 1932. že 30.000.000, v letu 1933. pa še nadaljnjih 10 milijonov, tako da je izdala samo za stavbe 90 milijonov Din. Rešili smo tudi regulacijo, ki jo prej nikoli ni mogel spraviti v tek. Pomagal nam je pa pri tem sam previdni in dobri kralj Aleksander. Za prihodnje leto je že določenih 12.000.000, da bo regulacija gotovo končana. Iz kaldrminskega fonda smo dobili že nad 30.000.000 Din. S tem denarjem smo zgradili velika poslopja nove carinarice, tiskovalni skoraj vse ceste. Od države smo dobili v 5 letih 50.000.000 Din, kar je gotovo velik napredek, ker stroškov za ta dela prebivalstvo prav nič ne čuti.

Tramvaj in aerodrom

Tramvaj je pač boleča točka našega mesta, vendar pa smo tako podrtga že prevzeli. Poizkus z avtobusi se je ponesrečil in zgradili smo novi prog na Vič in št. Vid, sedaj pa gradimo krožno prog, kar znači velik napredek, ker je preureditev tramvaja zlasti velikega pomena za tujski promet. Ves za tramvaj izdani denar ostane v Ljubljani.

Tudi naš ponosni aerodrom smo dobili v letu krize in več lepih sokolskih domov. Mestna občina je pomagala sanirati Tabor in omogočila Sokolom v Šiški, Sokolu III. in IV. lastne domove, pomagala je pa tudi ustanoviti Vajenski in Delavski dom, otvorila več dnevnih zavetišč, vzdržuje dve ljudski kuhinji, saj sta kuhinji v Delavski zbornici in v Delavskem domu last mestne občine, a se sami vzdržujeta.

Krepko in zdravo gospodarstvo

Zadnji in glavni slager zabavljačev je pa očitek, kako strašno smo se zadolžili. Res smo napravili dolgeve za mrtve in žive investicije, za regulacijo šol, cest, ki ni ne donasajo in tudi za podjetja, ki imajo visoke prebitke. Vseh dolgov je 150 milijonov, v to vsoto so pa všeti tudi dolgov za podjetja. Pred vojno je Ljubljana, ki je bila takrat popolnoma malomeščanska, imela več dolgov, namreč 10 milijonov zlatih kron, kar je isto, kakor sedaj 150 milijonov Din. Poleg teh dolgov ima pa mestna občina tudi 350.000.000 neobremenjenega premoženja in večina investicij se amortizira sama. Tako je s podjetji, da na mestni zaklad odpade le 60.000.000 in tudi ta vsota ni vsa mrtva, ker mestna poslopja tudi donasajo dohodke. Za dolgeve bomo letos rabili 6.500.000 Din, a protipostavke od dohodkov poslopij tudi znašajo 3.000.000 Din, tako da za dolgeve ostane le 3.500.000 Din, ali samo 7½% proračuna, kar plačujejo davkoplačevalci. Mnogo se je hvalilo mariborski proračun, češ, kako je nizek, vendar pa znašajo v Mariboru anuitete eno celo tretjino proračuna ali 30%, pri nas pa le 7,5%, kar najlepše dokazuje, kako je naš

Obvezna sokolska telovadba

Ljubljana, 30. decembra. Podpisana ljubljanska sokolska društva so na skupni seji delegatov dne 19. t. m. sklenila, da bodo počenši z novim letom brezpogojno zahtevali od novo prijavljenih članov in članic, ki še niso izpolnili 26. leto starosti, da obiskujejo v smislu pravilnika redno telovadbo, o čemer se bo vodila najstrožja meddruštvena evidenca. Vsi oni brati in sestre do 26. leta starosti, ki so že včlanjeni a ne telovadijo, se pozivajo, da takoj z novim letom prično z redno telovadbo, ker bodo sicer črtani iz vrst članstva.

Na tej seji je bilo tudi sklenjeno, da se pozove ono članstvo, ki je prestalo 6 mesečno preiskusno dobo, ni pa še pristojnovali svetčini zaobljubi, da se do 31. januarja 1934. zgleda v pisarni pristojnega društva radi podpisa v knjigo zaobljube. Kdor se temu pozivu ne bo odzval, ga bo društvo črtalo. Ljubljanski Sokol, Sokol I. Sokolsko društvo Ljubljana II, Sokolsko društvo Ljubljana III, Sokolsko društvo Ljubljana IV, Sokolsko društvo Ljubljana-Siška

Iz škojfe Loke

— Blok ajte elektronaprave. Opetovano se je že primerilo, da so nastale pri poslužanju radia motnje, povzročene najbrž po domačinu, ki uporablja ta ali oni električni aparat. Opozorjamo, da so osebe, ki povzročajo s svojim električnimi napravami radionotnje po zakonitih predpisih dolžne, svoje motilne naprave opremiti z zaščitnimi pripravi.

— Tiskarski škrt nam je včeraj malec ponagajal. Trgovska hiša Antona Savnika ni darovala »samo« 6 novih volnenih jopic za revno šolsko mladino, marveč 16, kar resnično na ljubo s tem ugotavljamo.

— Jug je pritisnil na vsej črti. Vožnja z avti je po cestah, zlasti pa na ovinku v Nunki ulici, izredno težavna, kar se vdirajo kolosa globoko v eno. Zapadnemu delu loškega okraja je grozil v četrtek nov sneg. Vozila so prihajala vsa pobeljena v škojfo Loko.

— Za božične praznike je bilo v mestu zelo živahno, naravnost veselo. Krasni zimski dnevi so izvalili na snežne planjave na tucate meščanov, za nameček so pa še ljubljanci pritisnili, tako da je bilo vse dneve dovolj vrveža. Izveščani smučarji so se kakop odpravili na daljše, enodnevne ture.

še gospodarstvo krepko in zdravo. Dolgovi uničijo sami sebe in leta 1942. jih bomo imeli že za polnih 60.000.000 manj, ker bodo plačana vsa poslopja. Pripravljene imamo že načrte za prepotrebno mrtvaško vežo in za dve novi šoli. Bežigrasko prično graditi spomlad iz prihrankov, saj je proračun le prvo leto izkazoval deficit, sedaj smo pa s prihranki napravili vso regulacijo in bomo zidali tudi to šolo. Letos nismo mogli ničesar prihraniti, vendar bomo pa izhajali brez deficita. Za šolo v Udmatu je pripravljeno že zemljišče in gotovi so načrti za novo tržnico in magistrat, ker ga bomo morali zidati zaradi po vsem mestu raztresenih pisarn. Rabimo tudi nova javna skladišča, muzej in imamo gotove načrte za prezidavo Gradu in za razširjenje tramvaja, za poslopje za šolsko polikliniko itd. Ker je gospodarstvo zdravo, lahko z zaupanjem zremo v bodočnost. Beograd je dobil milijarde od države, mi pa le 50 milijonov, vendar pa v Beogradu ne vedo kam s proračunom, a naš je uravnotežen brez zvišanja davčnin.

Novi proračun

Sedanji proračun znaša okrog 46 milijonov Din. Za splošno upravo rabimo čez 8.000.000, to je 18,5% celokupnega proračuna, ker je naše uradništvo dobro plačano, država je pa plače znižala. Glavni odpor proti znižanju plač smo našli pri pridobitnih krogih. V državnem proračunu odpade za uradništvo 40%, drugje pa tudi po 25%. Omiljenje krize leži v zvišanju življenjskega standarda. Za ceste in ulice bomo rabili 8.200.000, za socialno skrbstvo bomo izdali 4.800.000, za zdravstvo 1.900.000, za šolstvo 3.700.000, za prosvetne potrebe 625.000, a mestna poslopja nam bodo donesla blizu 3.200.000, izdatkov, bomo pa zanje imeli nad 3.800.000 Din. Za socialno skrbstvo nam je lani podporni akcija vrgla 750.000 Din, da smo še 200 tisoč Din prihranili, letos pa morda dobimo iz banovinskega dednostnega fonda 500.000 Din, čeprav je Ljubljana zanj plačala 2.000.000 Din. S skrajšanjem nadur se nam je posrečilo prihraniti 200.000 Din, zato smo pa nastavili 70 brezposelnih in inteligentov ter jih tako mesečno podprli s po 250 do 500 Din, da ni poniževalno. Prenešen delokrog nas bo veljal 1.500.000, za obrtništvo bomo dali z nadaljevalnimi šolami vred 200.000, cerkovnikom in organizacijam 100.000 ter za tujski promet 80.000. Tujski promet prav naglo raste, vendar pa moramo odpraviti še mnogo predsodkov in dovoliti več zabav ter prilik za smeh. Bogataši naj le zapravljajo, samo da pride denar med ljudi!

Prav velik uspeh se nam obeta z ureditvijo mestne elektrifikacije. Z bansko upravo in s kranjskimi deželnimi elektrarnami se je namreč posrečilo prav zadovoljiv sporazum za obe strani. Bodočo zimo bomo z banovino že konstatirali, da smo skupni lastniki največjega električnega podjetja v Sloveniji in Ljubljana je v tem sporazumu zavarovana tudi za primer političnih izprememb. Ljubljana je zdrava in hoče vzgojiti zdrav in ponosen ter močan rod. Ko je župan voščil še veselo novo leto, je predavanju sledil večminuten aplavz, nato se je pa županu g. dr. Dinka Puca zahvalil z daljšim govorom predsednik g. Rebek, ki je zlasti obširno govoril o pomenitvi elektrike. Sledila je prav živahna in v marsičem nepotrebna diskusija, ki so se je udeležili nasprotniki obrtniškega društva, ki so jih pa prav temenito zavrnili drugi govorniki z županom na čelu.

ki jih je po okoliških planinah na izbiro. Udomačila se je pri nas navada, da nosijo na božični dan smrečice na grobove svojih pokojnih. Tudi letos je bilo tako. Mestna občina je razdelila med reveže precej pšenične moke, da je bilo pri vsaki hiši vsaj malo božičnega spomina.

Srečno in blagoslovljeno novo leto želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

GORENJSKE MLEKARSKE ZADRUKE
NAKLO — LJUBLJANA

Iz Kranja

— Novo leto bomo tudi letos pričakali v Nar. domu, v katerega vseh spodnjih prostorih priredi Narodna čitalnica običajno silvestrovanje jutri z zelo pestrim sporedom. Sodeluje Odeon-jazz iz Ljubljane. Pričetek ob pol 21. uri.

— Kino Nar. dom predvaja drevi ob pol 21. uri, jutri samo ob 4. in 6. popoldne in na Novega leta dan najnovejši slager-film »Ljubi me nocoj« z Maurice Chevalierjem in Jeanette Mac Donaldovo v glavnih vlogah.

— Na žvižki trg je bilo v letošnjem letu prignanih vsega 11.109 glav živine in sicer 5428 prašičev, 3445 volov, 1240 krav, 173 telet, 103 telet, 629 ovac, 66 bikov, 15 koz, 9 konj in 1 kobila.

— Osebnost vest. Namestu pokojnega g. Jakoba Bajželja je imenovan za odbornika krajevnega cestnega odbora g. Anton Kriznar, župan v Straziscu.

— Aretacija dveh zločincev. Dne 27. decembra je bil aretiran 29letni Alojzij Mertelj, brezposelni kovaški pomočnik brez stalnega bivališča. Imenovan je bil zasledovan s tiralo, ker je pred dnevi v družbi, ki je izvršila že preko 30 vlomov, v vasi Glince pokradel več predmetov.

Omenjeni je na Stefanovo prišel v Kranj z namenom, da tukaj proda več ukradenih predmetov in sicer 2 namizna prta, 4 srebrnih vilic, 10 velikih srebrnih žlic, 4 srebrne nože, 8 malih srebrnih žlic in eno zajemalko. Ves pri Mertelju najdeni srebrni pribor je bil pri aretaciji zaplenjen Mertelj je tatvine priznal, glede pribora pa se izgovarja, da mu ga je izročil tovariš v svrhu razpečave. — Včeraj je bil aretiran še en prijatelj tuj lastnine 20letni delavec B. J., ki je v septembru

ukradel v Zg. Šiški svojemu sostanovalcu par čevljev, ene spodnje hlače, dvojce oči, površnik hlače in britve v skupni vrednosti 270 Din. Tudi on je dejanje pri aretaciji priznal. — Oba zločinca bosta prepekljena v Ljubljano.

MIRIM

kraljica čokolade

Specializirane so:
MLEKITA — mlečna čokolada
KAVITA — mlečna s kavinim okusom.
MLEKITA — mlečna čokolada.
MASLITA — desertna čokolada brez primesi.
SADVITA — sadje v čokoladi.
Zapomnimo si imena, da moremo izbrati po svojem okusu, ko kupujemo čokolado.

Radio kotiček

Ljubljana, 30. decembra. Jutri nam princse radioprogram med drugim vokalni koncert Julija Betetta s spremljevanjem radio orkestra. Koncert se prične ob 10. in Betetto nam zapoje: Lówejevo »Spirito sancto«, Hildachovo »Pomlad«, Gounodovo »Ave Maria« in Lówejevo »Archibald Douglas«. Zvečer ob 18. nastopi vrhniška godba na pihala in zaigra nam koračnico »Olimpijada«, Baumannovo uverturo »Slovo«, Dolinarjevo »Na deželje«, Trojanovo »Zvoki narave«, Kingovo »Amerikansko serenado«, Zajčvo »Večer na Savi«, Hugovo »Iz tihih gajev«, Schneiderjevo »Osamljena« ter koračnico »Zlata Praga«. Ob 19. bo pestra ura članov Narodnega gledališča, ob 20. nastopi radio orkester z lahko glasbo, ob 20.45 zapoje fantje na vasi, vmes bomo pa slišali humoristično posnemanje instrumentov. Ob 20.30 nastopi citraški duet Mezgotis in Kieferle, vmes bo pa pel g. Bajde svoje priljubljene kuplete. Ob 22.30 more slišati novoletni pevski pozdrav, ob 24. pa priložnostni govor ob prestopu h starega v novo leto. Silvestrov radioprogram je torej zelo pester in zanimiv. Od ponedeljkovega radio programa omenjamo versko predavanje škofa dr. Rožmarna, ki se prične ob 9. dopoldne, zvečer ob 20.30 pa začne naš radio prenašati opero iz Beograda.

Ilirija

pristna terpentinova

KREMA ZA ČEVlje

se uporablja na

DOMAČEM TRGU

kot priznana najboljša

že 25 let

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Sobota, 30. decembra: Turške kumare, Izven. Globoko znižane cene od 5 do 14 Din.

Nedelja, 31. decembra: ob 15. uri: Robinson ne sme umreti. Mladinska predstava. Globoko znižane cene od 6 do 20 Din.

Ob 21. uri: Raj potepuhov. Premijera. Izven.

Ponedeljek, 1. januarja: Ob 15. uri: Peterčkov poslednje sanje. Globoko znižane cene. Izven. — Ob 20. uri: Kulturna prireditve v Črni mlaki. Izven.

Znižane cene.

Torek, 2. januarja: Zaprto.

Silvestrovo v ljubljanski operi. Dve predstavi sta. Popoldne ob 15. uri: Havajska roža po globoko znižanih cenah, ob 21. uri pa Pri belem konjčku v znani izvrstni zasedbi. Tudi zvečer veljajo znižane cene.

OPERA.

Začetek ob 20.

Sobota, 30. decembra: Boheme; Gostujš gna.

SAMO DVA DNI!
VESELO SILVESTROVO
RAZPOLOŽENJE

*

V glavni vlogi

Harry Piel

Film lepote, ljubezni, sporta in pustolovščin

ELITNI KINO MATICA

Telefon 21-24

Sodelujejo:

Camilla Spiro

Hilda Hildebrand

*

Rezervirajte si vstopnice! Predprodaja 11. do 1/2 13. Predstave danes ob 4., 7½ in 9¼ in na Silvestrovo ob 3., 5, 7½ in 9¼. Nov Foxov žurnal

Anita Mezetova. Izven. Znižane cene. Nedelja, 31. decembra: Ob 15. uri: Havajska roža. Izven. Znižane cene od 5 do 30 Din. — Ob 21. uri: Pri belem konjčku. Izven. Znižane cene. Ponedeljek, 1. januarja: Ob 15. uri: Travata. Gostuje baritonist Pavel Grba iz Zagreba. Izven. Znižane cene. — Ob 20. uri: Tkar. Izven. Znižane cene.

Danes nepreklicno zadnjikrat

ZVOČNI VELEFILM:

„Hrepenenje“

z Marto Eggerth

danes ob 4., 7 in 9¼ uri

Zvočni kino Ideal

Hitite, da ne zamudite!!!

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Sobota, 30. decembra katoličani: David, Branimir, pravoslavni 17. decembra. Jutri: Nedelja, 31. decembra katoličani: Silvester, Blažena, pravoslavni 18. decembra.

Pojutrišnjem: Ponedeljek, 1. januarja katoličani: Novo leto, Dragovit, pravoslavni 19. decembra.

DANASNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Sled v snegu (Harry Piel).

Kino Ideal: Hrepenenje.

Kino Dvor: Strah in trepet.

ZKD: Nagana ob 14.30 v kinu Maticl.

Kino Šiška: Carski valček.

PRIREDITVE V NEDELJO.

Kino Matica: Sled v snegu (Harry Piel).

Kino Ideal: Hrepenenje.

Kino Dvor: Strah in trepet.

ZKD: Nagana ob 11. dopoldne v kinu Maticl.

Kino Šiška: Carski valček.

Silvestrov večer Ljubljanskega Sokola ob 20.30 v Narodnem domu.

Silvestrov večer Sokola I. na Taboru ob 20.

Silvestrov večer »Soče« ob 20. v OUZD.

Silvestrov večer »Kreke« ob 20. pri Miklu.

Silvestrov večer SK Ilirija ob 20. v kavarni Evropi.

Silvestrov večer Sokola na Višu ob 20. v Sokolskem domu.

Silvestrov večer v Kazini.

Silvestrov večer Sokola Štepanja vas ob 20. v društveni telovadnici.

Silvestrov večer Sokola III. ob 20. v vseh društvenih prostorih.

Silvestrov večer Društva Jugoslovenskih obrtnikov ob 20. v Trgovskem domu.

Silvestrov družabni večer društva »Tabor« ob 20. »Pri levu«.

PRIREDITVE NA NOVO LETO.

Kino Matica: Življenje je lepo.

Kino Ideal: Gospodje in Maxima.

</

Reorganizacija Rdečega križa

Namestu dosedanjih 14 oblastnih odborov bo odslej 9 banovinskih odborov RK

Ljubljana, 29. decembra. Društvo Rdečega križa, ta pod najvišjo zaščito Nj. Vel. kralja in kraljice sloječa in po vsej naši državi razširjena dobrodelna avtonomna narodna ustanova, bo na osnovi zakona o društvu Rdečega križa z dne 13. avgusta 1933 in pravil, ki jih je kraljevska vlada odobrila dne 8. decembra t. l., s pričetkom 1. 1934 svojo organizacijo in upravo bistveno izpremenila in izpopolnila. Največji upravni društveni organ, t. j. glavni odbor s sediščem v Beogradu, Namestu dosedanjih 14 oblastnih odborov se v območju posrednih banovin osnuje banovinski odbori društva Rdečega križa, 9 po številu, za področje mestne uprave v Beogradu pa beograjski oblastni odbor. Tako bo namestu dosedanjega ljubljanskega odbora posloval dravski banovinski odbor društva Rdečega križa s sedežem v Ljubljani; v njegovo področje bo spadal ves okoliš dravske banovine.

Dr. V. Križevič, predsednik ljubljanskega oblastnega odbora RK

Dosedanji krajevni odbori Rdečega križa se preoblikujejo v sreske in občinske odbore društva Rdečega križa, in sicer krajevni odbori na sedežih sreskih nadležnosti in izpostav v sreske, na sedežih občinskih uprav pa v občinski odbore društva Rdečega križa. Po tem takem se v področju dravskega banovinskega odbora preoblikuje 25 sedanjih krajevnih odborov v sreske, ostalih 60 krajevnih odborov in poverjeništev pa v občinske odbore.

Zakon o društvu Rdečega križa predvideva ustanovitve organizacije Rdečega kri-

ža tudi v onih krajih, od občinah, kjer doslej taka organizacija še ni obstajala. Narava vsake občinske uprave bo, da njen predsednik (župan) in dve osebi, ki jo dovoli občinski odbor, predvsem najvišji poslovni predstavnik in zdravnik v občini, osnujejo najprej občinsko poverjenišvo Rdečega križa. To poverjenišvo pa nato poskrbi, da čim prej pridobi vsaj 20 rednih članov društva, z letno članarino 24 Din, ki nato ustanove občinski odbor društva Rdečega križa. Zadevni poziv in navodila za osnove občinskih poverjeništev, odnosno odborov Rdečega križa bo občinskim upravam izdal banovinski odbor društva Rdečega križa po posredovanju kraljevske banovinske uprave in sporazumno z njo, tako da se bodo lahko v vseh občinah, kjer doslej ni bilo organizacije Rdečega križa, do konca meseca januarja 1934 osnovala občinska poverjenišva. Tako bomo v dravski banovini imeli poleg 25 sreskih odborov — v Ljubljani ostane sedanjí krajevni odbor — in 60 občinskih odborov, preoblikovanih iz sedanjih krajevnih odborov in poverjeništev, okoli 280 občinskih poverjeništev, ki se, kakor je upati, še v teku leta izpopolnijo v občinske odbore društva Rdečega križa.

Občinski odbori Rdečega križa bodo neposredno podrejeni sreskim odborom, vsak v svojem pristojnem srezu, srezu pa banovinskemu odboru. Istotako bodo po zakoniti določi občinski odbori ljubljanskega sresa neposredno podrejeni banovinskemu odboru. V Mariboru, kjer sta sedeža dveh srezov, so lahko osnuje samo en skupni sreski odbor.

Letna članarina znaša za rednega člana 24 Din, ki se plača v celoti ali v dveh polletnih ali štirih četrtletnih obrokih. Podporni člani prispevajo letno 6 Din.

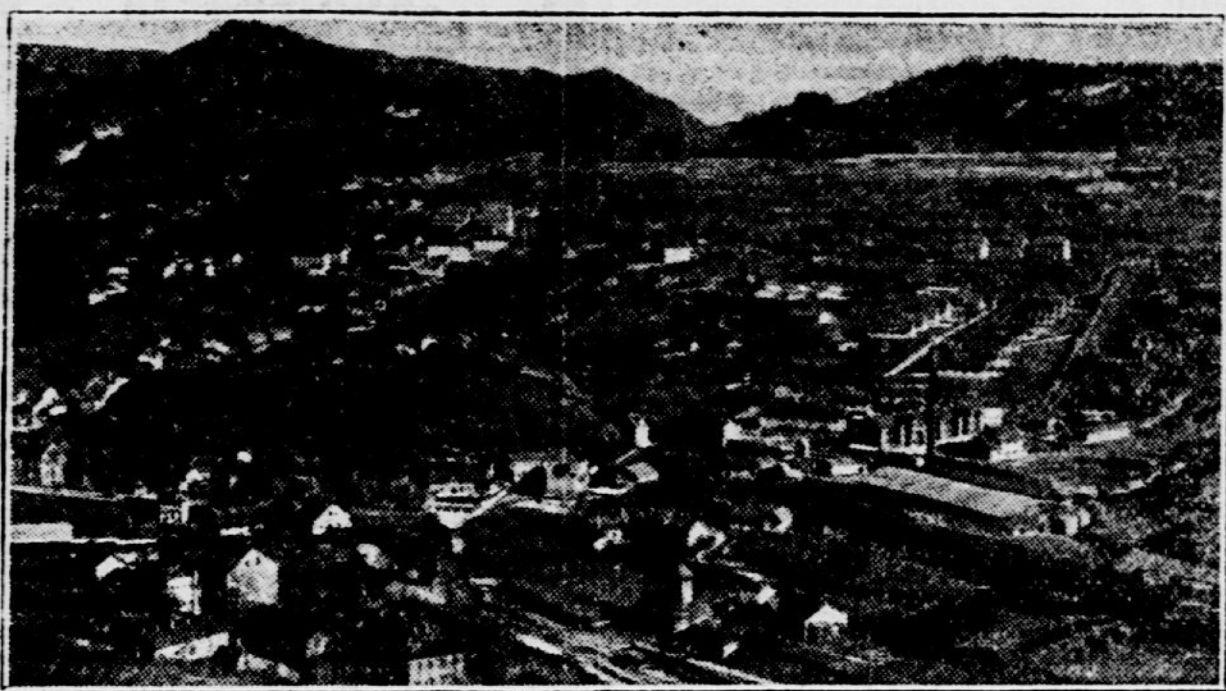
Trdno smo prepričani, da bo naše prebivalstvo kljub sedanjim težavnim prilikam rado in v obilnem številu pristopalo v članstvo Rdečega križa kot največje in najpomembnejše dobrodelne in patriotične organizacije v državi. Vsakega rojaka naj bi kot člana Rdečega križa navdajala prijetna zavest, da podpira s tem eminentno človekoljubno delo, ki ga vrši Rdeči križ že v mirni dobi. Kakor je Rdeči križ prvi, ki priškolí ljudstvu na pomoč ob velikih elementarnih nevarnostih, epidemijah in drugih obnih nadlogah, tako naj odbor Rdečega križa v posrednih občinah postanejo krajevno središče za dajanje prve pomoči bednikom in sili in nesreči. S tem bodo najboljše služili visoki ideji Rdečega križa, ki kot po vsem svetu razširjena humanitarna organizacija druži vse kulturne države in vse narode brez ozira na veroizpoved, narodnost in politično pripadnost njenih članov.

Rudarski revirji ob novem letu

Novo leto naj prinese tudi delovnemu ljudstvu v rudarskih revirjih težko pričakovano zboljšanje

Trbovlje, 29. decembra. Leto 1933. je eno najtežjih, kar jih je preživel prebivalstvo rudarskih revirjev, očitno pa rudarsko delavstvo. S kakšnimi upi in željami je stopalo delovno ljudstvo rudarskih revirjev v to nesrečno leto, ki mu je prineslo toliko gorja in trpljenja, ne bomo opisovali, saj smo bili sami trdno prepričani, da se bo že letos obrnilo vse na bolje in da bo težka kriza omiljena. Toda letošnje leto je prekrizalo račune vsem, ki smo računali s preokretom na bolje. Položaj se je baš nasprotno v polletnih mesecih v rudarskih revirjih tako poslabšal, da je grozila resna socialna ka-

varjaže na načelna nasprotstva, ki da so neopremostljiva. Toda lačni želodci bi ne smeli poznati načelnih nasprotstev, ker se tudi z načeli kriza ne bo dala odpraviti, marveč edino s složnim in solidarnim nastopom vsega našega naroda in privlačno tudi delovnega ljudstva v rudarskih revirjih. Tudi rudarsko delavstvo se čedalje bolj zaveda, da je pomemben in konstruktiven del jugoslovenskega naroda, zato vedno bolj obrača hrbet onim, ki se vedno proglašajo svoja razredno borbena načela za zveličavna in odrešila, ki so pa po vsej priliki tudi delovnemu ljudstvu rudarskih revirjev le škodovala. Danes je

tastrofa, ki bi imela nedogledne posledice. Le hitrim, odločnim in učinkovitim pomožnim ukrepom merodajnih činiteljev, naših nacionalnih društev in naše socialno čuteče javnosti se je zlahkalo, da je rudarsko delavstvo tudi skrajno kritične polne mesece lažje preživel.

Ko se oziramo nazaj in motrimo dogodke v preteklem letu v rudarskih revirjih, pa tudi ugotavljamo, da bi se v tem letu lahko marsikaj storilo v naši dolini, kar bi omililo težak položaj delovnega ljudstva. Ko so pred leti jeseniški kovinarji bili težak boj za svoj obstanek, so se ra Jesenicah združili vsi sloji in stanovi v enotno falango in se tako tesno združili složno in solidarno borili za zboljšanje, ki so ga edino zaradi složnega in odločnega nastopa prav v kratkem dosegli. Vsi so čutili krizo, vsi slutili grožnjo nevarnosti socialne in gospodarske propasti, če ne bo od pomoči, zato so se vsi prebivalci pridružili združeni fronti delavstva ter ga podprli v prizadevanju, da se odvrne grožnja nevarnosti popolne ustavitve dela v jeseniških tovarnah.

In pri nas? Skoro 4 leta že traja in še vedno se postruže kriza v rudarskih revirjih, toda doslej še ni bil storjen z nobene strani uspešen poskus, da bi se tudi delovno ljudstvo rudarskih revirjev, t. j. delavstvo, obrtniki, trgovci in vsi ostali stanovi in sloji, ki trpe pod težo krize, združili v enotno falango ter tako združeni vodili akcijo za zboljšanje težkega položaja. Danes, ko so trgovci, obrtniki in ostali pridobitniki povsem odvisni od rudarskega stanja, bi moral tako akcijo tudi vsak pameten in razsoden človek odobravati. Na žalost pa tudi najtežje preizkušnje v preteklem letu očitno še niso prepričale predstavnikov naših stanov, da je le v slogi moč in rešitev.

Temu dejstvu se toliko ne čudimo, ko vidimo, da si niti naše tri strokovne organizacije še do danes kljub najtežjim prilikam, v katerih žive rudarji in njihove družine zadnja leta, niso ustanovile enotnega akcijskega odbora. Mnogi se izgo-

potrebna popolna solidarnost vseh slojev in stanov, če hočemo, da bomo premagali in preživel težko krizo. Naj nihče ne pričakuje skorajšnjega zboljšanja, marveč naj raje računa na še slabše čase, zlasti, če bo delovno ljudstvo v rudarskih revirjih hodilo po dosedanjih potih razrednega nasprotstva in nesloge med stanovi.

Zato naj delovno ljudstvo v rudarskih revirjih, zlasti pa rudarsko delavstvo ob zatonu nesrečnega starega leta razmislija o vseh napakah in pogreškah, ki jih je v preteklem letu storilo ali kaj opustilo, kar bi utegnili zboljšati težko stanje v revirjih. Če vse te pogreške naj napravi križ, v novem letu pa naj stopi na nova pota, po katerih bo korakalo bolj sramotno naproti. Vseposvoda naj se propagira stanovska sloga in solidarnost na podlagi jugoslovenskega narodnega in državnega edinstva, ki je edino odrešilo tudi za delovno ljudstvo rudarskih revirjev. Zavračaja se naj stara brezplodna in nekoristna razredna miselnost, ki škodljivo in razkrajajoče razdaja ne le proletarijat sam, marveč tudi seje mržnje in nesloge med posameznimi stanovi, ki pa morajo biti v današnjih težkih časih tesno združeni in solidarni, če nečajo, da tudi oni gospodarsko propadejo.

Novo leto naj prinese tudi delovnemu ljudstvu v rudarskih revirjih težko pričakovano zboljšanje. Da pa to zboljšanje čimprej nastopi, se pa mora tudi delovno ljudstvo samo zginiti in stopiti na plan. Ne razredni boj, marveč pokret narodne sloge med vsemi sloji in stanovi v rudarskih revirjih naj nastopi svojo zmagovitost, ki pa gotovo tudi ne bo posuta z rožami, zato pa je ravno potrebna sloga in solidarnost, ker le v tem bo rešitev najtežjih socialnih in gospodarskih problemov v rudarskih revirjih.

Zato naprej k delu in akciji za ustanovitve in združitve vseh slojev in stanov za težko pričakovano zboljšanje v rudarskih revirjih, to so naše želje vsem trpečim v novem letu.

Naši goreči ljubitelji živali

Za raztrgane, lačne ljudi se pogosto ne zmenimo, živali pa pretirano ljubimo in negujemo

Ljubljana, 30. decembra.

Človekoljube poznamo po besedah, življube pa tudi po dejanjih. Zdad, ki ljudje pričakujejo priznanje za udeležbo vseh vrst, pa tudi za pasivnost ter lenobo, je čudno, da se še ni nihče spomnil na ljubitelje živali, ki niso sicer organizirani in ne prirejujejo predavanj in društvenih izletov, ki so pa nedvomno požrtvovalni, da so lahko svetel zgled vsem in vsemu.

V mislih nimamo onih prijateljev živali, ki se zgrajajo na cestah nad surovimi vozniškim ter pomilujejo konje, ki ne morejo zveličati pretežitve vozov, ne mislimo tudi le na one, ki v svoji izvišeni ljubezni do stvarstva rede po tucate psov in mačk, kot tudi ne na nežne gosposdine, ki so jim celo pri srcu »konjice, ki imajo hlev pod stediščnikom. Ljubitelji živali je toliko, da jih je treba deliti na več kategorij. Človekoljube ne bo nikdar toliko na svetu. Človekoljube je menda neke vrste sebičnost, zato je pa tem čistejši altruizem, ljubezen do živali. Nerodno je tem altruistom, če se govori o njihovi plemenitosti, ker so tako skromni.

Oni dan se je sprejel po mestu konj. Neki se je iznebil sani, pa je odšel na promenado. Meščanke so se povsod ustavljale ter pomilovale ubogo žival. Opazovale so na njo moške, da bi ujeli konja in ga spravili na varno, češ, naj bi ga gnali na policijsko stražnico. Žival se bo prehladila! so vzklikale solžnih oči. Tisti dan se je tudi zviljal v kričih na cesti neki moški, vrgla ga je božjost. Mimo so hodili ljudje povsem mirni. Toda nekatere meščanke so bile vesele nekoliko radovedne, kaj se godi na kupu snega. Z zaničevanjem so se obračale od nesrečneža. Kakšen ostuden pijanec! so pripominjale.

Po mestu se kladi vedno mnogo psov brez znamk, kajti nekateri ljubitelji živali radi prepuste skrb za pse konjederc, ko ne morejo več plačati takse. Toda vsi ljudje niso tako »slabi«. Do dna srca se smilijo takšni psi nekaterim meščankam. Mnoge so celo bolj spretni, kot konjederci

— a ne nameravamo omalovaževati konjederci spretnosti. Menda psi tudi poznajo svoje velike prijatelje ter jim slede brez posebnih vzpodbud. Tega seve ne šteje nihče v zlo ljubiteljem živali. Morda so tudi prijateljice tako in je vse prav na vse strani. Pasjih penzionov je mnogo v mestu. Kljub temu bi lahko govorili o pasjih tragedijah, toda čemu vzemirjati že itak tako sočutna srca ljubiteljev živali?

Nesteto ganljivih prizorčkov se odgraja vsak dan v mestu. Nekatere dame se morajo ustaviti, čim zagledajo psa. Občudovanje psov na ulicah je nekaj najplemenitejšega, kar kdaj opazim v mestih na ulici. Kako je srčkan! Krasno! Kakšne nebeske oči ima! Kako elegantno vzdigne zadnjo nogo! Kakšen plemenit gobček! — vzklikajo dame, ko ne morejo zadušiti pripevajočih čustev. Tako kokerirajo s psi, da ne vidijo nič drugega, zato se od časa do časa zaleti ljubiteljica plemenitih mrcin v človeka, ki je seveda štor in neotesanec, ne glede na to, če se opoteka lačen po cesti.

Baje se ljubezen rada sprevrže tako, da človek, odnosno dama, začne strastno ljubiti živali, če nima nobene druge žive duše. Nekateri ljudje so že takšni, da jim srce vedno gori v ljubezni in če nimajo otrok, morajo imeti karkoli, kar lahko ljubkujejo. Berača pa seveda ne morejo ljubkovati, ki umazan in zanikaren prosi za skorjo kruha. Končno pa tudi ni nihče ljubsumen. Tudi živali mora nekdo ljubiti in menežerije v nekaterih meščanskih hišah niso nič posebnega. Da zavzema takšna ljubezen češče kaj čudne oblike, to takorekoč nikogar nič ne briga.

Po cesti se sprejaha muc, človek bi mislil, da se meščani ne zanimajo za takšne malenkosti in da sploh nihče ne opazi mačka. Vender ljubiteljica živali takoj priškolí, da bi kdo ne povozil uboge živali. Druga se zanima, kako je maček sploh prišel na cesto. Tretja vzdihuje: Uboga žival, kako je lačna! Izgubila se je. Med gručo ljubiteljev mačk se kaj kmalu tudi znajde dama, ki celo ve, čegav je maček in pravi, da ga bo nesla domov. Ali je pa

med njimi vsaj plemenita dama, ki je takoj pripravljena prevzeti mačka za svojega.

Oni dan so dame reševale v grudi podobno mačjo zadevo. Približal se jim je otrok, slabo oblečen in lačen. Ustavil se je pred njimi. Opazile so ga, ker so se začele odmikati, kajti otrok je bil umazan. Toda nobena ni vprašala, kaj je z otrokom, če se je izgubil, če je lačen in kaj išče na cesti.

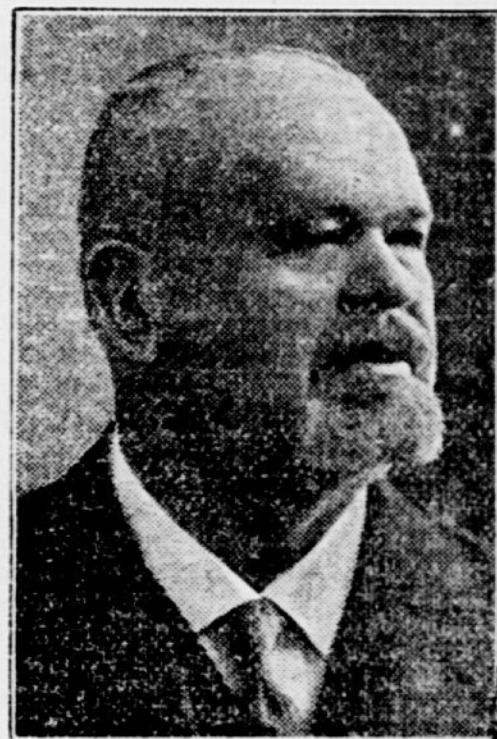
V rudarskih revirjih strada nešteto otrok. A plemeniti ljudje se bolj zanimajo za usodo psa na cesti.

Specialist za nos, ušesa in grlo
dr. Janko Hafner
na Resljevi cesti št. 9 v Ljubljani
zopet redno ordinira
od 2. januarja 1934 naprej. Tel. 3012. 14046

Fran Krapež 79 letnik

Ljubljana, 30. decembra.

Na novega leta dan 1864 je v Otlici. Do pri Ajdovščini stekla zibelka popularnemu ljubljanskemu šatu živili, g. Franu Krapežu. Usoda mu ni bila ob rojstvu mila, nego so mu rojenice nad zibelko zapile težko usodo, usodo otroka malega in slomačnega kmeta. Najprej je čuval ovce, hodil po svoji vasi, stlal za gnezdi, a učil se nikdar, ker je bila šola od njegove rojstne vasi več kot tri ure daleč. Z 11 letom starosti se je napotil v Gradec učiti čevljarstva in je po tletnem bivanju prišel izučen v Ljubljano, kjer je kot čevljarški pomočnik delal najprej pri Szantnerju in pozneje pri Kunstu. Žilav in sposoben se je že z 21. letom osamosvojil kot samostojen čevljar v Bihovčevi hiši pri Senjakiškem mostu. Dasi izučen naveden rokodelce, je vendar vedno hrepenel po napredku in je zlasti pokazal veliko zanimanje za gostilničarsko obrt. Poleg svojega čevljarstva je leta 1886. prevzel še v našem gostilni pri šifu na Bregu, a že leto pozneje kavarno v prvem nadstropju hiše na Jurčičevem trgu po znanem svl. carju Bischofu. Krapež je postal tako v naši Ljubljani prvi slovenski kavarnar.

Že v najzgodnejši mladosti se je vpisal v razna društva, ki jim je bil vedno podpornik in agilen član. Enako je bil vedno navdušen Sokol in član ljubljanskega Sokola od 1888., ko je bil starosta sedanjí senator Ivan Hribar. Pevsko društvo Slovec, kolesarski klub Ilirje, Prostovoljno gasilsko društvo, Kmetijska družba, Obrtno društvo in še številna druga so ga vedno prištevila med svoje najmarljivejše člane.

Fran Krapež je bil vedno v prvih naprednih vrstah in agitator napredne stranke Slovencev. Gasilsko društvo, katerega član je bil do požara starega gledališča, ga je iz svoje srede izključilo, ker je dosledno zahteval slovensko poveljevanje. Stremel po napredku je čez nekaj let prevzel pri Fišerju v Zvezdi tedanjo Nacionalno kavarno, a ga je potres prillil, da je obrat omejil in je v veliki Dvornem trgu g. Pomagratz sezidal novo hišo, je Krapež v isti na svoje stroške uredil slovensko kavarno, ki je kmalu postala naš vsenarodni lokal. S pomočjo arhitekta Jagra in Josipa Primožica ji je dal nekaj samoslovenskega, a čemer je pripomnil tudi tedaj prvi slovenski javni napis v Ljubljani, za katerega se je Krapež moral peljati celo na Dunaj k lastniku po dovoljenje, ki ga je kljub tedanjim hudim časom končno tudi izposloval. Tako smo dobili v Ljubljani našo prvo slovensko Narodno kavarno. Poleg kavarne je 1903 v Gosposki ulici otvoril tudi lepo restavracijo Zlatorog, v kateri so se, kakor tudi v njegovi kavarni, zbirali dolga leta slovenski narodni voditelji in zaročniki, med katerimi naj omenimo sedanjega generala Maistra, majorja Lavriča, majorja Colariča itd. Krapež je bil v tistih časih tudi ustanovitelj Jezdnega oddelka ljubljanskega Sokola in je vedno vzdrževal po več lepih konj, da se je sokolska mladina mogla vaditi v jahanju.

Med svetovno vojno je bil pridržen komisiji za kvalifikacijo konj za bivo Kranjsko in je kot takemu bilo marsikdaj močeno pomagati našemu kmetu. Pri demobilizaciji je neumorno delal in pomagal v prid našemu mestu in novi državi. V sokolskem kroju je na kolodvoru nadziral prevoz demobilizacijskega materiala in zlasti konj. Takratni železniški poveljnik, sedanjí svetnik stola sedmorice v Zagrebu g. Nazode mu je dal nalog, da izvagonira cel vlak konj, namenjenih v Avstrijo, ki jih je Krapež odpremil naprej v Tivoli, nato pa v Zagreb in dalje v Beograd.

Tudi v naši državi je premišljeval, kako bi izpopolnil kavarniško obrt. Da je Kazina prišla v napredne roke, je nedvomno njegova zasluga. Ne menci se za stroške iz starih zatohlih lukenj napravil lene lokale, ki so dali Ljubljani nekaj res velemestnega. Enako razkošno je uredil restavracijo Zvezdo in kavarniški vrt.

Zal temu kremenitemu in delavnemu možu ni prizanesla gospodarska kriza in huda konkurenca. Upamo pa, da bo tudi njene udarce srečno prebolel.

Vrlenu možu želimo, da bi preživel jesen svojojo plodonosnega življenja v sreči in zadovoljstvu.

Josip Stradner se poslavlja

V ponedeljek opoldne odpotuje iz Ljubljane priljubljeni tajnik avstrijskega poslanstva

Ljubljana, 30. decembra.

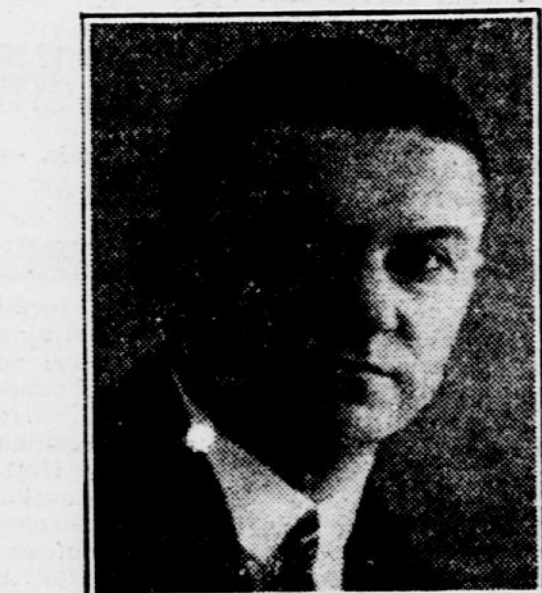
No Novega leta dan opoldne se bomo pri dunajskem brzovlaku poslovili od tajnika avstrijskega konzulata g. Josipa Stradnerja, ki ga gotovo pozna vsa Ljubljana, saj ga ima naše prebivalstvo že za ljubljancana. V vseh krogih ima namreč prijatelje, ki z njimi govori vedno slovensko in tako po domače, da ga vse smatra za rojenega Slovence. Vendar pa ta naš dobi prijatelj ni naš rojak, še manj pa sin slovenske matere, temveč pravi Nemec. Sicer je simpatični gospod rojen v Radgoni, vendar jo je pa zapustil še kot dete, da se ni mogel naučiti našega jezika.

Konzularna služba je pripeljala g. Stradnerja v Rio de Janeiro v Braziliji. Vemo, da je tam prav mnogo Hrvatov in tudi nekaj Slovencev. V avstrijskem konzulatu jih je spoznal in prvič je čul našo besedo. Simpatični so mu bili jugoslovenski izseljenci, pa je že tedaj navadil uho na naše glasove, saj vendar večina Dalmatincev ni razumela niti besedice nemški. In poizkusil je z njimi po naše, da so bili vsi srečni. Iz Južne Amerike je šel v Alžir, Tunis in Bizerto. Srce ga je bolelo, ko je videl toliko naših ljudi v razupiti tujski legiji. Spet je marsikoga potolažil, ko je izpregovoril v našem jeziku. Pozneje v Newyorku, Filadelfiji in Pittsburgu, zlasti pa v Clevelandu se je počutil že kar domačega, če je v avstro-ogrskem konzulatu stopil preden naš človek. Poznal je vse, saj je vodil evidenco avstro-ogrskih podanikov in je tako samo v Clevelandu našel 25.000 naših rojakov. Kdorkoli je prišel k njemu, mu je ustregel. Od l. 1910. pa do l. 1917. je šel na roko našim Amerikancem. Ko se je vrnil spet v Evropo, je tudi na Holandskem že ločil naše izseljence od drugih, še več jih je pa spoznal v westfalskem Dortmundu. Ob prevratu je služboval pri avstrijskem konzulatu na Saškem v Chemnitzu. Konzulat je tedaj zastopal tudi češkoslovaško republiko in našo mlado Jugoslavijo. Sicer jih ni mnogo, vendar se pa vsakdo spominja dobrega gospoda, ki mu je rad ustregel v burnih časih po prevratu. L. 1921. ga je avstrijska vlada poslala v Beograd, a l. 1922. je g. Stradner prišel v našo Ljubljano, kjer se je prav kmalu zviljal. Naš je poznal že z vseh strani sveta. Nikdo se več ne spominja, od kdaj g. Stradner govori slovensko, le to vemo, da smo ga vedno imeli za svojega.

Kot navdušen sportnik se je konzularni tajnik g. Stradner vpisal v »Ilirijo«, saj je izvrsten plavalec in tudi za nogomet se je zanimal v vseh deželah to in onstran morja. Kot sportnik se je naglo seznanil z vsemi krogi in se tako popolnoma vdomačil, da ima prijatelje v vseh krogih.

Konzularni tajnik g. Stradner je torej čist avstrijski Nemec. Tudi pri nas imamo rojake nemškega rodu ali pa vsaj nemškega prepričanja. Ti naši rojaki smatrajo za svojo najsvetejšo dolžnost, da pošiljajo svoje otroke v inozemstvo v šolo. Sicer znajo otroci že od doma nemščino, ali vendar...

Z dovoljenjem avstrijskega ministrstva je tajnik g. Stradner dal svojo edino hčerko gđ. Finko tati v slovenske šole in je danes pridna učenka VI razreda realne gimnazije na Poljanah. Ostala bo do konca sokolskega leta v Ljubljani, nato se bo pa šle odpeljala na svoj novi dom v poljsko Var-

G. Stradnerja smo videli na vseh naših prireditvah, posebno pogosto pa na gledališčih. Pravi, da mu je gledališče najbolj opilo slovensčino. Mi pa tega ne vemo. Seveda govori g. tajnik tudi srbohrvaščino. Priljubljen se je vsej Ljubljani, zlasti pa vsem, ki so imeli opravka na avstrijskem konzulatu, saj je z največjo uslužnostjo rad storil vsakemu brez razlike stanu vse, kar je dopuščal zakon. Tudi dežela pozna ljubeznivega družabnika, kar je porabil vsako priliko, da je spoznal zanimivosti in lepote naše domovine. Na dopustih v Avstriji je z vso vno delal propagando za naše kraje in privabil marsikoga k nam. Prav velike zasluge ima za naš tujski promet in sploh za ugled naših krajev in našega naroda v tujini. Tako podrobno delo med prijatelji in znanci večkrat pomaga pri poglabljanju stikov med sosednimi državami, kakor tako imenovani zgodovinski diplomatski akti. Ljubljana je g. Stradnerju postala druga domovina in gotovo bo tudi v poljski Varšavi, kjer sigurno postane v kratkem prav tako popularen kakor pri nas, povedal o naših krajih in našem narodu le najlepše stvari. Ob slovesu na poti v Varšavo pozdravljamo g. Stradnerja kot ljubljancana in mu želimo kot svojemu vse najboljše, da bi nas ohranil v tako lepem spominu, kakor mi njega.

Iz Stične

— Na Silvestrovo gostujejo Višnjani v Sokolskem domu v Ivančni gorici z veselo enodejanko »Damoklejev meč«. Izvrstni višnjiški igralci bodo tako izpopolnili program sokolskega silvestrovanja z »no najbolj komičnih enodejank ter prispevali mnogo smeha ob prisilni ločitvi od starega leta.

— Mlinar in njegova hči. V nedeljo, 24. t. m., se je zopet napolnila prostorna dvorana Sokolskega doma v Ivančni gorici. Igralci so to pot privzoriili prvo žaloigro v letošnji sezoni: »Mlinar in njegova hči«. Igra je uspela kljub temu da so imeli igralci le malo vaje, zelo dobro. K uspehu je mnogo pripomogel g. Turnher iz Višnje gore, ki je odlično maskiral igralce.

Dnevne vesti

Srečno novo leto:

Uredništvo

in upravnništvo

„Slovenskega Naroda“

— **Izpremembe v državni službi.** Imenovan: za sestro pomočnico pri 7. travniškem dnu v Celju sestri pomočnica uradniška pripravnica Ana Čebela, za arhivarka pri sreskem načelstvu v Gornjem gradu arhivski uradnik Fran Fender, za arhivarko pri banski upravi v Ljubljani arhivska uradnica Slavka Koritzky, za obrtnega učitelja na Tehnični srednji šoli v Ljubljani uradniški pripravnik Josip Steinmann, za arhivarko pri banski upravi v Ljubljani arhivska uradnica Ana Zupančič, za obrtnega učitelja na državni tekstilni šoli v Kranju uradniški pripravnik Otar Zupančič, za policijskega agenta pri upravi policije v Ljubljani policijski agent pripravnik Franc Bramec, za policijskega stražnika III. raz. pri upravi policije v Ljubljani policijskega stražnika pripravnika Ivan Sire in Mihael Sivko, za služitelja II. skupine vratar pri drž. bolnici za duševne bolezni Ljubljana-Studenec Ivan Hribar; v višjo skupino so pomaknjeni laborantka pri zdravstvenem domu v Mariboru Ivanka Cizelj, obrtni učitelj na državnem opekařnem zavodu za ženske domači obrti v Ljubljani Elza Lubeč in Jelka Urih, obrtni učitelj na srednji šoli v Ljubljani Pero Smečevič, žigost dragocinskih kovin pri sreskem načelstvu v Ljubljani Viktor Sterlekar, obrtni učitelj na Tehnični srednji šoli v Ljubljani Rudolf Učnik, zvančnica pri sreskem načelstvu v Celju Stefanija Benkoč, zvančnica Berta Domiter pri sreskem načelstvu v Smarju pri Jelšah, Helena Kooče pri sreskem načelstvu Maribor, donni brez, Zofia Kotnik pri sreskem načelstvu Maribor, levi brez, Marija Kovčič in Marija Kranjc pri predstožništvu mestne policije v Mariboru, Lucija Kunčič in Valentina Skvarča pri banski upravi v Ljubljani, Karmen Stojkovič pri sreskem načelstvu Maribor, levi brez, Ema Vadanj pri predstožništvu mestne policije v Mariboru, zvančnica pri sreskem načelstvu v Laškem Franc Lapornik in laborantka zvančnica pri Higijenskem zavodu v Ljubljani Ivanka Vilfan-Karmec.

— **Izpremembe v banovinski službi.** Imenovan: za banovinskega tehničnega viš. pristava in vršila dolžnosti direktorja banovinskega zdravilišča v Rogaske Slatini državni tehnični pristav iste skupine v ostavki Anton Dittich, za banovinskega viš. rač. inspektorja pri banski upravi v Ljubljani banovinski pomočnik sekretar Franc Gorkič, za banovinskega živinorejskega nadzornika pri banski upravi v Ljubljani banovinski uradniški pripravnik Lavoslav Gosak, za banovinskega tehniika pri sreskem mestnem odboru v Celju banovinski uradniški pripravnik Albrecht Kodrič, za banovinskega tehničnega viš. pristava pri banski upravi v Ljubljani banovinski tehnični pristav ing. Ivan Kotušek, za tehničnega viš. pristava pri sreskem načelstvu v Murski Soboti banovinski tehnični pristav ing. Jože Lah, za banovinskega pristava pri banski upravi v Ljubljani banovinski pisar Josip Lavrič, za banovinskega tehničnega pristava pri banski upravi v Ljubljani uradniški pripravnik inženjer Stanko Maček, za banovinskega kmetijskega pristava pri sreskem načelstvu v Ljubljani banovinski uradniški pripravnik sreski kmetijski referent ing. Oton Muck, za banovinskega arhivarka pri banski upravi v Ljubljani banovinski arhivski uradnik Rupert Muraus, za banovinskega računskega kontrolorja na kmetijski šoli na Grmu banovinski knjižničar Josip Pavlič, za banovinskega tehniika pri komisiji za agrarne operacije v Ljubljani banovinski uradniški pripravnik Alojz Pirkovič, za banovinskega šumarskega viš. pristava pri komisiji za agrarne operacije v Ljubljani banovinski šumarski pristav inženjer Franjo Rauter, za banovinskega administrativnega uradnika pri splošni bolnici v Mariboru banovinski uradniški pripravnik Srečko Remić, za banovinskega pomožnega knjižničarja pri upravi banovinskega veleposredstva Ponočice pri Litiji banovinski uradniški pripravnik Franc Topole, za banovinskega sekretarja pri banski upravi v Ljubljani banovinski višji pristav Anton Zorn, za banovinskega zvančnico v javni bolnici v Celju dnevnčarka Lea Benčan, za banovinskega zvančnika dnevnčarka na banovinskem veleposredstvu v Ponočah Ivan Bizjak, in za banovinskega služitelja v banovinskem zdravilišču Dobrna dnevnčar Avgust Blažič. V višjo skupino so napredovali banovinski sadjar na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru Franjo Aplenec, banovinski ekonom pri oddelku za socialno politiko in narodno zdravje v Ljubljani Josip Dolinar, banovinski tehnični svetnik pri banski upravi v Ljubljani ing. Ladislav Geržina, banovinski profesor na kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu ing. Franc Kotlovshek, banovinski tehnik pri banski upravi v Ljubljani Ivan Sitar, banovinska arhivska uradnica v Ljubljani Gabrijela Sink in banovinski ekonom pri javni bolnici v Celju Franjo Zerovec.

— **Novo obrestovanje Mariborskega mesta.** Mestna hranilnica v Mariboru bo obrestovala pričenši s 1. januarjem 1934 hranilne vloge: vloge brez odnosa 4 odst., vloge na tri ali več mesečno odpoved 5 odst., kapitalizacija celotna, rentni davek plačevalci.

— **Naše gospodarstvo v oktobru.** Po statističnih podatkih SUZOR-a je bilo zaposlenih v oktobru v trgovini 53.085 delavcev in namočencev ali 9,66%, v lesni industriji 40.966, ali 7,46%, v industriji živilskih potrebščin 4091 ali 7,30%, tekstilni industriji 39.691 ali 7,22%, in kovinski industriji 33.004 ali 6,01%. Največ zaposlenih delavcev in eicev 55.733 je bilo zaposlenih v gospodinjstvih. Najmanjše število zaposlenih delavcev in namočencev kaže še vedno industrija papirja ter industrija kože in gumij. V primeri z oktobrom lanskega leta

se je število zaposlenih delavcev zvišalo za 5155, kar gra na račun večjega števila zaposlenih žensk. V primeri s septembrom se je povečalo število zavarovanih delavcev v vsem našem gospodarstvu za 7387.

— **Brezposelnost učiteljskim abiturijantom.** V vadijski školi SKJ, ki je namenjen brezposelnim učiteljskim abiturijantom se sprejme še nekaj reflektantov. Kandidati, ki se še niso javili naj se prijavijo 2. januarja 1934. na prosvetnem oddelku kr. banske uprave, ali 8. januarja ob 8. uri ob začetku tečaja v telovadnici Sokola I. na Taboru v Ljubljani. Udeleženci imajo brezplačno hrano in stanovanje.

— **Zamenjava starih rumunskih bankovcev po 1000 lejev.** Kraljevi rumunski konzulat v Ljubljani objavlja, da je rok za izmenjavo starih bankovcev po 1000 lejev pri rumunski Narodni banki potekal od 31. decembra t. l. do 31. januarja 1934. Zamenjava se vrši pri blaginjskih centralne uprave rumunske Narodne banke v Bukarestu.

— **Zakon o zavarovanju delavcev.** One delodajalce, ki si žele nabaviti zakon o zavarovanju delavcev iz l. 1922, opozarja Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani, da ima še piliš število tega zakona v zalogi, kjer si ga morajo interesenti nabaviti proti plačilu nabavne cene.

— **Zgodbe iz pretrata.** Prejel smo: Na stotine takih zgodb je krožilo in še kroži v naših omizjih, tudi veselih in nad vse zabavnih na pretek. Teh bi bilo najbolj škoda, če se nam izgube. Takih misli so bili tisti, ki so se ob 15letnici prevrata obrnili name s prošnjo, da bi zbral to hvalježno gradivo in ga povezal v primerno obliko. Dali so mi tudi nekaj prav mišnih prispevkov. Zbirka, kakor si jo jaz zamišljam, ima edini namen, posabavati čitatelja, vzbuditi udeležence vesele spomine, vsem pa nekaj zdravega smeha, ki smo ga v teh tesobah bolj nemo kdaj prej potrebnili. Zato prosim vsakogar, ki ve za kako zabavno dogodivščino iz pretrata, bodisi da jo je sam doživel ali pa le slišal, naj mi jo napiše docela preprosto, kratko pa jedrnat. Nič ne de, če je zgodb naposled malo ali pa tudi vsa iz trte izvirja, samo da je zrasla na naših tleh in da vsebuje zdrav humor. Tudi naj vas ne skrbi, če niste kaj posebno vajeni peresa. Kar to treba morda še okesati, in opiti, to se bo že potem storilo. Glavno je gradivo. Uvažujte, da je to morda edina prilika, da se zgodba otme pozabi. Privoščete za bavo, ki ste jo sami užili, tudi drugim. Dobrodošli so tudi taki prispevki, s. so bili morda že kaj objavljali. Zbirka bo zela najbrž v samozaložbi in bo prejel vsak prispevalec po en brezplačni avtor. Pri peskevi bi želel vsaj do svečnice, da bi jih mogel potem do jeseni urediti in pripraviti za tisk. Rokopise bom vračal le na izrecno zahtevo. — Vilko Mazl, Ljubljana, Poljanska cesta 15.

— **Pri apnenju arterij v možganih in sru dosegemo pri vsakdanji uporabi male množine »Franz Josefov« vode iztrebljenice črevesa brez hudega pritiska.** Cenjeni učenci na klinikah za notranjo medicino so dosegli celo pri pol-stranskohromelih z »Franz Josefov« vodo najboljši uspehi pri iztrebljanju črevesa. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— **Revija »Jadranskega strazca«** ki izhaja v Splitu vsak mesec v velikem formatu in na prvovrstnem papirju, se je v teku let zelo priljubila in udomačila tudi pri nas. Z novim letom bo poleg krasnih slik s morja prinašala tudi več slovenskih člankov. Prve dni januarja bodo mnogi prejeli 1. številko na oglede z vabljenim naročilo. Opozorjamo, da podporni člani (pomagači) prejemaajo za svojo 10 Din članarino mesečno revijo zastojni ter uživajo kot člani SJ mnogo uglednosti. Posebno važna je pri velikem porastu Podmornika JS revija za učiteljstvo in šole. Kraljevi šolski odbor bodo slednjim mnogo koristili, ako se naroče na revijo ali pristopijo kot podporni člani.

— **Iz »Službenega listca«** »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« z dne 30. t. m. št. 105 objavlja kraljevo odločbo o ukinitvi generalnega konzulata v Liegu, odločbo o postavitvi uprave gasilske zveze kraljevine Juoslavije, več objav v zadevi mednarodnih pogodb in zapiski kot razne izpremembe, dopolnitve in polasnila in popravke v pravilnikih in odločbah.

— **Novi grobovi.** V Šmartnem pri Litli je po dolgotrajni bolezni izdihnil naš stari in zvesti naročnik g. Ivan Vodišek, železnikar v p. ki je doživel 61 let starosti. Pogreb bo jutri ob 15.30 iz hiše žalosti na župno pokopališče. — V Leončiču je umrl splošno priljubljeni davčni upravitelj v p. g. Ivo Lavrič, ki za njim žalostiva vdova Ana in edini sin zdravnik dr. Vito Lavrič. Pogreb bo na novega leta dan ob 14.30 iz mrtvačnice na Stari poti 2 k sv. Križu. — Včeraj jutraj je v Mostah umrl znani pivkarski mojster in posestnik g. Vojka Valentin, star komaj 50 let. Ker je njegova vdova ga. Fani agila odbornica Kola jugoslovenskih sester Most Sv. Peter, je dolžnost vseh članic, da se udeležijo pogreba, ki bo jutri popoldne ob 16. iz Cizlarjeve ulice 23. na pokopališču v Štenuhli vasi. Pokojnim čestlen spomin. Žalostim na naše iskreno sožale!

— **Denar pobira iz pisem.** Iz Grada nam pišejo: Že tri mesece opažamo, da prihajajo iz Jugoslavije prazna navadna pisma, ki v njih etarši pošiljajo tukajšnjim dijakom podpore. Pisma prihajajo brez zamude in so tako spratno založena, da se komaj pozna, da so bila odprta. Najbrž pobira denar iz njih tatinski poštni uslužbenec, ki ima med vožnjo dovolj časa in prilike za ta posmrski zaslužek. Ne pošiljajte torej denarja v pismih.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, nestanovitno vreme, ponekod dež in sneg. Včeraj je snežilo in deževalo po vseh krajih naše države; največ padavin smo imeli v Ljubljani, ki so znašale do davi 16,2 mm. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Splitu 12, v Sarajevu 10, v Skopju 7, v Zagrebu 6, v Beogradu 4, v Ljubljani 3,2, v Mariboru 3. Davi je kazal barometer v Ljubljani 752,4, temperatura je znašala 0,8.

— **Dve nesreči.** Ana Kukovića, čerka delavca državnih železnic iz Kresniških poljan, stara poltruda leto, je včeraj zvrnila naše lonce kropa in se poparila po životu. — Ivana Pip, žena upokojenega književnika, stanujoča v Zalokarjevi ulici 27, je doma padla v klet in se poškodovala po telesu.

— **Zopet dva samomora v Zagrebu.** Včeraj jutraj se je zastrupila v Zagrebu s plinom 50letna hišnica Katica Subota. V poslovnem pisnu pravi, da gre v smrt zaradi neozdravljive bolezni. Včeraj popoldne se je pa obesil v Zagrebu 57letni Mirko Benko. Prijateljem je večkrat pravi, da se bo obesil, ker se je naveličal življenja.

— **Tragedija idealne žene.** V Apatinu so odkrili včeraj zvečer pretresljivo tragedijo. 24letna Josipina Sada je bila noseča in s svojim brezposelnim možem je živela v največji bedi. Pred božičnimi prazniki je odšla v silnem snežnem metežu v sosedno vas, da bi od dobrih ljudi dobila kak priboljšek za praznike. Ker je pa ni bilo nazaj, jo je mož iskal po okolici. Toda zaman. Našli so jo šele orožniki zmurnjeno blizu apatinskega kolodvora na skednju v slami.

Švedsko kartoteko „AGRIPPA“ in poslovne knjige vseh vrst nudi
M. TIČAR, LJUBLJANA

Iz Ljubljane

— **Neke izrednega vendar vsakdanjega** je zdaj strahovita brozga po mestu. Trpe najbolj pekel, a tudi za vozni promet takšne ceste niso baš idealne. Ljudje se konjlejo v lužah v pravem pomenu besede, a škropilo jih še avtomobili in brozga brzga po njih, ker mečelo d-lavec sneg s streh na razmožene ceste. Dovolj značilno je za to, kako je ta dni na ulicah leno in prijetno, da so bile včeraj nekatere trgovine imele zaprta izloz-bena okna, da so obvarovali pred brozgo šipe. Marsikje so na cestah prave poplave — brez pretiravanja. Tu in tam celo letvoda a cest na hodnike. Zaradi vsega tega si pa običajno nihče ne boli glave.

— **Tramvajska dela.** Končani temelja za tir napreduje nekoliko hitreje, odkar ni več zmrznjena zemlja. Temelj je izkovan za drugi tir do stolpnice, tirnice so na položene do študentovske ulice. Delajo po 9 ur na dan, zaposlenih je okrog 70 delavcev.

RESNICA JE,
da se moška in dečja oblačila
najbolje kupijo
pri tvrdki J. MACER, LJUBLJANA,
ALEKSANDROVA CESTA 12

— **Františkanska ulica** je končno kanalizirana. Jarek je zasut, ni pa zravnano cestišče, zato cesta ni baš primerna za vozni promet. Zdelo seveda ni čas za celotna dela zaradi neugodnega vremena, vendar bi lahko cestišče zravnali vsaj zasilno, dokler za ne popravijo spomlad.

— **Beračenje pod krinko koledovanja** preprečeno. Uprava policije razlašča: O priliki prazničnih treh kraljev se je razpasa razvada, da hodijo otroci in tudi odrasli kot koledniki od hiše do hiše in od gostilne do gostilne in da beračijo pod krinko koledovanja. Lastniki javnih lokalo se pozivajo, da ne dopuščajo v svojih lokalih tega prikritega načina beračenja. Uprava policije bo nastopila proti temu namerizirane in tudi proti staršem, ki ne zabranijo svojim otrokom take vrste koledovanja.

Vinotoč »pri Rotovžu«
Ljubljana, Mestni trg št. 3
nudi prvovrstna kastelanska namizna in desertna vina lastnega pridelka, kakor: zdravilna črnina, kuč, ružica in belo. Vermunt, prošek I. 1924 in 1929. — Za cenj. obisk se vujudno priporočamo. 4927

— **Umrlj so v Ljubljani** od 22. do 28. t. m. Pirkovič Julij, 19 let, streljodvaja drž. žel. v p., Gasilska c. 11. Malovrh Pavla, 50 let, žena ravnatelja trbov rudnika. Hrastrnik 17. Drašek Teodor, 62 let, major v p., Mestni trg 10-III. Jamnik Peter, 67 let, car. sluga v t., Traška cesta, ob tobačni tovarni. Zadnikar Uršula, roj. Vidmarja, 91 let, zasebnica, Črna vas 108. Pirmarija roj. Krvina, 70 let, zasebnica, Vodmaterski trg 4-pr. Knebl Marija roj. Pauschin, 66 let, žena trovca, Wolfova ulica 6. Debevec Marijeta, 73 let, služkinja, Vidovdanska cesta 9. Drvarič Helena, 41 let, žena mizarskega mojstra. Vidovdanska cesta 9. Zorman Noža, 70 let, bivša služkinja, Jančeva ulica 2. Voskar Terezija, 81 let, posestnica, Vidovdanska cesta 9. Bahovec Ivan, 79 let, bivši tovarnar in trgovec, Streliška ulica 37-pr. — V Ljubljanski bolnici so umrli: Škulj Marija, 32 let, žena posestnika, Begunje 3, srez Lozatec; Šorli Kristina, 25 let, hči posestnika, Knape 1, ob. Selce, srez Kranj; Gregorin Jakob, 69 let, bivši delavec, Soška ul. 5; Slabe Antonija, 52 let, žena kurjača, Moste, Zelena jama; Silvec Terezija, roj. Vogrin, 71 let, delavka, Glince III-4; Koželj Janko, 9 let, sin tovarja, Šmarca 46 pri Kamniku; Pistočnik Ivan, 4 mesece, sin delavca, Loke 17 pri Zatorju; Pograjc Anton, 78 let, užitar, Golke 7; Jere Marjan, okrog 1 leta, sin dničarice, Trnova 25 p. Lukovica; Marn Helena, roj. Fležar, 78 let, ob. uboga, Zeloz 74; Čampa Marija, 45 let, dničarica, Vel. Geber 21; Prašnikar Lovrenc, 15 let, dničar, Zavorica 112; Lucija Marija, roj. Usenik, postrežnica, Maverjeva ul. 23; Sinkovec Marija, 51 let, kuharica, Doljenška c. 12; Trček Jože, delavec, 39 let, Črna vas 396; Polak Franc, 4 mesece, sin delavca, Za. Pirnice 96.

— **Japonski dumping** ne bo prizanesel tudi Ljubljani. Na X. obrtniškem plesu dne 6. januarja 1934 v Kazini bo prodajala posebna družina tega naroda iz dožele solnce, specialne najvišje, kar po 2 Din. Napram 5 Din za nalivna peresa, ki jih prodajajo sejaj v Avstriji pač izdaten popust. Posetite to zabavo in potrudite se, da jim zaloga ne polže. 678-n

Izgotovljene površnike ali blago
za iste vam nudimo v lepi izbiri. Pogledite naše izložbe in ogledate se gradoc v trgovini.

JOS. ROJINA, Ljubljana,
Aleksandrova cesta 3

Za srečno novo leto

Vam

Alfred Piccaver

prvi tenor dunajske drž. opere zapoje v velfilmu:

Sodelujejo: Nora Gregor, Szöke Szakall, Walter Rilla

Glasba: Leoncavallo, Kaper - Jurmann

Pismi: Funiculi — Funicula,

O sole mio, Mattinata, od Leoncavalla

Wie schön ist diese Welt,

Adieu, es ist zu schön, um wahr zu sein...

Film lepote, lepih žen, in duhovite zabave!

Na novega leta dan ob 3, 5, 7 $\frac{1}{4}$ in 9 $\frac{1}{4}$.

Kot dopolnilo: Nov Paramountov tednik.

PREDPRODAJA VSTOPNIC OD 11. do 1 $\frac{1}{2}$ 13. ure.

Elitni kino Matica

Telefon 2124

— **»Ljubljanski Sokol«** sklene svoj redni občni zbor na sredo — ne četrtek, kakor je pomotoma v noveletni okrožnici navedeno — 10. januarja 1934, točno ob pol 8. uri zvečer v društveni mali dvorani v Narodnem domu. — V četrtek 4. januarja 1934 pa bo predstaneč članstva v svrhu sestave kandidatne liste za bodočo društveno upravo. Predstaneč se bo vršil letotako v društveni mali dvorani in sicer ob 8. uri zvečer.

— **»Naganac«** in drugi filmi. »Naganac« je največji film, ki nam ga ZKD prinaša za noveletni spored. Edino delo, ki nam pokaže napore učenjakov v divji Afriki: v borbi za odkritje strašne bolezni »Naganac«. To je spalna bolezen, ki vlada v Kamerunu in ki zahteva žrtve naimočnejšega plemena med črnci. Edinstven film, v katerem igra lepa, zapeljiva žena glavno vlogo. Predstava bo danes ob 14.30 in jutri ter na novega leta dan ob 11. uri dopoldne po občajnih cenah ZKD. Harryja Pica film, ki razkrinka življenje mondenih zabavišč Svice, se imenuje »Sled v snegu«. Sled vodi za pustolovcem svetovnega kalibra, ki vara bogataške družbe. Film se bo predvajal danes in jutri v Elitni kinu Matici. Da je »Življenje lepo« pravi Alfred Piccaver in Szöke Szakall v velfilmu, ki nam ga Elitni kino Matica nudi za prvi dan v novem letu. Nikakor ne dvomimo, da nam bo uprava kina Matic s tem filmom prav tako ustregla, kakor za božič s »Hrepenenjem«.

Srečno in uspeha polno novo leto želi vsem cenjenim naročnikom tovarna

JOS. REICH

za kemično čiščenje in barvanje oblek. —
Pranje in svetločkanje perila.

— **Na novega leta dan** bodo igrali šentjakobčani zadnjič v sezoni sijajno burko »Vi ste razkrinkani«, pri kateri so se vsi dosežani posetniki imenitno zabavali in temeljito nasmejali. Vodilne vloge igrajo dame Bučarjeva kot postrežnica Hučevska, Gorupova kot pisateljica Hoffmann-Salzer, Pirčeva kot penzionistka Enderlova ter gs. Hanžič kot osmošolec Franc Hoffmann, Lavrič kot profesor Enderle, Kunc kot direktor gimnazije in Moser kot šolski sluga Krumbiegel. — Da znajo ti igralci temeljito zabavati posetnike, so že nešteto krat dokazali. Vabljeni vsi, ki se radi smejete. Vstopnice od Din 2.— do 12.— se bodo dobile na novega leta dan od 10. do 12. in od 15. do 17. pri gledališki blaginji v I. nadstropju slesnega doma. Pričetek predstave točno ob 20.15.

— **Zimsko perilo**, damsko in moško ter razne pletenine kupite najugodnejše pri tvrdki Miloš Karničnik, Stari trg 8. — **Silvestrov večer Sokola Vič**, za katerega vlada izredno zanimanje, bo po svojem bogatem sporedu prekosil vse dosežane. Atrakcija bo letos nastop cirkuša Vičubum, nastop težkoletov, baletk, članov dramskega oddeska z burko Ljubosumnost itj. Začetek točno ob 20. Opolnoči alegorija, nato prosta zabava. Bratsko vabilo.

Silvestrovanje
najlepše in zabavno bo v restavraciji
»Frankopanski dvor«
šiška
šaljiva pošta, ples, godba na pihala, polnočni govor 1934 leta, prizor. — Tudi za dobra jedila in fina vina je preskrbljeno. — Brez vstopnine. — Srečno novo leto želi in se priporoča ter vabi
UKMAR.

— **Na silvestrovanje v Kazini** v blešči dvorani, ob pesmi, smeju in polni zabavi, obilnem programu in godbi nenadkriljivega Romny-jazza prijazno vabi ASK Primorje.

— **Lutkovno gledališče na Taboru.** Na novega leta dan se bo ob 16. uri igrala »Božična slikanica«. Obanem se bo ponovila izredno zabavna veseliga v treh dejanjih »Alaksir«. Uvadle so se enotni cene: sedžji po 2 Din, stojšča pa 1 Din. Odrasli plačajo ovojno ceno. Prvih šest vrst sedežev je namenjeno izključno deci.

Silvestrovanje
RESTAVRACIJA SLON
GODBA PLES

— **Se do 5. januarja 1934** dajemo darila pri nakupu blaga za Din 100. Modna trgovina M. PIRNAT, Sv. Petra cesta 22. — **»V«** v noveletno dobro razpoloženje Vas pripeljejo vina, katera toči kavarna »Leonc«. Dames in na silvestrovo jih pokusite tudi lahko ponoči, saj bo vsa noč odprta. 675-n

— **Silvestrov družabni večer** bo v salonu restavracije »Pri levcu« (Gospodstvska cesta). Pridite, ne bo vam žal. Vstopnine ne bo. — Članstvo društva »Tabor« 676-n

— **Kemično čiščenje oblek** Simene. Kolodvorska 8.

ZA VESEL KONEC LETA IN ZA VESELO NOVO LETO

skrbita

Lee Parry in Leo Slezak

v veseli opereti

GOSPODJE IZ MAKSIMA“

Sodelujejo:

Johannes Kiemann,

Oskar Kariw-iss

Glasba: Oskar Strauss

Na Silvestrovo in na novega leta dan

ob 3, 5, 7 in 9 $\frac{1}{4}$ uri

Kot dopolnilo:

»Nov Foxov tednik«

»ZVOČNI KINO IDEAL«

Iz Hrastnika

— **Nov grob.** Včeraj je v 75. letu starosti preminul upokojeni nadpaznik kemičar tovarne g. Janez Dolinšek, stric znanega gostilničarja in gasilskega delavca g. Avgusta Dolinška. Bodi mu lahka zemlja!

— **Kino Sokol** predvaja v nedeljo in ponedeljek opereto »Grafica Marica« in zvočni tednik. Steklarski gasilci pridrijo v Sokolskem domu Silvestrov večer.

Samo še danes in jutri na Silvestrovo!

Najmočnejši mož zapada

Georg O'Brien

v velfilmu

Strah in trepet

Senzacija zapada

Zvočni kino Dvor

Telefon 27-30

Predstave danes in na Silvestrovo ob 3, 5, 7 in 9. uri

Cene 2.—, 4.—, 6.— in 8.— Din

Na novega leta dan veliko iznenađenje!

? ? ?

Pristopajte k »Vodnikovim družbi«

V dravski banovini 2000 sifilitikov

Naš novi zakon o pobijanju spolnih bolezni je eden najmodernejših zakonov te vrste v Evropi

Ljubljana, 30. decembra.

Poleg drugega zla, ki ga je prinesla svetovna vojna, je nedvomno veliko zlo v ogromnem porastu spolnih bolezni. Kakor druge, je tudi naša država posvetila temu važnemu vprašanju največjo skrb. Ker bo osnutek novega zakona o pobijanju spolnih bolezni prišel v kratkem v razpravo pred Narodno skupščino, smo se obrnili na vodjo naše največje socialne ustanove, direktorja Higijenskega zavoda g. dr. Petriča, ki nam je dal o tem

vprašanju zanimive podatke. Izredno zanimiva izjava strokovnjaka, ki je dolgo proučeval to pereče vprašanje, priložujemo v glavnih obrih.

Osnutek novega zakona o pobijanju spolnih bolezni, je prišel g. direktor dr. Petrič, je bil v novembru predložen Narodni skupščini v razpravo in ga je skupščinski odbor že sprejel. Zakon predvideva tri vrste spolnih bolezni: sifilis, gonoreja ali kapavica in mehki čankar. Spolne bolezni poznamo šele dobrih 400 let. Pojavile so se v Evropi proti koncu 15. stoletja zlasti med boljšimi sloji prebivalstva in med vojaštvom. Govorilo se je predvsem o sifilisu ali o francoski bolezni, drugi so jo pa tudi imenovali italijansko ali špansko bolezen. Vsak narod jo je hotel naprtiti drugemu. Domneva se, da so bolezni prinesli iz Amerike. Posledice tedanjih spolnih bolezni so bile težke in je večina obolelih po nekaj letih bolezni umrla. Danes takih težkih primerov skoraj ne poznamo in se je, sodeč po današnji obliki sifilisa, prebivalstvo že neka-

imuniziralo proti takim znakom bolezni. Še v 18. stoletju so smatrali, da sta sifilis in kapavica ena in ista bolezen in to zaradi nesrečnega poizkusa angleškega učenjaka, ki je bil takrat vodilni strokovnjak na tem polju v Evropi. Učenjak je v svojo raziskavo vključil samega sebe z gnojem pacienta, za katerega je domneval, da ima gonorejo in je obolel za gonorejo in sifiliso. Zato se je še desetletja vzdrževala trditev, da sta gonoreja in sifilis ista bolezen.

Spolne bolezni so se razširjale zlasti med vojsko in po nji. Pred svetovno vojno so bili okuženi ponajveč inteligentni sloji prebivalstva in prostitutke, posebno v večjih mestih in pristaniščih. Izredno so se pa te bolezni razširile v svetovni vojni in so zavzele naravnost katastrofalen obseg. Medicinski krogi po vseh državah so jim posvetili največjo pažnjo. Spolne bolezni so bile predmet temeljitih raziskav, ki so dovedli do zanimivih sklepov: da vir okužitve s spolnimi boleznimi ni v glavnem v prostituciji, temveč izven nje.

V Nemčiji so na podlagi večjih anket našli vir okužitve v 70% izven prostitucije, kar je dovedlo do spoznanja, da je treba najti drug način pobijanja spolnih bolezni, kot je bil doslej v veljavi. Danes imata Češko-slovaška in Nemčija najmodernejša tozadnja zakona in ta dva sta bila tudi podlaga za naš novi osnutek.

Poprej so pobijali spolne bolezni na ta način, da so postavili pod zdravniško kontrolo vse javne prostitutke (smatrajoč jih za vir bolezni). Tako se je preprečilo vir okužitve le v 30 odstotkih, za ostalih 70 odstotkov pa niso imeli nobenih posebnih predpisov in so baš ti širili bolezni še naprej. Koliko je n. pr. spolno bolnih v naši banovini, ne vemo točno. Sodeč po preiskavah krvi v higijenskih ustanovah, je ugotovljeno le to, da imamo

vsako leto približno 1000 primerov sifilisa. Med temi jih je skoraj polovica, ki je doznala, da ima sifilis šele v bolnici, ko se je zdravila zaradi kake druge bolezni. Lahko sklepamo, da imamo v dravski banovini 2000 primerov sifilisa in če na vsak sifilis odpade 5 kapavic, lahko računamo

z okoli 10.000 primeri gonoreje. Preiskave krvi na sifilis (mehki čankar se pojavlja pri nas le redko) so pokazale, da je ta bolezen razširjena med vsemi sloji prebivalstva. Enako je s kapavico, vendar ne moremo dobiti točnih podatkov, ker bolezni ni treba obvezno prijaviti, ker mnogo okuženih sploh ne ve, da so bolni in končno, ker se jih iz sramežljivosti mnogo sploh ne zdravi.

Direktor dr. Petrič je nato spregovoril o novem osnutku zakona. Dosedanji zakon o pobijanju spolnih bolezni, je pa v toliko neupoln, da se ni mogel izvesti v takem obsegu, da bi zagotovil popoln uspeh. Osnutek novega zakona je eden najmodernej-

ših zakonov te vrste v Evropi in pričakuje-mo od njegovega pravega izvajanja velik uspeh. V novem osnutku zakona je 6 določb, ki jih stari zakon ne vsebuje:

1. Obvezno zdravljenje spolno obolelih.
2. Odprava prostitucije.
3. Obvezna predložitev zdravniškega iz-pričevala, da ni moški, ki sklepa zakon spolno bolan.
4. Prepoved zdravljenja spolno bolnih na distanco.
5. Prepoved reklame zdravljenja za spolne bolezni po časopisih in revijah.
6. Ustanavljanje socialnih ustanov za žene in dekleta, ki prihajajo v mesto za za-služkom, dokler so nezaposlene in posebnih ustanov za moralno ogrožene in pokvarje-no žensko mladež, dalje ustanove za pro-stitutke, kjer bi se vsposobile za življen-ski zaslužek.

Zakon zahteva, da se mora vsakdo, ki oboli na spolni bolezen, takoj zdraviti. Kdor ne zmore stroškov, se zdravi brezplačno v vseh državnih in samoupravnih ustanovah in pri vseh državnih in samoupravnih zdravnikih, zavarovanci OUZD pa pri zdravnikih okrožnih zavarovanj. Zdravnik, ki zdravi spolno obolelega, ga mora opozoriti na nalezljivost njegove bolezni, o na-činu prenosa bolezni in odgovornosti, ki jo prevzema nase s prenosom naprej. Dati mu mora tudi tiskana navodila o vsem, o čem-er ga je ustno poučil. Pri obolelem mo-raz zdravnik poskuša dognati, kje se je oboleli okužil in javiti osebo, ki ga je oku-žila, pristojni oblasti. O obolelih mora vo-diti evidenco in poročati oblastem, če je bolnik neopravičeno izostal od zdravljen-ja ali sploh opustil zdravljenje. Če obstoja nevarnost, da oboleli lahko okuži svojo okolico, s katero prihaja neposredno v do-tiko (strežniško osebo, brivci, osebe, ki ima posla s predelavo živil itd.), ga je tre-ba izolirati v bolnici.

To so torej glavne določbe novega za-kona, uspeh bo zagotovljen le tedaj, če se bo izvajal pravilno in diskretno. Ako zakon predvideva prisilno zdravljenje obolelega, more biti zdravljenje uspešno le, če je brezplačno. Zdravljenje nekaterih oblik spolnih bolezni je marsikdaj dolgo-trajno in zvezano z velikimi materialnimi žrtvami, ki jih vsakdo ne zmore. Marsikdo bo opustil zdravljenje, če bo trajalo pre-dolgo ali se pa sploh ne bo zdravil. Zato naj bi se določevala siromašnost pri spolno obolelih po drugih vidikih kot pri običaj-nih boleznih, kajti namen zakona je ozdra-viti čim večje število spolno bolnih.

Zdravstvene ustanove in ambulatoriji bodo morali izpolnjevati svojo nalogo, da bo uspešno, v najdiskretnosti obliki. Delav-ni čas v teh ustanovah se bo moral raz-teniti do poznih večernih ur in popolnoma ločenih prostorih za moške in ženske (za-radl sramu). V bolnici

se bo moral odpraviti pečat sramote, ki se kaže v obleki drugačne barve, tako da vsak bolnik na kaki drugi bolezni, spo-zna spolno bolnega po njegovem rdečem plašču. Ravno ta rdeči plašč odvrača od zdravljenja, ker nihče neče, da bi diagnozo svoje bolezni nosil na plašču. Tudi se mo-raj prijava vira okužitve obravnavati z naj-večjo diskretno. Ne dosegi bi svojega na-mena, ako bi prijavili oblasti osebo, ki je okužila drugo in bi blast postopala po zakonu s kaznjivo. Vsakdo bi zamažal vir infekcije, ki je največkrat izven prostitucije. Zdravnik, ki je od obolelega zvedel za vir okužitve, naj bi k sebi okuženega po-zval dotično osebo, ugotoviti, če je spol-no bolna in zahteval od nje, da doprinese dokaz zdravljenja. Tudi od te osebe naj bi skušal zvedeti za vir infekcije. Le če bi okužena oseba odklonila zdravljenje ali pa med zdravljenjem okuževala še druge, bi naj se proti nji postopalo po zakonu. Ta sistem se uporablja v Berlinu in se je prav dobro obnesel.

Glede odprave prostitucije je bila do-slej v naši državi (razen dravske banovine) uvedena tako zvana reglamentacija prosti-tutk. Državna oblast je imela nad večjim delom prostitutk, ki so bile kasarnarane po javnih hišah ali so izvajale svojo obrt na cestah s posebno knjižico, stalno zdravniško kontrolo. Naš zakonik nikjer ne defi-nira besede prostitucija. Najprimitivnejša definicija je ta-le: prostitutka je oseba žen-skega spola, ki izživlja svoje spolno živ-ljenje izven zakona istočasno ali pa v krat-kih razdobjih z večimi osebami moškega spola proti materijalni nagradi. Kar se tiče širjenja spolnih bolezni po prostituciji, bi zaslužila to definicijo: prostitutka je vsa-ka oseba moškega ali ženskega spola, ki iz-življa svoje spolno življenje izven zakona istočasno ali pa v kratkih razdobjih z večimi osebami drugega spola. Reglamentacija prostitutk je imela tele strani:

1. sankcionirala je, da izvajajo gotove ženske s svojim telesom obrt in jim dajala s tem pečat izmečkov človeške družbe;
2. jamčila je, da ta obrt ni zvezana z nevarnostjo spolne okužitve, čeprav je mar-sikdo občutil to sankcijo na lastnem te-lu s spolno boleznijo;
3. dopuščala je neusmiljeno izkorišča-nje reglementiranih prostitutk po raznih tako zvanih »madame«;
4. dajala je kot oblastveno dovoljena institucija mladini možnost koncesionira-nega spolnega izživljanja v prostituciji;
5. predvidevala je kazni in kaznovala vse tajne prostitutke, kar ni zmanjšalo spolnih bolezni in je bilo tudi krivično, ker se ni pri tem upošteval tudi moški soude-leženec, ki je bil večinoma vzrok nemoral-nemu izživljanju;
6. obsegala je le manjši del spolnih oku-žitev.

Z reglamentacijo se stanje spolnih bo-lezni ni moglo izboljšati. Večina evropskih držav je reglamentacijo odpravila in uvedla tkzv. abolicijo, po kateri lahko izživlja svo-je spolno življenje vsakdo svobodno, le da pri tem

ne ogroža javne morale in predvsem mo-rale mladine.

Prostitucija je zlo, ki ga ne bo mogoče odpraviti z nobenim zakonom, ker obstoja že od pamtveka, le s to razliko, da so imele prostitutke v nekaterih dobah višji ali manjši socialni položaj. Izvor tega zla niso le slabe socialne prilike, temveč je utemeljena v večini primerov v bioloških lastnostih prostitutk. Prostitutke so veči-noma psihopatinje, dedno obremenjene, zato tudi prostitutke, ki ima v tem izvor, ne bomo mogli odpraviti. Nikdar ne bomo razpolagali s takimi sredstvi, da bi lahko vse prostitutke izolirali. V Ljubljani ima-mo n. pr.

okoli 300 oseb, ki se bavijo obrtoma s pro-stitucijo.

Abolicija bo morala imeti kljub svobode spolnega izživljanja v evidenci prostitutke, kolikor bodo še vedno vir okuženja. Nad-zor nad njimi naj bi bil prepuščen zdrav-

Bela Krajina za svoj napredek

Letos je bilo sicer mnogo prizadevanja in naporov, toda uspehov ni bilo posebnih

Ljubljana, 30. decembra.

V Beli Krajini je življenje čudno. Ako Be-lokranjci niso željni, so gotovo lačni, ako niso raztrgani, so gotovo bos. Stalne pri-tožbe so kakor prošnje, a niso to, nago so le upravičena zahteva po najnujnejšem in naj-potrebnejšem po onem, kar drugi kraji ži-vajo že desetletja v izobilju, a Bela Krajina nima in ne more doseči niti drobtine.

Dako MAKAR, metliški sokolaki starosta in narodni poslanec

Tujec, ki potuje tam mimo in vidi meste vinogradov, posejanih z belimi, ličnimi zida-nicami, misli, da ga vodi pot skozi deželico vsaj skromnega blagostanja. A moti se, ker vinogradi niso več bogastvo, kakor nekda, in poleg tega jih uniči zdaj ta, zdaj ona na-dloga. Suša jim ne prija in mraz ne. Valovita zemlja se zdi plodna, a redi komaj bore ra-ja in so na mestu niti tam pusti in suhi streljini. In če motika zaseka brazdo v njih, se odkrijejo takoj skalnata in kršna rebra, ki jasno prikaže, da leta tu niso in ne mo-rejo biti rodna.

Pomanjkanje najnujnejših kreditov in številnih gospodarskih dobrin jim onemogo-čajo napredek, ker dobra volja brez sred-stev ne haeni. Usoda, ki jo je doletela že la-ni, ko sta oba belokranjska sraza skupaj do-bila manj podpora iz belednostnega sklada, jo je doletela tudi letos, ker sta metliški in črnomaljski sraz sprot med najslabše do-larjani v naši banovini kljub nepobitnemu de-lstvu, da sta bila doletel vedno skozi des-etletja hudo zapostavljena zaradi svoje leg-e in čim nikdar ni bila nudena možnost na-predka in vsaj povprečne gospodarske os-a-mopoljitve. A nasprotno so potrebe v Beli Krajini najnujnejše in najnujnejše, ker jo vremenlo in kraške razmere tepelo iz leta v leto. Sreži, ki so po evlojem sedanjem go-spodarstvu položaj za desetletja pred be-lokranjskima, so dobili večje dotacije, kar ni imenov, ker naš ni pravična razdelitev kreditov po številu prebivalstva ali po vi-rni posameznega sraza, nego po razmerah in krajevnih potrebah.

Ze samo vodovodno vprašanje v Metliki naravnost kriti po ostavitvi tega, za kar ljudstvo iz sedanjega metliškega sraza pro-si že osmo desetletja. V času, ko so drugi kraji napredovali v forsiranem tempu, je bila Bela Krajina zdaj v tej, zdaj v oni ba-novini in ji tako nobena ni doletela iz-da-tnejših kreditov, ki bi ji bili kolikor to-liko v pomoč. Vodovodno vprašanje je za metliški sraz življenjskega pomena in naj-nužnejše in je neobhodno potrebno, da se lotos prične vsaj z delnim izvrševanjem za-snovanih načrtov.

Z velikimi težavami se bori tudi Črno-melj, dasi je njegovo stališče zaradi vsaj ma-lo industrije boljše. Ker se mesto širi in je porast prebivalstva vse večji, se predvsem pojavlja potreba po razširjenju sedanjega vodovoda, katerega rezervoar vsebuje le 72 m³ vode. Mesto se danes razvija v smeri proti kolodvoru, kjer se poraja novo Črno-melj in se ta novi del vse bolj oddaljuje od volne struge, kar bi zaradi pomanjkanja in oddaljenosti vode pomenilo posebno veliko nevarnost v primeru požara. Iz vodovodne struge, ki je zelo globoka in oddaljena sko-raj 1 km, bi namreč bilo nemogoče črpati vodo in jo s pridom uporabiti. Razširjenje

stvenemu skrbstvu in ne policiji, saj je v interesu vsake ženske, da ostane zdrava.

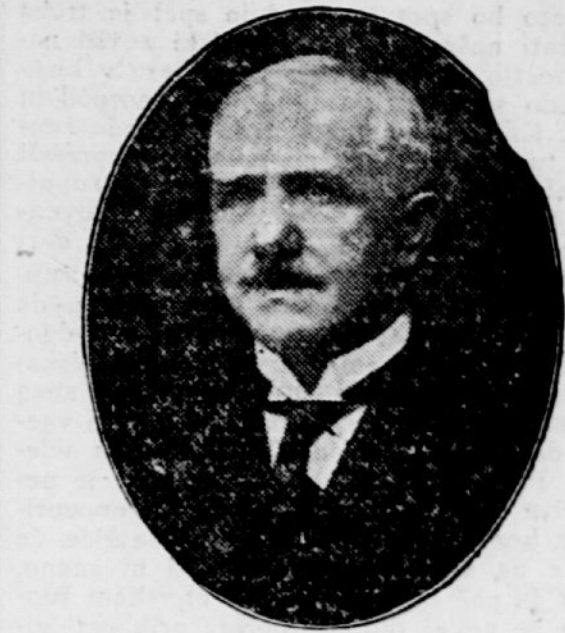
Določba, da mora vsaka moška oseba pred vstopom v zakon predložiti izpričevalo, da ni spolno bolna, je pomanjkljiva, ker izključuje zdravstveno izpričevalo žensk in jim daje s tem možnost, da prinesejo v zakon spolno bolezen. Zdravstvena izpričevala bodo dosegla svoj namen le,

če se bo zahtevala pred izdajanjem obvez-na preiskava krvi na sifilis

in če se bo s posebno preiskavo ugotovilo, da li nima oseba, ki stopa v zakon, kronič-ne kapavice. Z ustanavljanjem socialnih ustanov za odrasle nepreskrbljene in mo-ralno ogrožene ženske ter ustanov za ogro-ženo mladino, kakor tudi za prostitutke za usposabljanje za poklic, bodo polagoma odpravljani vsi oni socialni momenti, ki vodijo v prostitucijo. Ostale bodo le one prostitutke, ki so že z rojstvom prinesle na svet dedno osnovo za prostitucijo.

Prav na mestu je določba, ki zabranju-je zdravljenje na distanco, kakor tudi ogla-šanje zdravlil po časopisih. Dosedanji obi-čaji so bili le v škodo obolelih. Spolno bo-lezen zdravi lahko le zdravnik in to edino v svoji ordinaciji. Samo po sebi je umev-no, da bo treba posvetiti posebno pozor-nos spolni vzgoji mladine. Zatrati bo tre-ba z vso odločnostjo zvodništvo. Pravilniki, ki bodo tolmačili ta zakon, naj bi vsebovali še to. Pripominjam, da bo izvajanje tega zakona stalo mnogo denarja, če bomo ho-teli zaznamovati tak uspeh, kakor ga želi-mo, je zaključil g. direktor svoja izvajanja.

tijekim, 25-letnico črnomaljskega Sokola otvoritev kopališča v Metliki, labor »migrant-skih združenj v Črnomlju, prve obletnice de-la »Belokranjske kleti, in društva »Bela Krajina«, smotno in sistematiko izmenjavo semen, številne sadiarske tečaje, izlet na tra-gatev, otvoritev novega strelišča v Črnom-lju, volitve, pri katerih so prošle vse be-lokranjske občine razen ene v nacionalne ro-ke, Ganglovo proslavo in končno predvaja-

Karol MULLER, dolgoletni črnomaljski župan

nje prvih belokranjskih filmov s Gregorje-vo vega majniškega fotoamaterskega izleta. A mda pokojnimi zaslužijo spomin zlasti sreški načelnik Ernest Karlavari in dva vzgladna šolnika, Leopold Morela v Metliki in Ivan Roglar v Semiču. Bilanca letošnjega dela je vsekakor izredno bogata, a nas ne sme za-dovoljiti, ker pokazuje le izredno močno vo-ljo Belokranjcev za delo, a ne tudi om-be vrednega napredka v gospodarskem po-le-du, ki je predvsem potreben ki pa velja de-nar in zopet denar. Vprašanje kreditov ja pač najtežja in najbolj kočljiva belokranjska stran.

Naporno delo in trud obeh županov naših mest, narodnega poslanca in obeh naših ban-skih svetnikov bo gotovo vsaj v prihodnjem letu rodilo še večje uspehe v korist in napre-dek Bele Krajine.

Radioprogram

Nedelja, 31. decembra.

7.45: O organizaciji in delu združenj ustanov za mikarstvo (Ing. Sabec Sreč-ko). 8.15: Poročila. 9.30: Gimnastika (Pustišek Ivko). 9.00: Versko predava-nje (ravnatelj Jagodice). 9.30: Prenos cerk-ne glasbe iz franc. cerkve. 10.00: O steklini (dr. Korbar Avgust). 10.30: Per-ski koncert Julija Betetta s spremljeva-njem Radio orkestra. 11.15: Slovenska glasba, izvaja Radio orkester. 12.00: Čas, veselih nog naokrog (reproduc. plesl). 16.30: Mala Floramye (Tjardovik) na ploščah. 18.00: Koncert vrhniške godbe na pihala. 19.00: Pestra ura članov nar. gledališča. 20.00: Koncert Radio orke-s-tra. 20.45: Fantje na vasi, vmes humo-ristično posnemanje instrumenta. 21.45: Čas, poročila, plošče. 22.30: Citraški duet Mezgoz in Kieferle. Vmes poje kuplete g. Bajde. 23.30: Novoletni plesni pozdrav. 24.00: Govor.

Ponedeljek, 1. januarja.

7.30: O svinjereji (Županc Martin). 8.15: Poročila. 8.30: Gimnastika (Pustišek Ivko). 9.00: Versko predavanje (Škof dr. Rožman). 9.30: reproduc. koncert. 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolni-ce. 11.00: Radio orkester izvaja sloven-sko glasbo. 12.00: Čas, bodimo danes do-bre volje (reproduc. popevke). 16.00: Pe-stre slike članov Delakovega gled. studa. 17.00: Dolinskih šramel kvartet. 20.00: Prenos opere iz Beograda. V odmoru: čas in poročila.

Torek, 2. januarja.

12.15: Reproduciranje pesmi naših bra-tov. 12.45: Poročila. 13.00: Čas. Narodne pesmi v orkestr. repr. glasbi. 18.00: Otro-ski kotiček: Cilban (Delakov gled. stu-dio). 18.30: Reproduc. koncert havajskih kitar. 19.00: Francosčina (prof. Prezelj). 19.30: Mota pot po Norveški, konec (dr. Škerl). 20.00: Plesna glasba, izvaja Radio orkester. 21.00: Vokalni koncert gđ. Anite Mezetove. 21.30: Čas, poročila, re-produc. orkestralni koncert. 22.30: Angle-ske plošče.

Sreda, 3. januarja.

12.15: Proproduc. vokalni koncert. 12.45: Poročila. 13.00: Čas, Kmečka god-ba na ploščah. 18.00: Komorna glasba, Radio kvintet. 18.30: Radio orkester. 19.00: O vzgoji (dr. St. Gogala). 19.30: Literarna ura: Pregled razvoja ruske drame (dr. Preobraženski, sodeluje ga. Mayer). 20.00: Vjolijski koncert Kar-la Rupla s spremljevanjem Radio orke-s-tra. 20.45: Klavirski koncert Jadvice Pozenelove. 21.30: Kvartet Glasbene Ma-tice. 22.00: Čas, poročila, reproduc. ame-riška plesna glasba.

Četrtek, 4. januarja.

12.15: Reproduc. citraški koncert. 12.45: Poročila. 13.00: Čas, Operne fan-tazije na ploščah. 18.00: Moka in kvas, različna testa (ga. Svetelova). 18.30: Sr-bohrvaščina (dr. Rupil). 19.00: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj). 19.30: Plošče po željah. 20.00: Klavirski koncert prof. Mihovila Logara. 20.30: Narodne pesmi v terketu (sestre Stritar). 21.00: Radio or-kester: Valčkova ura. 22.00: Čas, poročila, Radio jazz.

Petek, 5. januarja.

12.15: Reproduc. koncert slov. narodnih v duetih. 12.45: Poročila. 13.00: Čas, Ci-zani svirajo v reproduc. glasbi. 18.00: Zaba-vno predavanje (Viktor Pirnat). 18.30: Ob 100letnici Erjavčevi (dr. Slod-njak). 19.00: Sokolstvo. 19.30: Izleti za nedeljo (dr. Rudolf Andrejka). 20.00: Prenos iz Zagreba. 22.00: Čas, poročila, re-produkcija Smetanovega godalnega kvar-teta iz mojega življenja.

Sobota, 6. januarja.

7.30: O selekciji kulturnih rastlin (Ing. Ferline B.). 8.15: Poročila. 8.30: Gimnasti-ka (Pustišek Ivko). 9.00: Versko predava-nje (dr. Ciril Potočnik). 9.30: Orle, zvono-vi in slov. božične na ploščah. 10.00: Prenos iz stolnice. 11.00: Slovenska glas-ba, izvaja Radio orkester. 12.00: Čas, re-producirana ruska glasba. 16.00: Zimska dela v sadovnjaku (Flego Anton). 16.30: Šramel kvartet Pevce iz Hrastnika, vmes reproduc. valčki. 20.00: Vjolijski koncert ze Fanke Brandl. 20.45: Harmonika so-lo, g. Stanko. 21.30: Čas, poročila. 21.50: Radio orkester in Radio jazz.

Pristopajte k „Vodnikovim družbi“

Kako smo se ženili, množili in umirali

Kriza vpliva v Ljubljani tudi na število porok, ki jih je vedno manj, pač se pa množe samomorji

Ljubljana, 30. decembra. Leto bo spet naokrog in spet je treba obiskati naše dušne pastirje, ki z vso natančnostjo in vestnostjo zapisujejo v knjige, kdo se je v Ljubljani rodil, poročil in umrl. Kakor vsako leto, smo gospode župnike tudi letos takoj po praznikih vprašali po telefonu, kdaj naj se oglasimo v župniščih in takoj so bili pripravljeni »Slovenskemu Narodu« kot staremu znanu dati vse potrebne podatke. Le šentpeterski župnišče smo klicali ves dan brez uspeha, da smo se žudili na vso moč, zakaj ni odgovora. Končno se nam je pa vendar zbliskalo v glavi, da po vsej Ljubljani medenoj s steh in trgajo telefonske žice s tako vneto, da je za to zredela celo upravo telefona. Prav zarez, da je zvedela, saj je nepazljivo grešnje celo po časopisnih ozorih, da bodo morali plačati potrgane žice, če jih je pa spet zvezala, nam pa ni znano. Stvar je pač taka, da v šentpeterskem župnišču, če nekaj dni ne morete priključiti nikogar, čeprav gospod župnik ves dan sedi za pisalno mizo in sprejema stranke, ki jih je polna tudi prostorna veža pred župniškim uredom. Ko bodo ugotovili krivci in iztirjane globe, bomo pa popravili telefon. Pet, da nam ne bo treba zonet mašiti lista!

Stolna župnija sv. Nikolaja

Na sv. Tomaža dan smo se oglasili pri stolnem župniku, kanoniku g. dr. Tomažu Kljnarju. Lepo smo mu voščili za god, nato pa še iz vsega srca čestitali k velikemu uspehu, ki bo v prid največjim revežem vse banovine. Dobrostrni gospod nam je presrečen povedal, da je pravkar kot predsednik društva »Dom slepih« podpisal kupno pogodbo s popularnim lesnim industrijašem g. Francom Dolencem iz Skofje Loke in mu našel tudi že pol milijona na račun za njegov grad v Stari Loki. Nekdanji grad pokojnega skoraj slepega mecenarja Karla vit. pl. Strahla je torej last slepcev in že spomnili se v to zgodovinsko znamenito prekrasno graščino preseli iz Kočevja šola za slepce ter zateko tudi odrasli slepci z vseh strani banovine v njeno varno zavetje. Gospod kanonik, še mnogo vsaj približno tako srečnih in tudi druge osrečujočih godov!

V takem veselju sva s stolnim župnikom seveda pričela z očetni. V naši ponosni stolni župniji se je letos poročilo, reči in piši, samo 19 parov in še to z veliko večino sami zreli in resni možje med 30. in 52. letom, pač je pa več nevestic štelo le po 19 pomlad. Lani je bilo v šenkavžu še 36 porok, letos jih je pa polovico manj zlasti zaradi tega, ker pride zaradi krize vedno manj parov z dežele se poročiti v Ljubljano. Tudi Ljubljanci se ne vozijo več drugam in kriza se pozna tudi po tem, da so skoraj vse poroke pod večer, da opravijo s samo večerjo. Prava dolgotrajna in šumna ženitovanja so se preselila v zgodovinskih starih navad. Oklicanih je bilo v šenkavžu sicer 31 porok, vendar so bile poroke po drugih mestnih župnijah, ker so neveste stanovale tam.

Kako huda je kriza, vidimo prav lepo, če primerjamo število porok v letih svetovne vojne s sedanjim številom. Leta 1915, je bilo le 17 porok, l. 1916, le 20, l. 1917, tudi le 17, l. 1918, že 23, a po vojni l. 1919, je bilo pa takoj že 50 veseljih očetni! Vsi fantje so bili v vojni in so že komaj čakali, kdaj skočijo v zakonski jarem. V Ljubljani so se poročali skoraj sami vojaki, deloma domaćini in tudi tuji, vendar je pa število porok silno nizko. Če računamo s tuji, moramo pa tudi upoštevati, da je tedaj še redko katera nevesta ostala v službi in potem s svojo plačo pomagala vzdrževati družino, danes imamo pa navzlic takim nevestam vendar le toliko porok kot v svetovni vojni, ko je bil križ s fanti, a danes jih preostala, samo pod arbo ne marajo, ker zakon pač vsakdo smatra za predvsem luksu.

Sv. Miklavž varuje zelo prazno župnijo in pase hudo samsko čredo. Same kancelije in stacune, korarji, bogoslovci, penzionisti in stari trgovci, zato je pa škrtkija v okolici rotovža skozi zavite in tesne stare dimnike spustila le 2 fantka in 2 punčki. Hvala bogu, vsi so bili živi, ampak sramota bi bila neznanška, če bi ne bili tudi iz bolnice prinesli v sredino mesta še 11 otrok, namreč 5 dečkov in 6 deklic. Kakonak, da so vsi zakonski. Kriza, mala stanovanja in varčevanje ženo matere v bolnico, predvsem pa seveda zdravniška pomoč.

Pohvalimo se pa lahko, da smo sredi mesta prav zdravi in trdni. Umrlo jih je le 22, a iz drugih krajev so pripeliali 15 mrličev. Če je namreč Ljubljancem več kot 3 mesece v kakem drugem kraju in mrtvega prepeljejo v Ljubljano, ga pokoplje stolna župnija prav tako kakor tudi vse sem pripeljane tuje. Le če je Ljubljancem manj kot 3 mesece v drugem kraju, ga pokoplje njegova župnija.

Kako zdravi so Ljubljanci sredi mesta in kako malo je mladine okrog šenkavža, vidimo tudi po tem, da so umrli vse leto le trije stari od 1 leta do 12 let, pač pa en 80letnik, 2 82letna, 2 85letna, a prvemu slovenskemu županu Petru Grasslji je bilo dodeljeno celo nad 92 let. Tudi samomorov in nesreč je bilo nekaj, in sicer sta se dva ustrčila, 1 je prišel pod vlak, 1 se je zastrupil s plinom, neki sofer s Pragerskega je po nesreči utonil in tudi ta župnija je bila pri letalski katastrofi 12. septembra zastopana z eno žrtvijo. Pri tako visoki starosti imamo v mrliški knjigi seveda največkrat zapisano oslabljenje srca, 4 je zadela kap, nalezljivih boleznih pa ni bilo in sta na jetiki umrli le 12letna deklica in neka delavka tobačne tovarne. Vsi bolniki so klicali zdravnika in tudi previdni so bili vsi razen onih, ki jih je dohitela kap ali nesreča, tako da je župnija sv. Nikolaja najbolj verna in tudi najbolj zdrava in trdna, čeprav meščani stanujejo v starih hišah in večkrat prav temnih stanovanjih, saj je tudi mnogo revežev, ki zanje skrbi magistrat tako izdatno, da v tem pogledu naša občina prav visoko prekaša vse druge občine v državi. Tudi humanitarna društva z Rdečim križem na čelu store prav mnogo, da v tej župniji ne more biti pritožb, saj je pri človekoljubnem delu na prvem mestu sam stolni župnik g. dr. Kljnar, ki za to oživa največje spoštovanje v vsem mestu.

Vse je torej okrog šenkavža prilično lepo, samo umrlo jih je mnogo preveč v

primeri z novorojenci, 22 mrtvecev in samo 15 otrok je čudna zadeva, ki preti, da bo središče Ljubljane kmalu izumrlo, vendar pa moramo pomisliti, da je ta del mesta tudi domena samcev in žencev.

Mestna župnija v Trnovem

Je v tem pogledu najbolj razveseljena. Do 10 na svečem zraku po vrhovih varuje mladost, da je bilo doma rojenih 60, umrlo jih je pa le 49. V bolnici je bilo pa rojenih še trikrat toliko. En Trnovčan je pa zagledal luč sveta kar na cesti v snegu brez pomoči in je mati otročka lepo pobrala ter ga odnesla domu. Mrtvorojen je bil ena nezakonska deklica, razen njega sta pa doma prišla še 2 nezakonska na svet, več pa seveda v bolnici, a eno dete je umrlo takoj po porodu. Svobodna ljubezen je v tem delu mesta najbolj razvita, saj je Ljubljana vrgla sem svojo največjo revščino v barake v Sibirijo in drugam.

Porok je bilo v Trnovem 71. Z večino so bili domači in prav redki tuji. En tuj ženin je bil že visoko nad 60 let, nekaj se jih je pa poročilo že pred vojašnico. Brezposelni barakarji imajo otroke brez najmanjših skrbi, kako jih bodo preživeli, češ, bo že občina skrbela zanje.

Pokopal jih je sv. Janez Krstnik vse leto le 49, med njimi se je pa poslovil od prav mnogo zelo starih svojih varovancev: 1 je bil star 80 let, Breskvarjeva mama je dosegla 82 let, Krašovic 84 let, Cerne Franciška iz Krakovega in Završek Katra po 85 let, oče Bergant 86 let, Berdajs Marija, ki je bila doma v Horjulu, celo 90 let, a Zadnikarica z barja kar 92 let in Zitnikov očka z Mivke skoraj 93 let. Ludje žive skromno in uživajo predvsem doma pridelano rastlinsko hrano, zlasti pa slovito kisl zelje pomaga do tako visoke starosti. Nalezljivih boleznih ni bilo, pač je pa ugonila 4letna deklica, a 1 čevljar se je obesil, ker ni mogel dobiti dela.

V trnovski župniji je 300 brezposelnih družin in tako je 1500 ljudi brez kruha, ker Ljubljana v barake v Sibiriji in na Ižanski cesti izpljuje vsi revščino. Župnik, naš pisatelj g. Fran Vinčar, je izgubil 2 meseca s samo beračijo, ker je tudi povoden Barjanom vzela vse kruh, ki je voda pokvarila krompir, zelje in repo. Res veliko stori za reveže občina, prav mnogo je pa dal tudi Rdeči križ zlasti na barju, kjer podpira tudi javno kuhinjo, ki jo odlično vodi barjanski šolski vodja g. Tit Geršar. Namesto slabih in nezdružljivih barak naj bi gradili iz javnih fondov delavske hiše, ker bi dobili pri tem tudi brezposelni delo.

Župnija sv. Jakoba

Tudi tu je mnogo revščine, da je bilo doma rojenih le 19 otrok, v normalnih časih je bilo pa pri sv. Jakobu krščenih do 200 šentjakobčanov. Vse gre v bolnico rodit in umirati, da so farne matice prazne in so postale iluzorne. Med temi 19 je tudi ciganka Sonia, ki jo je mati povila nekje med Sent Jernejem in Ljubljano ter k sv. Jakobu prišla prosit za krst.

Porok je bilo pri sv. Jakobu kar 63, saj je 20 parov prišlo od drugod, da jih poroči župnik g. Janko Barle. Med njimi so predvsem Sokoli in častilci tega pravega narodnega svečenika. Večina ženinov in nevest je bila normalne starosti, ženo se pa tudi prav mladi brez skrbi za bodočnost.

Umrlo je doma 39 oseb, prej je bilo pa po 130 do 150 pogrebov. Samomora ni bilo nobenega, pač je pa tudi župnija sv. Jakoba pretresla žrtve letalske katastrofe. Kakor Trnovo je tudi šentjakobska župnija prav zdrava in farani doživljajo prav visoko starost.

Bede je mnogo, prav toliko pa tudi zanikarnosti, še večji je pa pritisk revežev in postopaječev z dežele, ki zlorabljajo dobroto Ljubljancem.

Frančiškanska župnija

Ker imamo dve frančiškanski župniji, moramo mestno ločiti od šišenske župnije sv. Frančiška, ki jo obiščemo po Novem letu. Ker smo druge župnije opisali obširno in podrobno, smo tu lahko krajši. Tudi tu je bilo rojenih le 33 otrok, in sicer 12 dečkov in 21 deklic. Torej nevest bo dosti, obenem so pa vsi tudi otroci boljših slojev, le eden je sinček preprostega delavca.

Frančiškanske cerkev je še vedno najbolj priljubljena za poroke, saj je bilo v njej poročenih 226 parov. Med temi je bilo 106 parov iz župnije same, 105 parov je bilo tujih, a tudi še 15 ženinov iz drugih ljubljanskih župnij je pripeljal neveste k poroki v to cerkev. Najmlajša nevesta ni imela še polnih 17 let, a tudi en ženin je bil star šele 19 let, zato je bil pa najstarejši ženin star že 70 let, neka nevesta je pa videla tudi že 53 pomlad.

Umrlo je 72 oseb, namreč 38 moških in 34 žensk. Najstarejši je bil star 93 let, čez 80 let jih je doseglo 8, a pod 6 letom sta umrla samo 2. Kakor drugje tudi tu mrlo le starejši ljudje, ker v našem zdravem mestu ni več otroških in drugih epidemij. Samomori so bili 4, pač je pa letalska katastrofa iztrgala v tej župniji več žrtve.

Župnija sv. Petra

Ta župnija je največja in ima 28.000 prebivalcev, vendar ji bo pa sv. Kristof v kratkem odtrgal 2000 do 3000 duš. Krščenih je bilo pri sv. Petru 143 otrok, okrog 350 šentpetercanov pa gotovo tudi še v bolnici. Otroci te župnije, ki ima najbolj zdravo lego, so prav zdravi in trdni.

Porok je bilo 186 in je bilo med njimi prav malo tujih parov, ker zaradi krize z dežele več ne prihajajo v mesto ženitovat. Tudi šentpetercanov je šlo le 8 parov k poroki na Brezje, a prav mnogo porok je zvečer in tudi peš se hodijo, ker ni denarja za očetni, razen tega je pa župnik g. Petrič Janko kar brezplačno zvezal in požegal tudi 26 koruzniških parov.

Župniji so imeli 201 mrliča, bolnice pa so bile vseh. Kakor rečeno, je ta župnija lepo prav zdrava, saj so dosegle 80 let, eden je bil star 81, trije po 82, dva po 83, dva po 84, dva po 85, dva po 86, dva po 87, dva po 88, neka beračica 89, dva pa celo po 90 let. Dva nesrečneža sta se obesila, železnica je povzročila nekega 14letnega fantja dva sta skočila, tretji je pa padel v Ljubljano, kar pomeni, da je za-

radi krize in bede v Ljubljani tudi vedno več samomorov.

Po Novem letu pogledamo še ostale župnije mesta in okolice, a še danes lahko rečemo, da zaradi krize velika večina hodi rodit in umirati v bolnice, da so župniške matice prazne in iluzorne. To vprašanje je pa obenem tudi prav pereč socialen problem ljubljanskega dušnega pastirstva, ki je izgubilo skoraj vso šolnino in pristojbine ter sploh dohodke. Župniki so silno zaposleni in morajo nekateri vzdrževati celo tajnike, največ časa jim pa vzame skrb za reveže, ki jih je vedno več, beda pa vedno hujša. Ljubljanski župniki niso več zavidanja vredni brezskrbni gospodje, temveč postrvovalni socialni delavci, zato je pa že skrajni čas, da se tudi vprašanje rojstev in pogrebov v bolnicah uredi tako, kakor je že urejeno po vseh drugih večjih mestih v naši državi in v inozemstvu, da bodo svoje župljane krščevali in pokopavali ter vodili matice le župniki, saj ostane v bolnicah za druge še dosti tujih otrok in mrličev.

Iz Trbovelj

— Novoletna darila bedni rudarski deci. Kakor smo pred dnevi že poročali, sta poljska žbortnica in senat na pobudo trboveljskega župana g. Voduška in intervencijo našega rojaka g. ministra dr. Kramera nakazala Din 6000 kot božično, odnošno novoletno podporo najbednejši rudarski deci v Trbovljah. Sedaj je v isti nameni poklonilo tudi tukajšnje podjetje Ing. Dukič in drug Din 5000, tako da znaša skupni znesek, določen za obdaritev otrok, Din 11.000. — Ker je v zadnjem času radi slabega vremena in hude zime izostalo od šolskega obseka mnogo revnih delavskih otrok ki imajo skrajno slabo obutev, se je županstvo v sporazumu s šolskimi upravitelji odločilo, da nabavi najpotrebnejšim šolobveznim otrokom obutev, ki jo bodo izletali domači čevljarji, ker je trpežnejša za slabo zimsko vreme. Upraviteljstva obeh narodnih šol in meščanske šole bodo predložila županstvu imenike najpotrebnejših šolobveznih otrok, ki bo prejeli zimsko obutev. Darovalcem, prav posebno pa podjetju Ing. Dukič in drug v inuenu bednih obdarovancev najlepša hvala.

— Praznovanje pri rudniku v januarju. Predvidoma bo obratoval rudnik v mesecu januarju 19 dni in sicer v prvem tednu 4 dni, v drugem tednu pa 5 dni. V prvi polovici januarja se bo torej praznovalo 1., 6. in 10. dočim bodo praznovanji dnevi za drugo polovico odrajeni pozneje. Vreme se je zanj ne sicer nepričakovano spremenilo v neprijetno rudarskim revirjem, ker že nekaj dni veje topel jug, ki je v kratkem času spremenil debelo snežno plast v neprijetno brozgo, vendar nas pa to ne žalosti, ker se napoveduje takoj po novem letu zopet oster mraz, ki bo dolgotrajen.

— Sokolski lutkovni oder ponovi v nedeljo, dne 31. t. m. ob 15. uri veseloligro »Vragi na gradu«, ki je že pri prvi predstavi dosegla velik uspeh. Kdor se želi od arca nasmejati, naj si to igro ogleda, ne bo mu žal. Vstopnina je običajna.

— Naši mali tepežarji so letos še prav posebno čutili krizo. Ne glade na to, da so ti revčki, ki jih je na stotine romalo od hiše do hiše, merali gaziti snežno brozgo, tako da je bil marsikateri že popolnoma premorjen, so bili letos tudi darovi bolj pišni kakor druga leta. Kakor običajno je tudi letos na

stline tepežarjev oblegalo glavno rudniško piarno, kjer vsako leto z največjo sigurnostjo pričakujejo zaslužene pare. Tudi pred pekarjo g. Kojana so se ves dopoldne zbirale goste gručice otrok, od katerih nabeden ni odšel prazni rok. Kljub temu, da so tepežarji letos bolj slabo odrezali, izjavljajo otroci, da te lepe tradicije ne bodo opustili, ker so jo podedovali od očetov.

ZVOCNI KINO »SOKOLSKI DOM« V ŠISKI — Telefon 33-87

NEPOZABNA OPERETA z Marto Eggerth

CARSKI VALČEK

Szike Szakall, Hansi Niese, Paul Hörbiger, Trude Berliner

Predstave: v soboto ob 1/7. in 1/9. v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. v ponedeljek ob 3., 5., 7. in 9. uri zvečer.

Dopolnilo nov zvočni tednik in šalogram z Miky Miško

PRIDE! Planine kličjo PRIDE!

Z Jesenic

— Sokolski Silvestrov večer bo letos zelo pester in zabaven. Poleg petja, godbe in plesa je na sporedu enodejanka, kuplet in komični nastopi, pri katerih nastopajo naši znanji šalji, pevci in komiki. Vsa prireditve se vrši pri pogrbenih mizah.

— Lepo uspeli godbeni koncert na Hrušču. Nanovo ustanovljeno godbeno društvo »Planinka« na Hrušču je priredilo na Stefanovo svoj prvi godbeni koncert v salonu gospoda Karola Osepka na Hrušču. Spored koncerta, ki je obsegal osem točk, je bil razmeroma precej težak, a so ga vrli godbeniki odigrali v veliko presenečenje občinstva. Godbo je izvežbal in dirigiral postrvovalni kapelnik gospod Miha Drešček, ki je marljiv godbenik sokolske godbe na Jesenicah. Občinstva je bilo razmeroma mnogo in je z velikim zanimanjem sledilo koncertnim točkam ter vrlim godbenikom prirejalo bučne ovacije.

— Kako sodelo o nas v inozemstvu. Neka ugledna družina na Javorniku je dobila ob božičnih praznikih obisk svojih sorodnikov iz Avstrije. Sorodnik ima v Inozemstvu svojo obrt ter se je na priporočanje svoje žene, rojene Slovence, odločil za poset svojih sorodnikov na Javorniku. V Inozemstvu pa so mu v nekaterih uradih odsvetovali potovanje v Jugoslavijo, češ, da so v Jugoslaviji neurejene razmere in da človek pri belem dnevu ni varen za svoje življenje. Kljub temu pa se je odločil za potovanje v Jugoslavijo in je bil zelo prijetno presenečen o razmerah, ki vladajo pri nas. Bil je tudi na Bledu in se ni mogel načuditi krasotam jezera in pokrajine ter močnim hotelom in palačam ter opremi v njih. Tu je ponovno poudarjal — tu je prava svoboda, tukaj lahko človek izrazi svoje prepričanje javno, dočim pri nas tega ne smemo, ker se prisluškuje na vseh oglih in se izvaja teror in bojkt. Najbolj zadovoljen pa je bil seveda s cenami jedil in pijač ter ponovno poudarjal, da v Jugoslaviji še ne vemo, kaj vse imamo.

— Lepo obiskano predavanje. TKS podružnica Jesenice, je priredil v četrtek zvečer v kino »Radio« predavanje, ki se ga je udeležilo okrog 200 oseb. Predaval je znan planinec in planinski pisatelj gospod prof. Janko Mlakar o svojih planin-

skih turah in doživljajih na avstrijskih Dolomiti od Hochgalla do Dachsteina. G. predavatelj je ob številnih skopičnih slikah predaval lepo po domače in z njemu prirojeno segavostjo o lepotah avstrijskih gora vse od Velikega zvonarja naprej do drugih vrhov in po romantičnih dolinah rek Inna in Salice pa do ponosnega Dachsteina in planinskega raja Salzkammerguta. Poslušalci so z velikim zanimanjem sledili prijetnemu predavanju in šaljivim dvotipom g. predavatelja in ga ob koncu nagradili z burnimi aplaudacijami. Na Jesenicah je k predavanjem sila težko spraviti toliko ljudi, a zanimanje za planine in priljubljenost predavatelja je pritegnilo za Jesenice skoraj rekordno število poslušalcev. G. prof. Janko Mlakar je na Jesenicah vedno dobrodošel in uverjen naj bo, da bo imel vedno lep obisk in hvaležne poslušalce.

— Iz življenja ciganov. V občini Jesenice je pristojna skupina ciganov rodbine Rohnard, ki so prišli pred dolgimi leti iz Koroške na Jesenice in seveda tudi tu ostali. Njih življenje je skrajno bedno, ker z godbo in petjem ne zaslužijo nič, pri beračenju pa imajo zelo hudo konkurenco. Težke razmere so jih prisilile, da so to jesen prodali svoj vagon, v katerem so kuhali in spali, tako da so sedaj brez strehe in morajo spat v mrzlih zimskih nočeh pod nekim odprtim kozolcem. Pred kratkim je eden izmed njih pisal na mestno občino pismo, v katerem piše, da se je ciganskega življenja navadil in naj mu občina preskrbi službo, ker hoče postati dostojen član človeške družbe. V drugem pismu prost naj občina dodeli njegovi družini stanovanje, ker obstoja nevarnost da bo vsa družina zmrznila, ker nima ne strehe ne obleke in perila. Kako bo občina temu prošnji ugodila, je seveda veliko vprašanje, ker v svojih prostorih nima prostora, hišni posestniki pa se jih branijo na vse kriplje.

Iz Kamnika

— Vse naše naročnike v Kamniku opozarjamo, da bomo z novim letom pričeli naš list dostavljati vsakemu na dom po posebnem raznašalcu tako, da ga bodo dobivali vsi še istega dne. Obenem prosimo vse zaostankarje, da nam dolžno naročnino nakažejo, da jim ne bo treba lista ustaviti. Priporočajte naš list prijateljem in znanecem, ker ga bodo zaradi ugodne dostave na dom nedvomno še mnogi radi naročili. Tudi vse kamniške trafike, ki prodajajo »Slovenski Narod«, ga bodo odslej prejemale po raznašalci.

— Vreme ni naklonjeno našim smučarjem in zimskim sportnikom, ki jih je bilo zadnje nedeljo polno v okolici Kamnika. Naši marljivi domači smučarji so zaradi neugodnega vremena morali prenehati s treniranjem za tekme, na katerih bodo gotovo zavzeli prav lepa mesta, ker je mnogo odličnih smučarjev med njimi. Poudariti moramo, da vlada za Kamnik kot zimsko sportno letovišče vedno večje zanimanje, kar naši kraji po svoji lepoti in naravnost idealnih terenih tudi v polni meri zaslužijo. Obiščite Kamnik in ostali boste njegov prijatelj.

OGREVALNA STEKLENICA

— Marija, gospod je prehladen, po-
ložite mu v posteljo steklenico.

— S cvičkom ali teranom, gospa?

V SOLI

— Povej nam Janezek, kaj je večer?

— Veter je zrak, ki se mu mudi, gospod učitelj.

SREČNO NOVO LETO

želi vsem svojim
odjemalcem najpristrčneje

TIVAR

OBLEKA

V srečnejše novo leto

Sveže, mlado, v pozdrave in želje odeto
v zdravilnih razgredih, v očeh razigrano
novo leto nad, hrepenenja stopa pred nas.

Kratek hip in zopet drvi mimo čas,
iz večnosti v večnost teče morje nevidno...
Mi pa v ure, tedne in leta delimo,
v sanje in upe lovimo ta vletok.

A čas ni nov, ne star, on sega naprej in nazaj
v neskončnost, v milijarde let davnine
v temne vekov in rodov in svetov neštevitih...

Človek, ne deli časa v stara in nova leta,
ostani drobci vesoljstva na zemlji-drobtini
dokler te čas ne razje v pepel in prah.

Novih let ti ni treba — sam se prerodi,
boji človek, ne zver, saj ne veš ne ure ne dneva,
ko omahneš v grob in zapreš za seboj vsa vrata.

Ljubljana, 30. decembra.

Čas se ne ravna po naših datih in ne po novoletnih voščilih. Čas je samo posoda in od ljudi zavisi, kako ga izpolnijo, kakšno vsebino mu dajo ter kakšen pomen in ceno mu pribore. Toda ljudje se časa navadno ne zavedajo in ga ne znajo dovolj ceniti. Le ob začetku drugega koledarskega leta se nekateri zdrznejo, češ, zopet je minilo leto, ki nam je prineslo tako malo dobrega.

Minilo je leto in bilanca ni vesela. Kratko je človeško življenje, a še tako kratkega časa ne znamo izrabiti. Nikdar se ne zavedamo dovolj dobro, kakšna neprecenljiva vrednota je čas, da je kapital, ki ga dvigne naše delo. Ko bi se zavedali tega, bi se morali zdrzniti sleherni dan, češ, zopet je minil dan, kako smo ga izrabili? — Naš je odgovor, da je vsak sam svoje sreče kovač, a vendar pojumemo srečo povsem drugače — kar je posebno značilno za nas — fatalistično; zato ob novem letu pričakujemo, da bo prišla tako zvana sreča sama od sebe. Nihče ne pomisli, da človeško delo ustvarja tako veliko usodo. Vsi le pričakujemo neko srečo, ki si je ne znamo niti predočiti; pričakujemo samo nekaj neizvestnega boljšega, kar bi naj prišlo samo od sebe. Zato so tiste običajne novoletne želje prazne in če dobro presodimo njihov globlji pomen, lahko celo trdimo, da jim mora slediti le najslabše, ker se tako zanašamo le na slepo usodo.

Bilanca ni vesela. Lanske novoletne želje se niso izpolnile. Desorijentiranost Evrope meče še temnejšo senco na perspektivo dogledne bodočnosti; človeštvo se še vedno ni izmotalo iz vrtnice zmed in stisk; še nikdar ni prevladovala takšna nervoznost in diplomatskem svetu — morda edino pred svetovno vojno —; zaspala je gospodarska konferenca, razorožitvena se je pa sprevala v oborožitveno. Evropa je nekakšno razkopano mravišče. Vse bega brez smotra. Vsi iščejo izhoda ter hkrati silijo v zagato. Vsi imajo na jeziku mir, v rokah pa orožje. Vsi bi radi vodili vse, a ne znajo voditi niti samih sebe. Vsi govorijo o pravicah ter si prizadevajo biti krivični vsem. Govore o skupnih interesih, a skušajo drug drugemu čim bolj škodovati. Propagirajo sodelovanje, a se zatekajo v avtarkijo. Največje zlo vidijo v medsebojni izolaciji, a se zapirajo še z višjimi barierami. Nikjer ni programa, povsod je le beseda: interesi. Nikjer ni enotne volje, nego je le uniformirana volja. Nikjer ni dejanj, nego le eksperimenti. Evropa je neboljzen invalid, ki ga skušajo spraviti na noge s tem, da se poslužujejo vsi v imenu interesov njegovih bergelj. Evropa je smodišnica, ki jo stražijo vsi, ker bi jo radi vsi spustili v zrak. Evropa je v obsednem stanju, kajti v deliriju vidi povsod strahove. Evropa je lačna, ker v obsednem stanju ne sme misliti na kruh.

Ali ni to posledica nesposobnosti sodobnega človeka, da ni med nami velikih ljudi — ljudi dejanj? Sodobni človek je kapituliral pred razmerami, pred časom. Pravimo, da zdaj zahteva življenje od človeka mnogo več, toda zdaj delamo še tem manj. In ne zatekamo se več k misli; misliti smo se odvadili, čeprav nam misliti ni nihče prepovedal. V vseh usodnih trenutkih delamo napake. Neodločni smo in slabi. Slabost nas je demoralizirala. Zato nimamo smisla za tako zvane višje interese, za družbene težnje, za skupna stremjenja. Na bodočnost ne mislimo, sedanjost nam je breme, po preteklosti pa hrepenimo. Smisel življenja je razvoj, ne propadanje, vse naše stremjenje bi moralo biti usmerjeno v bodočnost, vse naše delo bi moralo služiti boljši bodočnosti in zavedati bi se morali, da ustvarjamo bodočnost ter da bodo znanjci podedovali ter prevzeli, kar zdaj ustvarjamo in da smo odgovorni pred časom, bodočnostjo, za vse svoje dejanje in nehanje. Sleherni človek je soustvarjalec zgodovine človeštva — pasiven in aktiven. Tudi pasivnost vpliva na razvoj zgodovine in še bolj usodno kot aktivnost.

Ko gledamo zdaj nazaj, mora sleherni priznati, da je soudeležan na krivdi, da je bilo preteklo leto tako žalostno. Odgovorni smo za preteklost in zaradi nje bomo trpeli v bodočnosti. Zato lahko le upamo, da bo novo leto srečnejše, če bomo sposobnejši, delavnejši, razsodnejši in usmerjeni ter požrvalnejši. Življenje jemljemo le od lahke strani, a ko se nam to otepa, vzdihujemo. Vse trpljenje si nalaga človek sam; sedanje stiske so nam naprtili predniki, a naša krivda je, da si ne znamo pomagati in naša krivda bo, če bodo zaradi naše pasivnosti trpeli znanjci. Ko torej gledamo nazaj ob koncu leta ter se vprašujemo, kakšno bo novo leto, se moramo zavedati, da je prihodnost vedno plod sedanjosti ter preteklosti. Čemu bi se slepili z optimizmom, ki nas lahko pahne v najgloblji nesimizem? Zato si ne obehajmo zlate bodočnosti, ne zanašajmo se na srečo in tudi ne obupimo, ko je treba delati! Obetajmo si delo, pričakujmo žrtve in zanašajmo se nase, zaupajmo v svoje sile ter verujmo v napredek!

Izpolnimo nosodo — čas — z delom, dajmo ji zlato vsebino, nalijmo jo do vrha, požlehtimo jo z žrtvami, postavimo jo v zgodovino!

Prorokovanje za novo leto

Zdaj nam cvete pšenica, kar nas je prerokov, novoletna konjunktura je na višku. Nam, jasnovidcem, je jasna bodočnost kot odprta knjiga, zato se čutimo pohvale, da opravimo svojo vzvišeno nalogo ter napovedujemo, kaj se bo zgodilo, čeprav nam bogovi ne bodo naklonjeni. Kaj bi dal marsikdo za to, da bi vedel vsaj nekaj vnaprej — no, in mi vam napovedujemo bodočnost, kakšna sreča!

Najbolj so seveda radovedni Ljubljančani, kaj se jim obeta v novem letu. Lahko jim ustrežemo in lahko se zanesemo na nas. Vsakemu bi lahko prerokovali kaj, moramo se pa ozirati na splošno željo, da bo ustrezno vsem nekoliko. Težko je seveda uganiti, kaj najbolj zanima meščane. Najbrž bi marsikdo rad vedel, kakšno bo vreme v novem letu, čeprav je revmatičen. Toda ljubljansko vreme je prav lahko prerokovati in je najbrž mnogo jasnovidcev med Ljubljančani, ki vedo, da bo v novem letu deževalo vsak dan kot navadno. Večino najbrž zanima ljubljanska politika in bi zelo radi vedeli, kakšne senzacije domačega kova se nam obetajo. In res prihodnje leto ne bo brez senzacij ljubljanskega kalibra. V mislih nimamo le ogromnega cirka, ki bo prirejal predstave na letnem gledališču v Tivoliju — takšne senzacije so itak že na dnevnem redu. Samo ob sebi je tudi razumljivo in ni treba napovedovati, da bo tudi drugo leto stala Ljubljana in da bo parfumeriana. Vsek lahko tudi ve, ne da bi mu morali napovedovati, da bo tudi v novem letu velesejem v Ljubljani, vendar je treba napovedati

tudi takšne stvari, kajti treba je širiti optimizem na vsej črti. In to je baš glavno, zvrhan koš optimizma ima v zalogi novoletni prerok, čeprav ga mika tudi napovedati nekaj najstrašnejših strahot. Godile se bodo v resnici strašne stvari. Na Mestnem trgu bo potres. Gledališče bo sanirano, našel se bo mecen, kakršnega nismo imeli, odkar je umrl Zois. Naj živ kulturo! bo dejal ter posegal v žep. Ne bo se omajal niti, ko mu bo nekdo predlagal, naj podpre raje regulacijo Ljubljane. Toda kulturnih senzacij bo še mnogo. Mimogrede omenjamo, da bo star Ljubljanski napisal tragedijo o ljubljanskem »hecu«, ki bo doživela v gledališču še sijajnejši uspeh kakor Turške kumare. V Ljubljani se bo ustanovilo Društvo cvičkarjev — kar je treba tudi prištevati med kulturne dogodke —, ki bo zaščitilo ime »cvičkar« ter se borilo za svoje pravice, med drugim tudi, da vsi javno priznajo, da je čast biti pijan, kar se je sicer že prakticalo, a ne povsem dosledno. Ker smo že pri družinskih, moramo še napovedati »Društvo prijateljev krize«, ki bo širilo krizo na vsej črti ter se od nje redilo. To sicer tudi že prakticalajo, toda ni še dobilo prave oblike tudi na zunanji. Kriza bo torej še cvetela ter se razcvetela v splošno zadovoljstvo meščanov. Zato bomo otvorili še nekaj gostoljubnih lokalov, da se bomo lažje tolažili. Kljub temu bomo pa gradili drugi babilonski — ali kranjski stolp; sicer se nam obeta splošno procvit. Cesar si dolej nismo upali niti obetati, se nam bo v novem letu iz-

polnilo. Tako bomo na pr. razširili bolnico, ki jo razširjamo že desetletja. Zgradili bomo tramvaj od Sv. Križa, česar doslej nismo niti upali. Zgradili bomo še nekaj novih cerkev. Asfaltirali bomo celo Bleiweisovo cesto. V Zvezdi se bo podrl trhel kostanj, nakar bomo takoj začeli regulirati ta park. V Ljubljano bo padlo pet konj in dva imenitna funkcionarja, nakar bomo zgradili ob nji kitajski zid. Ne smemo tudi pozabiti, da bomo prestavili živilski trg v Tivoli v glavni drevored. Sicer pa ne bomo ničesar prestavljali, niti spomenikov in barak ne.

Ljubljanski sportniki se bodo izredno proslavili v novem letu. Priborili si bodo prvenstvo celo v nogometu, kar je seveda večji dogodek kakor n. pr., da bo v novem letu prišel v Ljubljano Lindbergh. Sploh bo v novem letu Ljubljana tako zaslovela, da bo nekdo celo predlagal, naj bo prihodnja svetovna kolonijalna razstava v Ljubljani. Kosati se bomo začeli z Američani na vsej črti ter bo imeniten Ljubljancan celo odfrčal na luno ob ščipu, a končno ga bodo našli izčrpanega pri »Figovcu«. Iz področja znanosti moramo še omeniti, da bo »Klub mlkih Jere« priredil banket slavnemu iznajditelju ultrakratkih žarkov, ki jih izžareva cvček.

Film seveda ni na zadnjem mestu. V Ljubljani bodo odkrili drugo Greto Garbo, ki jo bodo takoj angažirali v Hollyvodu. Toda dame moramo opozoriti, da bodo odkrili le eno divo, čeprav se zavedamo, da druge niso nič manj vredne te časti. V veliko zadoščenje bo tudi damskemu svetu, da se bo v Ljubljani proslavila dotlej neznana umetnica, ki bo izumila damski

klobuk, ki se bo lahko preoblikoval s samim dotikom roke v zaželeno, moderno obliko. Dame bodo potlej lahko nosile vsak dan drugačne klobuke in Ljubljana bo postala drugi Pariz ter bo diktirala modo. V Selenburgovi ulici bo vsak dan modna revija, ki jo bodo hodile občudovat dame vsega sveta.

Ljubljancani se bodo izkazali tudi kot rekorderji. Nekdo bo stopil v gladovno stavko, 30 dni ne bo nič jedel, samo satire bo pisal. Drugi Ljubljancan bo pa stal 14 dni in noči pred »Figovcem« ter občudoval smotreni promet. A največji in najpomembnejši rekord bo ta, da se bo vse, kar je napovedano v tej prerokbi, bridko uresničilo, kajti vilito je bilo v svince v tiskarni. Zato pa prerokovalec ne upa napovedovati strahot, da bi se ne uresničile. Ne upa napovedati, da bo v novem letu gledališče tako polno, da ga bo občinstvo razginalo, ne sme napovedati, da bomo imeli vsi toliko denarja v presrečnem novem letu, da se nam bodo vsem trgali žepi — ker se nam že zdaj trgajo —, rad bi napovedal, da bo prišla prihodnje leto v modo štirinajsta mesečna plača, ker je 13 ne-srečna številka, napovedati mora, da bo tudi v novem letu stala večna Ljubljana, da se torej ne bo nič spremenilo, ker bi nas zadel sicer grozovita katastrofa (Ljubljana bi legla) in z vselej napovedo, da ne bo nihče verjel vsem tem napovedim. In zakaj naj bi tudi, saj bo jutri lahko ugotavljal sam v vzvišeni modrosti, da je cvček kisel ter da bo ostal kisel. Tega ne more nihče spremeniti in to je največja tolažba, na vse drugo se pa Ljubljancani poživljajo.

ker so nas obiskali Penovci, ki so se tako razreli v naši miriljubni deželi, da nismo niti vedeli s kom bi potegnili, kajti naša bojevitost je svetovno znana. V Ljubljani smo otvorili velesejem z največjim gospodarskim optimizmom, dočim so v Londonu obupavali nad krizo na svetovni gospodarski konferenci. Bila je neodpuščljiva napaka, da nismo svetovnih gospodarskih strokovnjakov povabili na naš velesejem. Vses mesece je deževalo kot se spodobi za sezono kongresov in gostoljubnih sprejemov. Obiskali so nas celo Bolgari, Ljubljana se je decela zdramila, kajti ta mesec je bil tudi sokolski zlet. Do neba smo seveda povzdignili pomen preureditve Narodne galerije. Toda žalostna mu majka, meščani so se bolj zanimali za akrobate kot za kulturne dogodke. Izredno jih je tudi zabavalo, da je voda zalila zaprt del Ljubljanske struge.

V juliju je čitatelj zvedel

da je v Trbovljah 900 rudarjev brez dela. Časopisje je začelo poročati o Trbovljah s posebno pozornostjo. Tedaj so se novinarji navdušili za nogomet. Časopisje je pa namestu o lakoti v Rusiji začelo pozdravljati konvencijo Male antante z Rusijo. Čitatelj je zvedel, da je londonsko gospodarsko konferenco napadla spalna bolezen. Čeprav je začela pritiskati vročina, smo se ta mesec neznansko razmahnili v vseh pogledih. Čitatelj je čital, da se vse širi. In v resnici se je širilo izletništvo, nogometništvo, fotoamaterstvo itd. Čital je tudi ta naslov: Prostitucija se širi. Visoka temperatura je pripomogla, da so se začele tudi širiti ideje za nova kopališča. V juliju je čitatelj tudi češče citiral pregovor, da gora ni mora. Nekaj čudnega je bilo, da so baš v juliju tožili od vseh koncev in krajev, da je stezek položaje.

V avgustu smo se nekoliko umirili kot je normalno za poletje in kopalnemu sezoni, zato je časopisje poročalo

o poplavih na Kitajskem

kar je toliko zalego kot n. pr. navodila za dostojno ležanje v kopališčih. Glasovi o bedi so utihnili, pisali so le o uvedbi: bednostnega fonda. Začela se je sezona poletov v stratosfero. Tedaj smo slovesno otvorili letališče. Ljubljancani so prišli s počitnic, da so lahko prisostvovali tako imenitnemu dogodku. Potem so jo zopet odprli bladih se, dočim je bila skoraj vsa Ljubljana na dražbi. V najhujši vročini so zborovali učitelji, zato ni čuda, če je bilo zborovanje vroče. Od dne do dne smo se bolj navduševali za letanje.

Komaj se je Ljubljana nekoliko umirila, že

jo je zopet zdrnil velesejem

v začetku septembra. Počitnice so bile kratke, vendar smo bili izredno živahni že v septembru. Na velesejmu je bilo kot v zlatih časih. Začeli smo ustanovljati društva najrazliknejših prijateljev. Gledališka kriza je postala zopet aktualna. Povsem in ravnoesava nas je vrgla letalska nesreča. Čitatelja ne. Potem so nas obiskali Poljaki. Gostoljubno smo jih sprejeli med dežjem. Časopisju ni bilo treba več poročati o poplavih na Kitajskem, moralo je pa o vesoljnem potopu in Strugah, na Barju, v Savinjski dolini in drugod. Tako je bil zopet ustvarjen teren za apele na javnost.

V oktobru smo

pozabili na mah na vse nesreče. Ko se je začela sezona izletov v vinorodne kraje, Nesbene zapornice so bile tesno zaprte. Oktobar je bil tudi povsem voltvram. Čitatelj je čital vsak dan, da bodo voltvre. Ob koncu meseca smo se zopet spomnili na Trbovlje. Sicer smo pa oktobar preživeli še najbolj mirno. Menda zato, ker je bila tako pozna trgatva, da ni bilo niti o vseh svetih novoga mešta.

V novembru se je začela

sezona debat o krizi. Razen tega smo pa lahko zopet govorili in čitali o poplavih. Otvorili smo mnogo obetajočih gledaliških sezon. Usotvili smo, da je doba časopisnih kumar v pasjih dneh, gledaliških pa ob začetku sezone do. Na Dolenskem so nadaljevali po čikaški metodi. Čitatelj se je lahko dvakrat obilnil. Končno mu je seveda tudi že začelo presediti. V Ljubljani smo bili tudi dobro preskrbljeni s senzacijami. Napadli so nas izpod neba, toda niso nam mogli do živca. Ljubljani sploh ne more nihče do živca. Baš tedaj je v Ženevi shirala razorožitvena konferenca.

Toda zareklo se nam je,

Ljubljani je prišel do živega

novinarski koncert 1. decembra. Baje ji je tudi zelo seglo od srca »Stoji, stoji Ljubljana«. Toda tega ne sme nihče trditi, da stoji, ker bi bil greh. In kaj bi si naj še želel čitatelj zdaj, ko je edino aktualna deviza: Smuk! Vsi moramo biti solidarni s smukavci, čeprav delamo bilance. Smučanje je pri nas na dobri podlagi. Zlasti zato, ker je zapadel tako visok sneg, da nas lahko zavidajo celo Eskimi. Tudi čitatelj je bil navdušen za sneg, pač zato, ker tolikokrat čita o njem in navdušenje je nalezljivo, posebno pri nas.

Najcenejše in najprimernejše darilo je pretresljivi roman

Prokletstvo ljubezni

to, po splošni sodbi eno najboljših del naše prevodne literature. Oba dela tega nepozabnega romana dobita pri upravi »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Knafjeva ulica št. 5 za znižano ceno Din 20.-, v platno vezana Din 40.- (poština Din 3.- več).

Pomirila ga je.

— Ženica, vroče te ljubim, toda če bi kdaj opazil, da me varaš...

— Pomiri se, možiček, tega ne boš nikoli opazil.

V šoli.

»Mihec, zakaj te na pošlje mamica v šolo? Menda zato, da bi se učil.«

Mihec: »Kaj še, samo zato, da bi imela doma pred menoj mir.«

Čitateljeva novoletna bilanca

Ljubljana, 30. decembra.

Vse bilance so pasivne, samo čitateljeva je aktivna. Aktivne bilance je pa treba dandanes pisati v zlato knjigo. Zlato knjigo seveda lahko napiše le reporter, ki ima nekoliko predolg jezik. Sicer ima dandanes marsikdo predolg jezik, kar je pa le pri reporterju vršina, ker se zdi čitatelju, da napiše vedno premalo in nikdar preveč. Kljub temu mora priznati tudi čitatelj sam, da je njegova bilanca aktivna na vsej črti in da je ostalo marsikaj tudi pod črto.

Dovolite, da najprej naglasimo, da je bilo

preteklo leto sveto

Kriza pri tem ne pride v poštev. Začelo se je natančno opolnoči v slovesni Silvestrovi noči, ki je bila bela. (Tudi v tem pogledu kriza ne pride v poštev.) Vsi smo pričakali novo leto v primernem razpoloženju. Napitnice so bile tako močne, da se je majal svet v tečajih in se je na mah vse obrnilo na boljše, kot se je pač zdelo vsem v bratskem objemu, ko je cvček pljuskal čez brade. Da, novo leto se je začelo izredno srečno.

Čitatelj je opazil takoj prve dni novega leta, da je imel ves svet kljub vsemu strahovito maločka. Časopisne vesti so ga seveda tolažile in zabavale, kajti pisali smo o vojni na Kitajskem, razpravljali o raznih krizah, osnutkih proračunov, smuškinih tekmah, punktacijah, regulaciji Ljubljane in pri našli bilanco do srede meseca. Debatirali smo o združitvi sportnih sil, o celibatu, o problemu hotela Tivoli in vdanji v božjo voljo poročali, da se je podražil kruh. Seveda smo govorili tudi ves mesec o novih pridobitvah Ljubljane. Blagor ljubljanskim reporterjem, ker lahko neprestano pišejo o ljubljanskih prireditvah, med katere spadajo novi bifeji in kavarni. S snežom pa reporter ni mogel postreči čitatelju. Beseda je bila sicer o smuškinih tekmah, ki so jih pa prirejali nekje na planinah, kjer je mahnil bog s polno vrečo snega. Časopisje je ugotavljalo, da nam dorašča imenitna garda smučarjev, kar so pokazala tekmovanja. (In časopisje je nezmotljivo kot papež, ker je naša smučarska garda narasla tako med letom, da nam rase že čez glave.) Čitatelj se je tudi zanimal za svetovno politiko. Baš zadnjega v mesecu je čital, da je Hitler imenovan za kancelarja. Ko čitatelj ujame takšno ribo v časopisju, si mora čestitati. (Kot znano, rib ne kaže zamenjavati z racami.)

Posebno aktivna bilanca

je v februarju, čeprav je najkrajši mesec. Dočim smo bili v januarju skoraj še ves mesec oamljeni, menda od Silvestrova večera, je postala v februarju kriza središče vsega, o čemer je vredno izgovoriti jezik. Časopisje je poročalo, da se je poostri kriza v rudarskih revirjih zaradi mile zime. (Če bi bila ostra, bi seveda morali pisati, da je kriza ostrejša zaradi mraza.) Toda milo zimo so najbolj preklinjali smučarji. Trboveljska kriza je postala nekaj vsakdanjega, o čemer se pri nas mnogo govori. In z besedo pri nas opravimo vse. Čitatelj se je v februarju zanimal za ameriške tehnokratke, za obnovo črno-zolte reakcije v Avstriji, za tihotapstvo orožja v Avstriji, najbolj pa seveda

za Lombarjev zločin. Eksplozija v Neunkirchenu nas je tudi prestrašila v Ljubljani. Nekateri so celo vpraševali, če ni nevaren tudi naš gazometer. Da je bila mera senzacij polna, je časopisje začelo napovedovati, da se bliža zima. In končno se je res približala. Tedaj je pa časopisje opozorilo čitatelja tudi na otvoritev kavarne v nebotičniku, da je lahko proslavil tako imeniten dogodek. Poleg gledališke krize je bilo tudi nekaj gledaliških dogodkov. Zakenkal je »Blejski zvonec«. Ob koncu meseca nam je pa časopisje postreglo s svetovno senzacijo, da so namreč komunisti v Nemčiji pripravili, revolto. Za nametek je še zgorel nemški parlament. Skratka, čitatelj se je doslovno dusil v senzacijah.

V marcu se je čitatelj zadovoljil

s pozabljanjem ljubljanske struge in z zagotovitvijo, da Ljubljana dobi letališče. Največja tolažba je pa bila za vse, ki živijo od senzacij in zaradi njih. Lombarjev proces. Vsa Ljubljana se je spremenila v ljudsko univerzo, v vsakem gostoljubnem lokalu je bilo kakšno »kulturalno« predavanje. Sportniki se niso vrgli smuč v koruzo, nega so se začeli vrtikati v planine. Sicer so pa vsi problemi splavali po vodi in brozili. Čitatelj se ni niti zanimal za to, da so se v Nemčiji ukvarjali z židi.

Že v začetku aprila se je pokazalo, da bo

dobra »letina« za pokolje

in podobna razbojništva. Dobro zgled so dali najprej fantje, ki so se začeli mesariti na sam dan 1. aprila. Čitatelju je veselo zaigrala gospodarska žilica, ko je prečital, da se ljubljanski proračun zviša za 4 milijone brez porisavanja devonih dajatev. Ker je bila aprila tudi velika noč, smo bili pol meseca praznično razpoloženi. Z gledališkimi predstavami smo bili nepopolno zadovoljni (skoraj tako, kot zdaj s »Turškimi kumarami«), to je dogodek, ki ga mora čitatelj dvakrat počestiti v bilanci. Kljub temu je bila seveda še vedno aktualna gledališka kriza. Razpravljali so tudi o gledališkem gospodarskem svetu. Čitatelj si je lahko obilnil prste; ob koncu meseca je bila umorjena Maljeva žena. Čikaške metode so se začele uveljavljati v naši mili domovini. Spričo takšnih dogodkov je čitatelj komaj opazil, da je postal zopet aktualnejše vprašanje Trbovelj.

Prvega maja smo imeli v Ljubljani rdečo krizarsko vojno, pred katero so jo novinarji popihali v Novo mesto. V splošnem je bil

skoraj ves mesec posvečen Maliju

Pomlad je bila skisana in ljudje si niso mogli v naravi pomiriti živcev. Začela se je sicer sezona oficijelnih in neoficijelnih izletov. Čitatelj se je raje zanimal za svetovne in domače senzacije, ki jih sicer ni bilo mnogo, a so odtelale vse drugo. Iz političnih rubrik je zvedel, da Rusija mobilizira. Za Rusijo se čitatelj nekoliko zanimala, ker tolikokrat čita, da tam umirajo ljudje na debelo od lakote. Višje sile so vedno naklonjene časopisju, ker je lahko poročalo ob koncu meseca o poplavih.

V začetku junija

smo postali neznansko važni

Pokrajinska zleta v Sarajevu in Zagrebu

V novem letu bomo imeli v naši državi dva sokolska pokrajinska zleta

Ljubljana, 30. decembra. Komaj so utihli glasovi o veličastnem pokrajinskem zletu v Ljubljani v letošnjih Vidovih dneh, že se pripravljajo jugoslovensko sokolsko na dva pomembna pokrajinska zleta, ki se bosta vršila v novem letu v Sarajevu in v Zagrebu.

II. pokrajinski zlet Saveza SKJ bo na Vidovdan 1. 1934. v Sarajevu, kjer se bosta praznovala dva važna jubileja in sicer 25letnica obstoja sarajevske sokolske župe in 20letnica začetka borbe za naše osvobodjenje. Sarajevska župa kot domačin pokrajinskega zleta vrši obsežne priprave za zlet. Konstituirali so se zletni odseki, ki bodo skušali po svojih najboljših močeh pripraviti vse, da bodo udeleženci zletu zadovoljni ter odnesli najboljše in najlepše vtise iz Sarajeva. Zletišče bo na velikem stadionu SK Slavije, ki bo tako preurejeno, da bo prostora za nastop 3000 telovadcev. Zletni odbor je že izdal zletne letake: prvi je za sokolske čete, drugi, ki sta ga izdelala naša umetnika brata Petrović in Mijić, pa splošen.

Pokrajinskemu zletu v Sarajevu daje posebno obelježje to, da bo zlet prva večja manifestacija kmetskih sokolskih čet, kojih zibelka je ravno v sarajevski sokolski župi. Zlet je obvezen za sokolske župe Mostar, Sarajevo, Banjaluka, Užice, Cetinje in Kragujevac. Zanimanje za zlet pa je tudi v ostalih župah izredno veliko in upravičeno lahko pričakujemo, da bo sarajevski zlet enak ljubljanskemu.

Na zlet so povabljeni Sokoli iz Češko-slovaške, Poljske in Amerike, upamo pa, da bomo lahko pozdravili po vstopu v slovensko sokolsko zvezo na sarajevskem zletu tudi bolgarske Junake.

V okviru zleta bo tudi sokolska razstava, ki bo nazorno pokazala zgodovino in stanje sokolstva v župah, ki prirejajo zlet. Ob tej priliki bo izdana posebna spomenica, ki bo v prvem delu posvečena Sokolom-junakom, ki so trpeli za svoje sokolsko prepričanje po internacijah in zapori. Po zletu se bodo vršili izleti v okolico Sarajeva, ki je po svoji lepoti in po položaju pravo turistično središče na jugovzhodu naše države.

Nedavno se je vršila v Sarajevu seja zletnega odbora, katere so se udeležili zastopniki vseh žup, za katere je zlet obvezen. Na seji je bil definitivno določen program zleta. Med drugim je bilo soglasno sklenjeno, da se priredi ob zletu veličastna sokolska štafeta, s katero se bo izkazala čast blagokojnemu kralju Petru Osvoboditelju. Sokolska štafeta bo namreč krenila iz Sarajeva z gorečo baklo, ki jo ponese Sokoli skozi vasi in mesta na grob kralja Petra na Oplenju, kjer bo gorla med zletnimi dnevi. Ta predlog je bil sprejet z največjim navdušenjem ter se je v to svrhu organiziral poseben odbor. Štafeto se udeležijo nad 2000 Sokolov in bo prva te vrste v naši državi; za štafeto vlada že sedaj med župami veliko zanimanje.

Zletni znak za pokrajinski zlet v Sarajevu je izdelal kipar Marin Studin. Znak, ki predstavlja kletčega strelo, ko je izprizil lok, je odlično umetniško delo.

Zletni odbor je že razposlal prve prijave za zlet, ki pa seveda niso še definitivne. Zletni odbor hoče vedeti samo približno število udeležencev, da ve pripraviti vse potrebno glede prenočitve in prehrane. Ob tej priliki opozarjamo vse edine, da vsa pošta za zletni odbor pošiljajo na naslov: Sokolska župa Sarajevo, zletni odbor.

Druga mogočna sokolska manifestacija bo meseca junija in avgusta v Zagrebu ob priliki 60letnice ustanovitve prvega hrvaškega Sokola v Zagrebu leta 1874. Je bil ustanovljen v Zagrebu »Hrvatski Sokol«, iz katerega se je razvila močna organizacija po vseh hrvaških krajih. Pomemben jubilej 60letnice Hrvatskega Sokola v Zagrebu bo proslavil tudi naš Sokol.

kol kraljevine Jugoslavije s III. pokrajinskim zletom v juniju in avgustu.

Pokroviteljstvo nad pokrajinskim zletom je sprejel Nj. Vel. kralj Aleksander, ki bo poklonil sokolski župi Zagreb nov sokolski prapor.

Pa ne samo ta jubilej, leta 1914. — nekaj tednov pred začetkom svetovne vojne, so se sestali v Zagrebu na poziv in po prizadevanju Hrvatskega sokolskega saveza pooblašeni predstavniki srbskega, hrvaškega in slovenskega sokolstva ter na zaupni seji sklenili — že takrat pred 20 leti, — da se vsi plemenski sokolski savezi uedinijo v enotno jugoslovensko sokolstvo. Svetovna vojna je preprečila ta načrt. In tudi ta jubilej bo zagrebško sokolstvo dostojno proslavilo na pokrajinskem zletu v Zagrebu.

Leta 1924. je bil v Zagrebu velik sokolski zlet in II. sokolski sabor. Na tem zletu so se združili k složenemu skupnemu delu predstavniki vseh slovenskih sokolskih zvez in to predstavniki češko-slovaškega, ruskega in jugoslovenskega sokolstva. V Zagrebu je bil položen temelj novi Zvezi slovenskega sokolstva, ki je bila leto kasneje ustanovljena in obnovljena v Varšavi. Tako bomo v Zagrebu proslavili tudi 10letnico ustanovitve Slovenske sokolske zveze.

Zagrebški Sokoli so srečni, da bodo mogli skupno proslaviti vse te važne sokolske jubileje in tako pokazati značaj sokolskega Zagreba, ki je slovenski skupnosti dal z ustanovitvijo Hrvatskega Sokola, Jugoslovanske sokolske zveze in Slovenske sokolske zveze.

Kot uvod v jubilejno leto je zagrebško sokolstvo letos na najsvetanejši način proslavilo 1. decembra s slavnostno akademijo in otvoritvijo novega Sokolskega doma Sokola Zagreb I.

Sporod jubilejnih sokolskih svečanosti je naslednji:

9. in 10. junija 1934 dan sokolskega naraščaja;

16. in 17. junija 1934 dnevi šolske mladine in tekme vojaštva;

od 3. do 6. avgusta 1934 glavni zletni dnevi;

3. avgusta: sprejem gostov, zvečer sokolske akademije in koncerti;

4. avgusta: dopoldne skušnje na zletišču, popoldne prva javna telovadba na zletišču v Maksimiru, zvečer akademija nastopi in igre;

5. avgusta: dopoldne sokolska povorka, popoldne druga javna telovadba, zvečer akademije, koncerti in ljudska zabava v Maksimiru;

6. avgusta: ogled Zagreba, izleti v okolico, akademija, tekme in zabave.

Zletišče je v parku Maksimiru, kjer bo prostora za nastop 6000 telovadcev, tribune pa bodo imele prostora za 70.000 gledalcev. Načrti za telovadišče so že gotovi, samo telovadišče pa bo posejano s travo, kar bo napravilo posebno lep vtis na gledalce in pa tudi na telovadce.

Zletni odbor je razdeljen na 12 odsekov, ki že delujejo s polno paro, da bo zlet dosegel čim lepši uspeh. Na dosedanja provizorična prijave se je prijavilo zletnemu odboru udeležencev iz Jugoslavije nad 60.000, gostov iz Češko-slovaške in Poljske pa nad 6000.

Obeh sokolskih zletov se bo udeležilo tudi sokolstvo iz naše banovine v častnem številu. Ljubljanska sokolska župa se bo udeležila obeh, vendar smatra svojo udeležbo v Zagrebu za bolj obvezno kot v Sarajevu.

Proste vaje za članstvo in naraščaj za oba zleta so že izdane ter jih naj društva marljivo vadijo, da bodo nastopi na dostojni višini. Društva naj vaje naročijo pri tehničnem odboru Sokolske župe v Sarajevu. Vsa bratska društva pozivamo k vztrajnemu delu, kajti drugo leto nas čaka še mnogo trdega sokolskega dela. — Zdravo!

Nova knjiga „Slovenija“

To bo prvo večje delo o naši zemlji, in sicer o vseh pokrajinah, koder prebivajo Slovenci

Ljubljana, 30. decembra. Slovenska Matica obhaja v letu 1934. 70-letnico svojega pravnega obstoja. Kulturna institucija, ki je bila nekoč osrčje slovenskega kulturnega življenja, izpolnjuje še danes svojo misijo, brez pretravanja, dostojno in častno. Vsakoletne edicije izpričujejo resno delo Slovenske Maticе. Svoje jubileja Slovenska Matica ne bo praznovala s šumnimi manifestacijami, temveč z izdajo globoko zasnovane, za Slovence prevažnega dela. Kot jubilejno knjigo založi Slovenska Matica

»SLOVENIJO«, I. del, ki jo je napisal naš znan strokovnjak, prof. dr. Anton Melik. S tem delom prejmejo Slovenci prvi, moderno zasnovani opis svoje zemlje, ki ga tako zelo pogrešajo, in nem je dejstvo, da ga doslej nismo dobili, celo v sramoto.

»Slovenija« izide v l. 1934., in sicer njen I. del, ki je celota zase in obseva vse, kar spada k pregledni sliki slovenske zemlje, seveda ob sebi razumljivo, vse zemlje, kjer prebivajo Slovenci strnjeno, brez ozira na državne meje. Drugi del, ki izide kasneje, bo obsegal opise posameznih pokrajin.

Naročnike bo predvsem zanimala razporeditev snovi. Prvi del se razvršča na sledeča poglavja:

Uvod. a) Lega Slovenije, v zemlji prehoda, stikov in razpoložljivosti; b) Naša zemlja v zvezi z zgodovinskimi dobami.

Površinsko lice: gorski sistemi; razvoj kotlin; oblikovanje naših tal; hidrografski razvoj; kraški potoki; opis ledena dobe; sedemdeset preoblikovanje površine; alpska jezera.

Podnebje: Značilnosti našega vremena, v zvezi: rastlinski in živalski svet.

Zgodovinske naselbine: prvotne jase v gozdu in kontinuiteta naseljenosti; Etrki, Kelti. Rimska doba: slovenska naselbine; nemška in notranja kolonizacija; germanizacija in razvoj narodnih meja v starejši dobi; razvoj slovenske narodne meje v 19. in 20. stoletju (vloga slovenskega jezika in za-

sebnem, družinskem, javnem in kulturnem življenju, narodni preporod, nesoglasje med etnografskim in etnopolitičnim stanjem, narodna borba med Slovenci in Nemci pred in po l. 1918.).

Gospodarstvo: prirodni pogoji, prebivalstvo po poklicu, kulturne kategorije zemljišča, planine in planinsko gospodarstvo, gozdarstvo, tipi zemljiške razdelitve, obdelovanje zemlje nekdanj in sedaj, poselstvene razmere, kolonati in vinjarstvo, veleposelst, agrarna reforma, rude in rudarstvo, od stare obrti do industrije, izraba vodnih sil, promet, trgovina.

Notranje gibanje prebivalstva: prirodni prirastek, dejanski prirastek, beg s kmetov, izseljevanje, gostota.

Naselja: priroda in naselja, oblika kmetijskih naselij (samotne kmetije, zaselki; vasi raznih oblik, trgi in mesta), kmetijski dom, kmetijska hiša (njeni tipi, gospodarska postopila); mesta in trgi; gradovi.

Pokrajinske enote na slovenski zemlji. Kakor je razvidno iz navedenih poglavij, je posvečal pisatelj posebno pozornost gospodarskim, etnografskim prilikam v Sloveniji. Najboljše so obdelane poglavja: zgodovinska naselbine, gospodarstvo, naselja in površinsko lice. Knjiga ne bo važna samo za znanstvenike, učitelje in za vse, ki jih zanima naša zemlja, temveč bo pomembna tudi za razvedel v našem gospodarstvu. Pisatelj je obdelal vsi snovi sicer znanstveno, vendar je pazil na to, da bo knjižica umiliva za širše občinstvo in je zato delo lahko umilivo uvođe.

Nobena moderna geografija ne izide dandanes brez obilice risb, slik in kart; tudi »Slovenija« bo bogato ilustrirana. Raznovrstne slike bodo ilustrirale vsa poglavja. Predvsem pa je treba omeniti kartice, izmed katerih bodo nekatere za naše razmere docela nov pojav v ponazoritvi geografskih dejstev, tako n. pr. karta površinskega lica, kreske površine, podnebne potokov, posestvenega stanja, kulturnih kategorij zemljišča, naših naselij, o razvoju železnice, o razvoju narodne meje,

o gostoti, o razporeditvi mest itd.

Knjiga »Slovenija« bo prvo večje delo o naši zemlji, in sicer o vseh pokrajinah, koder prebivajo Slovenci.

Slovenska Matica je uverjena, da bo knjiga zavoljo svoje važnosti našla velik odziv med občinstvom. Knjiga izide kot izredna publikacija in bo obsegala približno 24 pol (blizu 400 strani) s številnimi ilustracijami. Poverjeniki Slovenske Maticе naj oporeče svoje člane že sedaj na to knjigo! (Natančneje navodila dobe v kratkem). Vsi drugi, ki še niso člani, naroče knjigo pri Slovenski Matici (Kongresni trg). Ker izide knjiga kot izredna publikacija v omejeni izdaji, naj se subskribent čim prej javijo. Cena bogato ilustrirani knjigi bo za broš. izvod 120 Din, za vezan izvod 134 Din in se bo lahko odplačevala v mesečnih obrokih.

Tramvaj na Tyrševo cesto!

Glavna in najlepša ljubljanska cesta je še vedno zane-marjena

Ljubljana, 30. decembra. Ljubljana je obdana od vseh strani z novimi naselbinami, povečini kmetijskimi vilami z vrtovi. Ti mestni deli se leto za leto širijo in izpopolnjujejo. Imamo električno razsvetljavo, vodovod, celo plin in ob glavnih cestah tudi kanalizacijo. Mnoge hiše ne potrebujejo kanalizacije, ker porabijo gnojnico za gnojitev svojih vrtov. Glavne vezi med središčem mesta in njegovo okolico so pa moderne ceste, po katerih se razvija vsakdanje vrvenje. Živahnejši in hitrejši promet med različni deli mesta pospešuje tramvajsko omrežje, ki nudi meščanom ob vsakem vremenu hitrejšo medsebojno stike. Vič in St. Vid. precej oddaljena kraja si po tramvajski progi podajata roke. Gotovo je vožnja v tramvaju udobnejša od one z avtobusi, kakršne imamo sedaj v prometu. Ti dvigajo poleti cele oblake prahu, kvarijo ceste in širijo neprijeten duh, kar občutijo osebite ob takih cestah stanujoči ljudje, ki imajo v največji vročini po ves mesec zaprti okna brez zračenja.

V tem pogledu prednjači Tyrševa cesta — glavna in najlepša cesta — skoro v ravni črti vodeča v središče mesta — do glavne pošte. Skoro vsako večje mesto ima svoje znamenitosti in po cestah, ki nudijo domačinom in tujcem svojevrsne prirodne drume. Ena takih cest je »Kralja Petra dom« 4 km dolga, zelo široka in z dreveredom obdana cesta v Banja Luki. Kaj je za Tržačane ob morju izpeljana asfaltirana cesta proti Barkovljam, s tramvajskim prometom in divnim razgledom na morje in na druge strani na zeleno obzrežje, to ve slednji meščan. Kaj bi lahko postala naša Tyrševa cesta za naše mesto, spozna le količjak uviden in razsoden človek, saj je to glavna žila izredne važnosti v prirodnem, prometnem in zdravstvenem pogledu. Ako premostimo ljubljansko okrožje, razložimo takoj severno in južno stran mesta. Južni del je nekoliko nižja ravan s precejšnjo množino voda, glinasto zemljo, sem pa tja šotasto in močvirnato. Zato je ozračje vlažno in megleno. Hiše so s prav redkimi izjemami brez kleti. Za pridelovalne zelenjave in sočvija zelo ugodna tla in podnebje. Mnogo se je v tem pogledu izboljšalo z regulacijo Ljubljanice in njenih pritokov. Nasprotno je severni del mesta »Ljubljansko polje« višje ležeča ravan, peščena zemlja, brez potokov, zato pa suho in solnčno.

Skoro čez sredo prereže to ravan Tyrševa cesta in jo deli v vzhodni in zahodni del. Usmerjena od severa proti jugu — od Kamniških planin proti Krimu, prednjači vsem drugim cestam. Ni čuda, da veje s teh planin gorski zrak in nudi stanovalcem in sprehajalcem osvežujoč ozon planinskega ozračja. Kako krasen je s Tyrševe ceste razgled na Kamniške planine, Karavanke, na Triglav, na vzhodna in zahodna brda in hribovje, osobito ob solnčnem vzhodu in zahodu! Kako prijeten je poleti izprehod med dreveredom cvetočih lip, med valjujočim klasju zorečega žita!

Ali naskrat bučno drdranje, oblaki prahu, tišči nos, da ti moderno vozilo ne pokvari pljuč, zapri oči, in usta in molči, dokler ne izzigne ta pošast. Pogled ceste! Polnjam in lukenj, ob kraju pa kupi gramoz, s katerim maše kotanje. Ali to popravljanje ceste je začasno, stane mnogo, za leže prav malo brez trajnosti, ker je promet prevelik. Količnega pomena bi bila ta cesta, ako bi bila urejena in pošteno tlakovana! To bi bila najlepša in najbolj zdrava cesta mestne okolice, saj je glavna žila budočnosti Ljubljane.

Ob Tyrševi cesti se bo razvilo in razširilo mesto, ker ima okolica te ceste vse glavne pogoje v gradbenem, prometnem in zdravstvenem pogledu. Ker jo ta kraj suh in solnčen, svetujejo naši odlični zdravniki mnogim bolnikom, osobito živčno, pljučno ali revmatično bolnim, naselitev v tem delu mesta.

Kraj je peščen in vsak graditelj ima že na mestu dovolj peska za zgradbo. Nove hiše se kmalu osuše in kleti so suhe in za vsako uporabo. Po največjih nalivih, je čez nekaj ur suho, ko drugje ostaja blato in mulke dneve in dneve in celo tedne.

A žal, se ta najvažnejša cesta, ki veže mesto z vsem ozemljem kamniškega sraza, Savinjske doline, Maribora in Avstrije ne upošteva v taki meri, kakor bi bilo potrebno za domačine in tujce. Promet na tej cesti je zelo živahen. Že sam Bežigrad s krajem okrog Stadionu ima okrog 8000 stanovancev, Ježica 6500 in okolišče vas čez 2000, skupaj nad 16.500. Vsi ti kraji brez Ježice, do Urbančica in še čez, so naseljeni večinoma z uradnimi družinami in drugimi uslužbenci, ki so vsi zaposleni v mestu. Te družine imajo na stotine otrok in dijakov obiskujočih razne mestne šole. Vsi ti uradniki, uslužbenci, dijaki, delavci in k tem še mnogi trgovci in obrtniki so dnevno navezani na mesto ne glede na vojaštvo in artiljerijski vojašnici. Izgriše »Primorja« in »Ilirije«, ki imata razven prav z morskimi mesece skoraj vsako nedeljo prireditve, katerih se udeležijo na tisoče ljudi. Za vojašnico je cel kompleks mestnih hiš, naseljenih z uradnimi družinami, dnevno zaposlenim v mestu.

Meščanom samim je že davno izprehod po Tyrševi cesti na Posavje priljubljen, in to v vsakem letnem času, saj se vsakdo rad razvedri na svežem zraku. Marsikdo gre pa peš, domov bi se pa rad vozil. V preletnih mesecih žarkega solnca je Tyrševa cesta polna kopalcev — tisoči hite v osvežujočo Savo. Pozimi ne manjka smučarjev, namenjenih na bližnje hribe.

Že samo iz tega sledi, da je na tej cesti tak promet, ki prekaša vse druge ceste v mestnem okrožju in bi bil tramvaj ne samo neobhodno potreben, temveč bi prinašal tramvajski družbi lep dobiček. Res je kočljivo vprašanje prevoza čez železniško progno pri glavnem kolodvoru. Ali treba ni ne podvoza, ne nadvoza, ker bi bilo oboje predrago in bi skvarilo cesto in okolico. Tramvajski promet bi se lahko vršil s prestopanjem ob železniški progi in par tramvajskih vozov bi odino jutraj in zvečer, torej dvakrat dnevno, vozilo čez tračnice — zaradi remize.

Tudi progna po Tyrševi na Linhartovo cesto do pokopališča bi bila krajša, cenejša in mnogo umestnejša, kakor nameravana daleko od središča proti vzhodu pod železniškim viaduktom mimo Kolonske tovarne in Hmeljnikov, ker bi bila ogromni množini meščanov južnega dela in vsega območja mestnega središča mnogo bolj prikladna.

Cesto pod železniškim viaduktom bi morali precej znižati in s tem obojestransko tudi cesto, kar je združeno s precejšnjimi izdatki.

Sedanjemu času, potrebam in želji ne samo prebivalcev ob Tyrševi cesti, temveč tudi meščanom, bi bilo v veliko zadoščenje in korist, ter v povzdigo mesta, da bi tramvajška družba pospešila zgradbo tramvajске proge na tej glavni cesti. Tramvajska progna bo tem bolj umestna, ker bo itak v kratkem priključen del občine Ježica (od Urbančica južno in Kleče) k mestu, kar pričakuje prebivalstvo tega dela že zelo nestrpno, ker so njegovi življenjski interesi navezani na Ljubljano.

Krevsov večer v Višnji gori

Višnja gora, 29. decembra.

V Višnji gori smo imeli zdaj po vrsti več prav dobro posrečenih prireditev, izmed katerih je zadnja, to je veselogra »Prisiljeni mož« uspešno naravnost izvršeno. Režiji vestne sestre Hützel-Lehrmannove se pozna, da je v zadnjem času mnogo napredovala, kar s velikim veseljem pozdravljamo. Tako tudi dejstvo, da je pridobila nekaj novih igralskih moči, med katerimi omenjamo brata Jožeta Pušarja in sestro Mahorič Jožico, ki je nastopila prvič na odru in kateri na moči odrekati nadarjenosti. Tudi sestra Pavla Dolenčeva zasluži za svojo naivno, živahno podano vlogo Mjike in sploh za svojo vztrajno pomoč sestri Hützelovi vsi pohvalo. Tako tudi mladi Ljubo Pajkov, ki se prilagodi vsaki vlogi in ki obeta postati prav dober odrski diletant. Brata Prijatelja Jožeta naj omenimo le toliko, da se mu pozna, da se počuti na deskah precej domačega, ima dober nastop, toda malo slab — spomin — kar ga je navajalo, da je moral kar prevečkrat pogledati tja dol — kjer sedi spasiatelj vseh igralcev.

Za Silvestrovo študira mlada igralska družinca burko »Hlače«. Veselimo se tega večera še prav posebno zato, ker bo posvečen bratu lve Krevsu, našemu ožjemu rojaku in mednarodnemu zmagovalcu v lahki atletiki. Rodno mesto mu bo izkazalo svoje priznanje in zahvalo, da je ponesel slavo jugoslovanske mladine daleč v tui svet in s tem izpričal, da stopa ista po poti zdravja, moči in lepote.

Važno vse letove prijatelje, vse prijatelje mladine, zdravja in športa, pridite in prebijte nekoliko veselih uric med nami. Godba in ples poskrbita za prav prijetno zabavo.

Kaj smo letos čitali?

Stična, 29. decembra. Knjige, revije in časopisi, ki so letos nudili duševno hrano prebivalstvu stiske občine (ca 2000 duš), nudijo zelo pestro sliko kulturnega nivoja vasi. Vtisevi založbe knjig, ki so posebno v zadnjih letih zelo narasle, prihaja v Stično z dnevniki, tedniki in mesečniki 73 vrst časopisov. Od teh je: 5 dnevnikov, 16 tednikov, 41 mesečnikov in 11 knjižnih izdanj slovenskih založb. V statistiki so navedeni samo slovenski ter srbohrvaški časopisi. Poleg jugoslovanskih časopisov prihaja tudi nekaj 10 inozemskih (poljskih, nemških). Tako prečitajo v Stični (mišljena vasa občina): 12 izvodov »Jutra«, 34 izvodov »Slovenskega Naroda«, 18 »Slovenca«; od tednikov ima »Domovina« 32 naročnikov, »Kmetijski list« 21, »Kmetovalec« 33, »Pohod« 8, »Bogoljub« in »Domoljub« po 80; mesečniki: »Ljubljanski Zvon« 4, »Sodobnost« 2, »Svoboda« 1, »Dom in svet« 2, »Mladika« 3, »Žena in doma« 11, »Ženski svet« 15, »Poptotnik« 7, »Naš rod« 35; založbe in družbe: Vodnikov 33, Mohorjeva 166, Modra ptica 4. Umetniška propaganda 3, Slovenska Matica 5. Hram 2. Prijatelj 2. Zelo mnogo prihaja kulturno malopomembnih verskih in klerikalnih listov (Zamorček 70, Glasnik Presv sra Jezusovega 70, Odmev iz Afrike 50 itd., ki imajo zaslabo v Marijinih družbah in se kolportirajo večinoma v hribih.

Številno so zastopani tudi razni stro-

kovni listi ter glasila različnih organizacij. (Učiteljski tovariš, Lovec, Slov. čebelar I. dr.) Od kulturno pomembnih knjižnih zbir in časopisov naroča večinoma dolina (Stična, Ivančna gorica), medtem ko so skoraj izključno duševna hrana v hribih ležečih vasi publikacije, ki poročajo o čudežih in spreobrnjenih zamorčkih. Kultura in civilizacija sta namreč zelo na dušljivi sestri in neradi potujeta v klanece.

Vsega skupaj je letos Stična prejela 900 knjig (samo od družb in novih založb), 5580 izvodov mesečnikov in 36.990 izvodov dnevnikov in tednikov. Teža vseh teh časopisov in knjig bi znašala nad 1500 kg.

Izredna publikacija „Slovenske Maticе“

Ljubljana, 30. decembra.

Slovenska Matica je izdala do letos med svojimi rednimi publikacijami 5 snopce dr. Izidorja Cankarja »Zgodovino likovne umetnosti v zahodni Evropi«.

I. del »Starokrščanska Goba in zgodnji srednji vek« obsega tri snopce: Slikarstvo, Skulpturo, Arhitekturo, skupaj 314 strani s 141 slikami in tlorisi.

II. del »Renesansa« obsega dva snopca, skupaj 338 strani s 147 slikami in tlorisi.

Cene posameznih snopcev in zaključnih delov so za člane in nečlane različne. Iz seznama publikacij Slov. Maticе, ki si ga vsak, kdor za se želi, lahko naroči v pisarni Slov. Maticе (Kongresni trg 7).

Če bi Slovenska Matica mogla še naprej to monumentalno delo v snopcih, bi trajalo izhajanje najmanj 8 do 10 let. Vsem, ki se za delo zanimajo, bi se posebno nadaljevanje omrežja, izredna važnost »Zgodovine likovne umetnosti« in želja, da bi Slovenci čimprej prejeli celotno delo, je založnik prisilja, da pošče drug način izdavanja. Slovenska Matica se je odločila za način izrednih publikacij. Ker je nadaljevanje »Zgodovine likovne umetnosti« zasnovano v treh delih, in sicer III. del: Renesansa, IV. del: Barok in XVIII. stoletje, V. del: XIX. in XX. stoletje, je založnik sklenil, da izide vsak del zase kot zaključna celota in ne več v snopcih kakor doslej.

Razumljivo je, da Slov. Matica v sedanjih razmerah ne more teh posameznih delov, katerih vsak vsebuje zopet približno 100 do 150 slik in tlorisov, izdati ločeno. Med rednimi publikacijami, po tako nizki ceni, ki je pač med vsemi tiskanimi cenami najnižja.

Zato vabi Slovenska Matica doseganje svoje člane in vse, ki se za to pomembno slovensko delo zanimajo, da se prijavijo kot subskribenti. Vsi zainteresirani in člani Slov. Maticе naj javijo svojo naročbo po dopisnici ali po svojih poverjenikih najkasneje do konca februarja 1934 l.

V subskribiciji znaša cena za broširan izvod 100 Din, za vezan 112 — Din. (Tržna cena 150, oziroma 170 Din.)

Knjiga izide v jeseni 1934 l. ali epomlad 1935. l. vendar se mora poprej prijaviti vsaj 1000 naročnikov, da se knjiga lahko založi. Takoj, ko se število naročnikov zaključi, bodo vsi subskribenti obveščeni, da prične oddajati naročnino, bodisi naenkrat ali pa v obrokih, kakor bodo pač želeli. Vsa naročila naj javi sam ali po poverjenikih, koliko plačilnih polnic naj mu založnica pošlje.

Ob tej priliki je treba leveda opozoriti vse, ki niso še člani in bodo delo novoročilo, da si po cenah, razvidnih iz seznama Maticinih publikacij, lahko omislijo že prej izšle snopce oziroma dele. Šesti pokoji veljajo tudi za drugo knjigo, dr. Antona Melika »Slovenija«, ki jo Slov. Matica izda med izrednimi publikacijami v l. 1934., katero oglašja založnica še posebej v današnji številki.

»Slovenija« izda Slov. Matica za jubilej svoje sedemdesetletnice. Začelna želja, da bi to izredno važno knjigo izdala Slovenec ob priliki, ko praznuje pomnilno obletnico svojega obstoja. Sedemdeset let je od tega, ko so se združili slovenski možje in osnovali važno kulturno institucijo. Zanimivo je dejstvo, da so na svojih prvih sejah sklenili založiti knjigo, ki bo predčila Slovincem njihovo zemljo. Po toli ko letih, ko so že vse posamezne knjige zastarele, izide zdaj modelno zasnovano delo s številnimi ilustracijami in kartami. Za dolgo dobo let bo »Slovenija« vademecum slehernega Slovence.

Knjiga izide prav tako v subskribiciji. Cena broširan izdaji 120 Din, vezani 134 Din; tržna cena bo seveda občutno višja. Tudi za to knjigo je potrebno, da se javi 1000 naročnikov. Še posebej opozarjamo na ta razglas vse šole.

Način za naročanje je isti, kakor smo ga objavili zgoraj.

Sovjetski film

Sovjetsko filmsko podjetje Sovkino je izdelalo nedavno film o vojni sovjetskih avtomobilov skozi puščavo Kara-Kum. Podjetje je poslalo v puščavo tudi filmsko ekspedicijo pod vodstvom režiserja E. Tissa. Ekspedicija je pošiljala s potovanjem redna poročila v obliki kratkih filmov, ki so prišli v sovjetski žurnali. Iz teh filmov in drugega filmskega materiala izdelajo velik potopisni film, ki bo pri nje ga montaži sodeloval tudi režiser Eisenstein.

Važno vlogo igrajo v Rusiji potujoči vaški kinematografi, ki jih je vedno več. Na ozemlju ruske federativne SSR je bilo letos 1. januarja 1797 takih kinematografov, 1. julija pa že 8020. Ker posejajo taka kina zlasti oddaljene in manj obdelane vasi, ker ni mogoče ustanoviti stalnega kina in izgubljajo mnogo časa s potovanjem iz kraja v kraj, delujejo večinoma z izgubo, ki

Dr. V. Arko, Ljubljana:

Beli sport iz zdravniškega vidika

Kaj bi moral vedeti in upoštevati vsak smučar razen smučarskih umetnij

Ljubljana, 30. decembra. Več razlogov je, zaradi katerih zanima smučanje nas zdravnike in ki nas silijo, da zavzamemo v tem pogledu svoje stališče. Prvič moramo upoštevati vpliv gorske klime na človeka. Smučanje je danes več ali manj panoga turizma, ako izvajamo večanje na tako zvanih smučarskih univerzah, ali kot jih starejši, izvežbani smučarji prezirljivo imenujejo »Trottelwiesena«. Nadalje nas zanima smučanje kot telesna vaja in končno razne poškodbe, ki so nekako tipične za ta sport.

Članek razpade tedaj v tri dele. V prvem delu bo govora o vplivu gorske klime na človeka, v drugem o smučanju kot telesni vaji in tretjem delu se bomo seznanili z glavnimi poškodbami pri smučanju in kako nudimo ponesrečenemu prvo pomoč.

Vpliv gorske klime na človeka

Dokler leži sneg tako nizko kot letos, kar nam omogoča smučanje v naši najbližji okolici, moramo gledati na smučanje kot na vsako drugo telesno vajo ki pa ima to prednost, da jo lahko izvajamo tudi pozimi zunaj na svežem zraku. Drugače je kasneje spomladi, ko začne kliti po dolinah že zelenje, dočim so naše gore še vedno pokrite s snegom, ko je dan daljši in s tem tudi narašča število ur, ko sije sonce, ki nas obdaja s morjem luči in toplote. V naši ožji domovini Sloveniji leže v tem času primerni tereni za smučanje približno 1000 do 2000 m visoko. Ako naštem samo glavne, so to sledeči kraji: Pohorje, Velika planina, Pokljuka, planine okoli Bohinja, Triglavsko pogorje in seveda gore okoli naših zimsko-sportnih središč Kranjske gore, Planice itd. V teh višinah se že jame uveljavljati vpliv gorske klime, s katerim moramo računati. Ti vplivi so sledeči:

Predvsem moramo tu omeniti temperaturo, ki pade za vsakih 200 m za približno 1 stop, kar pa je samo podrejena važnost, ker lahko reguliramo telesno toploto poleg drugega tudi s pomočjo obleke. Važnejši je padec zračnega tlaka, ki pade za vsakih 100 m za približno 1 cm. Zrak v višinah je namreč redkejši. V višinah do 1000 m ne povzročajo vsa ta dejstva pri zdravem človeku nobenih sprememb. Občutijo pa to bolni na srce in starejši, ki trpe na poapnenju žil. Pri teh je opažati posebno v začetku hitro bitje srca, nespečnost, glavobol in pomanjkanje apetita. V večjih višinah se vsi ti pojavi še stopnjujejo in so znani pod imenom gorska bolezen. Vzrok temu je ta, da je v višinskem zraku, ki je redkejši, tudi količina kisika manjša. Zato je tudi lahko razumljivo, da vsak telesni napor to stanje samo poslabša. Lažje bolni se sčasoma privadijo in lahko prenešajo gorsko klimo. Starejšim in pa težje bolnim na srce pa je bivanje v višinah nad 1000 m odsvetovati. Po drugi strani pa ima znižanje zračnega pritiska tudi svojo dobro stran. Manjša količina kisika v gorskem zraku ima za posledico, da človek avtomatično globlje in izdalnejše diha. Pljuča se zato do zadnjega kotička temeljito prezračijo, zlasti pljučne konice, ki ponavadi ne dihaajo in ki so navadno najbolj ogrožene po tuberkulozi. Iz istega vzroka se tudi pomnoži število rdečih krvnih teles, čijih sestavnih delov takozvani hemoglobin se spoji v pljučih s kisikom. Da more telo dobiti količino kisika, ki mu je potrebna, zlasti pri telesnih naporih, si narava pomaga na omenjeni način. Ti pojavi nastopajo pri telesnih naporih že v višinih 1000 m. Sicer pa je važno to pri bledečih in rekonvalescentih, kar s pridom uporabljamo, poleg drugega zdravljenja.

Nadaljnji važni faktor v gorah je svetloba. Od celokupne sončne energije dospe do 75 odst. v višini 2000 m do površine zemlje, toda samo 50 do 25 odst. do morske gladine. Zrak v gorah je redkejši in ne vsebuje prahu, saj, ki branijo solnčnim žarkom dostop. Razen tega odbija snežna plast sama velike množice ultravijoličnih žarkov, ki jih je v zraku dosti tudi ob meglenih dnevih. Ultravijolični žarki prodrejo samo v površne plasti kože in se spremenijo v toploto. Rdeči žarki prodrejo pa globlje in seveda tudi segrejejo globlje plasti. Razlika v temperaturi med obema plastema znaša do 6 stop., ter traja po več ur, predno se ta razlika izenači. Zato se tudi v gorah lahko, v kljub nizki temperaturi zraka, solnčimo, odtočimo tudi oni ugodni občutek toplote, ki ga imamo še dolgo potem, ko smo se solnčili. Ultravijolični žarki so tudi, ki povzročajo, da koža notemni, in sicer najbolj spomladi. Zagorela koža vpija manj rdečih žarkov in nas na ta način ščiti pred pregrejetim in svetlobno Zagorelost ni še znak zdravia. Tudi težko tuberkulozni zagore. Posledice pretiranega solnčenja so vsakemu znane (onečena, rdeča koža vzdružena, nespečnost). Proti temu se ščitimo s primernimi kremami. Dotični ki imajo povečano temperaturo, pa se sploh ne smejo solnčiti.

Gorski zrak vsebuje manj vodene pare kot sicer. Zato se tudi pod obleko kmalu posuši. Pozimi lahko torej napravimo teže ture, ne da bi imeli vso obleko prepoteno. Plast zraka pod obleko je torej suha, fungira kot slab prevodnik toplote, kar

povzroča ugoden občutek. Isto tako je tudi pospešeno izhlapevanje vode skozi pljuča. V premočeni obleki nas pa pri sicer znojilni zunanji temperaturi zebe. — Vseled te velike izgube vode je jasno, da občutimo po vsaki večji turi žejo. To pospešeno izhlapevanje nam osuši sluznico ust in grla, če dihamo skozi usta. Če dihamo skozi usta se zrak poleg tega še ne segreje in draži sluznico dihalnega aparata. Posledice so angine, bronhijalni katari, ali pa še kaj hujšega.

Razlika med najmanjšo in največjo temperaturo oziroma razlike v barometričnem stanju niso tako velike v gorah kot v dolini. Zato vpliva gorska klima včasih zelo ugodno na depremiranje in nervozno. V gorah se utrdimo telesno in duševno. To spoznanje je ono, ki žene ljudi od vsakega letnega časa v naše gore. Danes smuča staro in mlado. Eni iz navdušenja, drugi, ker je moderno. Kljub temu je treba dodati par svarilnih besed. Ljudje s težjimi srčnimi napakami, naduho, bronhijalnim katarijem niso sposobni za večje zimske ture. Kdor čuti, da ni vse v redu, naj se raje preje posvetuje s svojim zdravnikom, predno se odloči za smučanje. Razen tega je smučanje težak sport in zahteva primerne treninge, če nočemo doživeti neprijetnih razočaranj.

Smučanje kot telesna vaja

S tem prihajamo na drugi del članka, in sicer vrednost smučanja kot telesne vaje. Na smučanje se je treba pripraviti s primernim treningom, v čigar okvir spada tudi urejen način življenja in prehrane. S primerno dieto, ki ne vsebuje preveč masti in mesa, zato pa temveč sočinja, se rešimo odvisnega sala. Jediti naj bodo čim manj slane. S tem preprečimo nabiranje vode v telesu. Ravno tako ni dobro, če uživamo prevelike količine tekočin v katerikoli obliki, zlasti pa seveda alkoholne pijače. Škodljivo je tudi pretirano kajenje. V ostalem pa smatramo dandanes telovadbo, in sicer orodno telovadbo, kot najboljšo predpripravo. Tega naznanja so posebno severni narodi. To je n. pr. glasoviti skakač Rud izbornor orodni telovadeč. S treningom je treba pričeti vsaj mesec dni pred sezono. Komu čas ne dopušča da bi telovadil v telovadnicah, naj izvaja vsak dan po 15 min. tako zvane parterne gimnastike. Najbolje pa je, da smo stalno v treningu. Komur ni simpatična telovadba, naj izvaja druge vrste sporta kot n. pr. lahka atletika, plavanje, veslanje, kolesarjenje itd. Iz lastnega opazovanja pa lahko rečem, da so telovadci dosegli v smučanju v najkrajšem času zelo lepe uspehe. Ne samo, da so hitro in sigurno obvladali razne like, temveč, da so tudi izvrstno prenašali vse napore.

Smučanje kot tako (tekme seveda izvenzete) prištevamo, kadar smučamo v koraku, ki ritmičnim, dalje trajajočim vztrajnostnim vajam, kadar vozimo pa v smuku ki hitrostnim vajam. Pri ritmičnih vajah izvajamo kretne več ali manj avtomatično, podzavedno, brez večjega napora živcev, pri čemer se isti nekoliko odločijo. Sem spadajo tudi navadna hoja, kolesarjenje itd. Pri hitrostnih vajah pride seveda tudi v poštev naša živčevje. Pri tem pride do koordinacije raznih možganskih centrov, zlasti pri vajah, ki zahtevajo hitre odločitve, kot n. pr. smuk, jahanje, vrhunska telovadba in slično.

Obe vrsti vaj pa vplivajo na mišice, srce, pljuča in presnavljanje. Delujoča mišica se močno napolni s krvjo, obdajajoča ovojnica se vsled tega napne, kar povzroča bolečino, pojav, ki je vsakemu znan po prvi telovadni uri. V utrjenih mišicah se nabirajo razne snovi, kot ogljikov dvokis, fosforina in mlečna kislina. Te snovi odvajajo kri zopet na prosto. Če je zavzet večji kompleks mišic in če se ne odpočijemo, se pojavi kmalu splošno utrujenost, ki se izraža v zbitosti, zaspanosti, povečani temperaturi, pulsu je slabo polnjen in pogosto nereden, kar pomeni seveda kategoričen stop. Šele po daljšem odmoru moremo zopet naprej. Pri smučanju pridejo v poštev skoro vse mišice telesa. Zato čisto doživimo opisane pojave, pri netreniranih in rekordov željni mladini, ki precej svoje svoje moči.

Zaradi povečane potrebe po kisiku in povečane tvorbe ogljikovega dvokisa in drugih produktov presnavljanja se dihanje avtomatično globlje. Pri hitrostnih vajah pride v kratkem do zasoplenosti. Pljuča so prenapolnjena s krvjo, dočim je ožilje prazno. Dotičnih postane bled, kar znači, da odpoveduje srce.

Pri tem pospešenem dihanju stopijo vse mišice v akcijo, in sicer prepana, medberne mišice in ramenske mišice.

Iz istega vzroka, zaradi katerega je dihanje pospešeno, se tudi število srčnih utripov poveča in poveča se množina krvi v minuti, ki jo poganja srce skozi žile v primeri z normalno. Pri nesmiselnem forsiranju, n. pr. pri teku, se število srčnih utripov lahko poveča do 180 (normalno 70), srce je prenapolnjeno s krvjo, se razširi in ne more več vršiti svoje funkcije. Govorimo o akutnem razširjenju srca. Posledica tega je, da srce odpove. Pogosto se konča to s smrtjo. Te pojave je opaziti predvsem pri netreniranih, pa tudi pri onih sportnikih, ki niso delj časa trenirali in se z ozirom na prejšnje uspehe spuste v take ekstravagance.

Ostane nam še presnavljanje, o katerem moramo reči, da se poveča paralelno z delom.

Smisel treninga je torej ta, da svoje telo polagoma privajamo na to, da je sposobno prenašati velike napore brez neugodnih posledic in brez škode za zdravje. Trenirane mišice obrabjujejo daleko bolj ekonomično kot netrenirane. Končno ne smemo pozabiti tudi duševne plati. Vsak pozna občutek svežosti, moči in veselja, ki ga navdaja po uspešni končani turi, telovadbi in slično.

Forsiranje v treningu je seveda škodljivo in vodi do splošne utrujenosti, pomanjkanje apetita in sličnega. Treniranje je tudi odsvetovati doraščajoči mladini.

Poškodbe in prva pomoč

Smučanje torej zahteva celega, utrjenega človeka. Nadvse važen je trening. Iz

navedenega je tudi razvidno, kako je postopati predvsem, da ne pride do opisanih neželjenih pojavov. Vsak naj si uravna turo po svojih močeh in sposobnostih. Nesmiselno je vlačiti netrenirane začetnike na težke ture. Če se kaj pripeti, pade vsa odgovornost na dotičnega, ki si kaj takega izmisli, in ta ni mala.

V splošnem smučanje ni toliko nevarno, kot se splošno misli. Sodeloval sem kot zdravnik na raznih tekmah, izmed katerih je bila največja po številu udeležencev tekma SKJ lani v Bohinju. Vendar ni bilo beležiti nobene večje poškodbe (kostoloma, izpaha itd.). Statistike navajajo, da pride v 1 pro milo do težjih poškodb (kostolom) in v 1 odstotku do lažjih poškodb (izvin, nateganje kit itd.). V obeh slučajih dominirajo seveda začetniki. S poškodbami moramo torej računati. Zato naj se tu vsaka smučarska družba sestoji najmanj iz 3 članov, ker moramo računati s eventualnim transportom ponesrečenca. Vsak smučar mora imeti v nahrbtniku par obvez, malo čiste gaze, jod, aspirin, in mazilo proti solnčnim opeklinam.

Kako postopamo v primeru nesreče? Manjše opraskanine enostavno jodiramo in čisto zavezemo. Če opazimo močnejše krvavenje, ustavimo isto na ta način, da zvezemo močnejše priteguemo. Če pa brizga svetlordeča kri v curku, znači to, da je poškodovana žila odvodnica. V tem prime-

ru moramo dotični ud nad rano trdo povoziti, vendar ne preko 2 ur, ker sicer dotični ud odmrje. Zaradi velike izgube krvi je ponesrečenec zelo žejen. Dajmo mu piti mnogo čaja, kave. V tem primeru je koristen tudi alkohol v obliki konjaka, vina, ki zelo poživijo poškodovanega. Toliko v splošnem, kar se tiče oskrbe ran. Težje je dati podrobnejša navodila v primerih kostoloma in izpaha. Usmiljeni samaritani, ki so poleg, skušajo ponesrečenca pomagati na ta način, da mu skušajo poškodovani ud uravnati, s čimer pa lahko eventualno tudi samo škodijo. Včasih je namreč še celo za zdravnika težko razlikovati med izpahom in kostolomom. Kondenzirano bi lahko rekli sledeče: Poškodovani ud oteče. Zato damo na njegovo mrle obkladke, ki se po potrebi menjajo na 2 uri. Nadaljnja važna dolžnost naša je ta, da poškodovani ud fiksiramo. Fiksiranje pa je ud samo tedaj, če gre fiksacija preko 2 sklepov. V slučaju izpaha ali pa kostoloma roke fiksiramo isto najbolje s pomočjo trikotne rute, ki jo zavezemo okoli vratu. Poškodovano spodnjo okončino pa fiksiramo na ta način, da jo s pomočjo žepnih rut, šala ali pa jermenov privemo na zdravo. Fiksiramo lahko tudi s pomočjo smučk samih, ali pa palic. Transport pa izvedemo na ta način, da improviziramo iz smučk sanke. Ponesrečenec so več ali manj šokirani. Z bodrilnimi besedami mu pomagamo preko najhujšega. Najvišje pravilo pa je, ne škodovati, čemur naj služi tudi te skromne vrstice, pisane v nameri, da nam tudi sport res pomaga vzgojiti močan, zdrav rod.

Za smučanje tipične poškodbe so pri telemark tehniki prelom stegenice v vratu, pri poškodbah kolena oziroma prelom notranjega členka, kadar vozimo v kristjaniji oziroma plugu.

Kako smo začeli pluziti

Postati smučar ni tako lahko — Najtežje, a najvažnejše je naučiti se pluzenja

Ljubljana, 30. decembra.

Starokopiten nazadnjak si celo v lastnih očeh, če ne več, da imamo tri vrste snega, ali če ne znaš turnega koraka v ravlini, posebno postopnega koraka, pluzne zavore, izpadnega loka, pluznega obrata, preskoka v škarjah in nešteti drugih smučarskih umetnij. Da tako daleč smo napredovali, da je človeka kar nekam sram, če se polje v soboto ali nedeljo iz Ljubljane, pa nima na sebi smučarskega dresa in smuču pod pazduho. Z duhom časa je treba korakati, zato hajdi na smuču, potem pa glej, kako boš pobiral po belih poljanah svojega rojstva kosti, posebno če si že v letih, ko ti začenjajo v sklepkih škripati. Sodoben moraš biti, pa čeprav si polomiš vsa rebra. In tako niti sam prav ne veš, kdaj te prižene duh časa v trgovino, kjer prodajajo sportne potrebščine in kjer se konjunktura še ni izsela.

Vstopiš plaho, v zadregu se ozreš na vse strani, začetnik si. A vsak začetek je težak, najtežji pa v trgovini, če tišiš v žepu imaginarno trinajsto plačo v obliki zadnjega kredita, ki si ga še imel pri dobrem prijatelju za preznike. Seveda v trgovini takoj vedo, s kom imajo opraviti. In začne se naštevanje vsega, kar potrebujemo smučar. Tega »vsega« je toliko, da se ti kar v glavi vrte. Kimaš in čim bolj kimaš, tem večji je kup pred teboj in potem seveda tudi račun. Samih mašč ti obesimo polne žepa in ne smeš se jih braniti, ker si začetnik in torej ne veš, da zahteva vsak sneg svojo mašč. Sneg je pa lahko moker ali suh, mrzel ali gorak, črn ali bel, sipast ali sluzast. Torej priklajaj in kupi vse mašč, kar jih premorejo v trgovini. Bolje je plačati stotak več, če ga imaš — kot pa doživeti blamažo, da se niti na sneg ne spoznaš v teh naših smučarskih časih.

Obložen z vsem, potrebnimi in nepotrebnimi potrebščinami in kajpak močno olajšan na žepu se vrneš s prve postaje križevnega pota domov. Doma je pa že vse narobe. Boljša polovica je nervozna, sam tudi nisi preveč zbranih misli, ker se je treba posteno pripraviti na pot. Postati smučar in s tem sodoben človek ni karsikoli. To je že vredno, da malo potrpiš in mnogo pretrpiš. In zdi se ti, da doživljaš drugo mladost. Noge se ti kar same privzdigujejo pri pogledu na nove smuču s palicami in vsem, kar še spada k smučanju. To se bo kadilo za teboj, ko se zaprašiš za brhko smučarko po elegantnem preskoku s hrbotom naprej ali po aerodinamičnem skoku po strmem klancu, si misliš. Pa ti takoj zagreni veselje zavest, da si šele začetnik, da so aerodinamični skoki še za gorami in brhke smučarke tudi ker jih ne boš mogel dohiti s svojimi pikami.

Kar tesno mi je bilo pri srcu ko sem stisnil zgodaj zjutraj smuču pod pazduho in stopil mimogrede pogledal, če se je čoro že zbudil. Čoro je univerzalno dečko, zna ti vse, kar je treba znati da nikoli ne obogatiš, pa si vendar bogat. In smučar je, da malo takih. Kako bi tudi ne bil, saj je ves pri tleh. Pa sme ga publicisti na pomoč, ko nam je zagomazelo po žilah navdušenje za beli sport. Gospod direktor, tisti, ki ima s krizo tajno pogodbo, je vzal s seboj še

nesrečila? Dokler te imajo smuču v oblasti, je križ. Kamor hočejo, te zapeljujejo, kadar hočejo, te položijo na poljubni del telesa. Tako so tudi nesrečno gospodično zapeljale na ovinku v kup strnjenega snega in posledica je bila zvita noga, pa še počena kost v členku za natečen. To se pravi imeti smučo v začetku sezone in pri prvih korakih v skrivnosti smučanja. Samaritan Coro je vzorno opravil svoje delo, potem je nam pa zopet krivil in mečal kolena, da se je nam kar temnilo pred očmi. Pluzenje in zopet pluzenje brez konca in kraja. Naš dični direktor je vedno pogostejše otipava svoja kolena v silnih skrbih če so še njegova in če se ga sploh še drže. Najboljša polovica je pa samo smejljala sladko in poredno, kakor se zna edino ona... Počenite, bolj, še bolj... noge narazen... kolena skupaj... čim bolj skupaj... roke iztegnite... palice vodoravno... pluzite... pluzite...

In pluzili smo, da bi nam tri pomladne ture na Triglav ne mogle tako pretegniti mišic v mečih in stegnih. Popoldne je nas postavil Coro lepo v tekmovalno vrsto in šo sam se je stisni k nam, da bi bili novi tekmovalci tem verjetnejši. Evo nas!

Kdor bi se bil hotel pomeriti z nami v mirni smučarski stoji na ravnem ali v predvidnem potikanju trudnih nog nazaj proti topli Lutzovi peči, bi bil slabo odrezal. Na drugo tekmo pa nihče izmed nas ni mislil...

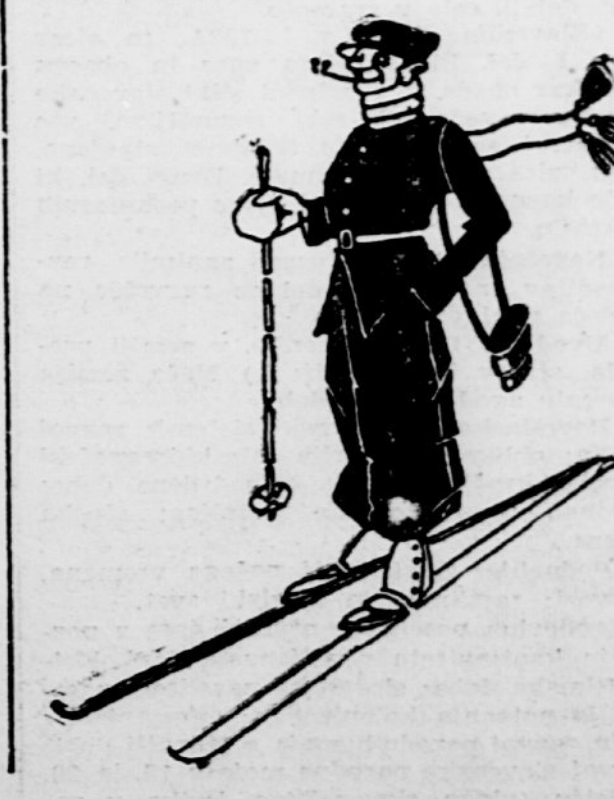
Zvečer se tolažimo pri vinu in taroku, da pomeni slab začetek dober konec. Kdor ne more spati, naj gre pred večerom vsaj eno uro pluziti, pa ne bo rabil nobenega usipavalnega sredstva. Direktor tarna, da ne more položiti noge čez nogo. Kvik — peti član naše bratovščine — pa sedi pri peči in čim bolj mu je toplo, tem bolj se trese. Gospa Relly pravi, da se trese iz sočutja. Noče pa povedati, s kom sočustvuje.

Zjutraj ni budnice. Pristaniki žerjav bi nas moral dvigniti iz postelj. Posebno direktor je čez noč čudovito pridobil na teži. Da ni moral Coro tretjega dne proti večeru po samaritanskih in drugih opravkih nazaj v Ljubljano, bi našega direktorja noge ne bile več nosile. Tako smo pa morali pluziti sami in intenzivnost pluzenja je popuščala v obratnem razmerju z intenzivnostjo bolečin v nogah. Pred odhodom je nas Coro še pohvalil, da kljub vsem krčim in težavam dobro napredujemo, položil je nam na srce pluzenje in zopet pluzenje za slovo je nam pa hotel demonstrirati novo smučko umetnijo — skijoring ali — da ostane pri pristnem domačem izrazu — smučjoring. Lepo po družabnih pravilih je nas razvrstil in šlo bi bilo z našim smučjoringom čez drn in strn, da si ni Kvik v radnjem hipu premislil, češ, da trenutno ni v formi. Tako je padla ta reč v sneg in če bi kdaj, sodeč po pričujoči sliki

mstil da je začetnik že tretji dan preko pluzenja in motovilenja po snežu goden za skijoring, bi bil v zmoti.

Cetrti dan smo pa že pluzili kakor smo vedeli in znali. Lotevali smo se po vrsti tudi pluznega obrata ali kristjanije, tega visokega ideala vsakega začetnika v smuku. In šlo je še dokaj dobro, brez telemen-markov seveda ne. Na povratku smo pa po petih dneh že pritrili smuču in vozili v silnem snežnem mletju od Sv. Križa do Jesenic, da so nas ljudje kar občudovali, ko smo prisopihali vsi zasneženi v vagon, podobni bolj Eskimom, nego novopečenim smučarjem. In zdaj smo neizrečeno ponosni, da lahko s polno pravico zakličemo »smuk«, če srečamo sebi enake junake na smučeh. — Smuk! J. Z.

Cenj. gostom želi srečno novo leto **KAVARNA NEBOTIČNIK, LJUBLJANA**

SPALNE FOTELJE, COUCH ZOFE
in otomane izdeluje po konkurenčnih cenah

SITAR KAROL
LJUBLJANA
Wolfova ulica št. 12
(dvorišče), telefon 28-10

ANTON MENCINGER
špecerijaka trgovina

LJUBLJANA

Sv. Peter cesta 42

GLASPA

KLAVIRJE, PIANINE
prvovrstnih inozemskih znamk, ugodne cene; tudi na obroke in hranilne knjižice. — Najceneje popravila in uglašuje. — **MURKIN**, Sv. Petra cesta 40. 59/L

PREJ KO KUPITE PIANINE
oglejte in preizkusite prvovrstni domači izdelek v tvornici **Ivana Kacina** v Domžalah, kjer jih dobite že od Din 10.000 naprej. — Sprejemajo se tudi popravila; uglaševanje. — **Zahtevacite cenik.** 481/L

NEPREMISLNE

PRITLIGNO HISO
oddaljeno 5 minut od kolodvoza, prodam za Din 60.000. — **Naslov:** Zebec, Poljčane. 5003

POSESTVO
oddaljeno pol ure od trga, napredaj. — **Zimič, pošta Velenje.** 5002

GOSTILNO
odda v najem **Plauc, Maribor, Glavni trg.** 5018

TRGOVINA
z mešanim blagom zaradi bolezni v Ljubljani oddam pod ugodnimi pogoji. Ponudbe na upravo lista pod šifro »30.000 5047«.

POSODJILA

POSREDOVEM
denar na **HRANILNE KNJIŽICE** velikih denarnih zavodov. — **Rudolf Zora, Ljubljana, Gledališka 12.** 87/L

STANOVANJA

DVORIŠČNO STANOVANJE
1 ali 2 sob in kuhinje se takoj odda. — **Dolenjska cesta 12.** 5026

MESEČNO SOBO
v centru mesta, za 1 osebo z vso postrežbo, eventualno tudi s hrano, oddam. — **Naslov pri upravi »Slovenskega Narodca«.** 5040

SLUŽBE

KROJČIČO
potrebuje trikotarja »Jugoslavijske«, Paja Jagerović i drug, Zemun, Car Dušana 25. 5008

OSNOVALKO
išče Tekstilna tovarna v Laškem. 5035

VIŠJO NATAKARICO
sprejem. — **Bednjanc, Zagreb, Frankopanska 13.** 5017

TRGOVSKEGA UCENCA
sprejme **Gregorc, trgovina mešanega blaga, Dolenjske Toplice.** 5019

FRIZERKA
dobi stalno mesto. — **Ponudbe: Ursulesku, frizer, Murska Sobota.** 5009

PRODAM

MODERNE SPALNICE
(orehova korenina) iz trdega in mehkega lesa, kuhinjsko in drugo opremo dobite najceneje pri: **Matija Andlovic, Ljubljana, Komenskega ulica števil 34.**

Modna konfekcija
Najboljši nakup **A. FRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14.** 11/T

ZENINOM IN NEVESTAMI!
nudi moderno šperano pohištvo, kakor tudi masivno, garantirano solidno delo, po najnižjih cenah; tudi na hranilne knjižice. — **Tvrška Golmajer, strojno mizarstvo, Ljubno-Podnart.** — **Zahtevacite ponudbe.** — **Istotam se prodaja MOTOR s priklopcem »Ariele«.** 4934

MODERNE SPALNICE
po ugodnih cenah. — **Andlovic, škofljica.** 5001

KUPIM

FIZOL
vsake vrste kupi **Suppanz, Pristava.** 5010

TRACNICE
poljske železnice kupi **Vanovšek, p. Mislinje.** 5033

ZELEZEN GATER
kupimo. — **Bratč Ivčič, Kuršumlija.** 5034

DOPIŠOVANJE

ŽELIM SPOZNATI
gospoda, dobričina, ki bi znal ceniti iskrenega, nesebičnega prijatelja. — **Dopisi na upravo »Slov. Narodca« pod šifro »Diskreten prijatelj 5028«.**

MLAD LOČENEC
z dobro stalno službo, premožen, želi resnega znanja s samostojno gospodsko, vdovo ali ločenko, po možnosti s svojim stanovanjem. Na premoženje se ne ozira. — **Samo resne ponudbe s polnim naslovom je poslati na upravo »Slovenskega Narodca« pod »Novo leto 5036«.** Anonimne v koš.

PAVNO

DVOKOLESA
se sprejmejo preko zime v shrambo. Očiščenje, emajliranje z ognjem in poniklanje najceneje. — **Tribuna F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.** 96/L

ROČNO TORBICO
z nekaj gotovine in železniško legitimacijo sem izgubila dne 23. t. m. v Tavčarjevi ulici. — **Posten najditelj se naproša, da jo odda proti dobri nagradi na naslov: Ana Hlebec, Ponikve na Dolenjskem.** 5038

PRISTNA VINA ČEZ ULICO
mozler, cviček, viška črnina liter a Din 10.-. Domači brinjevec, slivovka, hrševce ter razne buteljke — **priloga »VARNARNA DELIKATESA«, Ogrič, Ljubljana, Sv. Petra c. 13.** 5037

Življenjski cilj

vsake osebnosti in karakter analize podam iz rokopisa. 10-letna praksa, bogate izkušnje. Honorar — skica analiza 30 dinarjev — specialna izjava 60 in 100 Din. **KARMAH** — **ekspert psiho-grafolog, šalec, dravaka banovina N. B. Pri- vatne obiske po obvestilu.** 98/L

TELEFON 2059

PRENOG SUHA DRVA
Pogačnik, Bohoričeva 5.

Pri »Sodčiku«
na zabjaku na silvestrovo do 3. ponoči domača zabava ob godbi in postrežbi najboljših jedač in pijač. Okusno pečeni purani, gosi ter različne zakuske. — **Priporočila se obilen obisk.** 5045

ZA PRAZNIKE
dobite najboljša vina: belo štajersko in cviček 1 Din 10.- rizing in slavl 1 » 12.- šmicerberger 1 » 12.- sladki refoškat 1 » 12.- vermut in zdravila »Jadranska kapljice« 1 » 20.- Najfinejše penete vino

PANONSKI BISER
ki ne zaostaja za francoskim šampanjcem, steklenica dinarjev 32.— v delikatesni trgovini **M. RAVTAR, Ljubljana, Stari trg št. 19.** 4925

IZBORNO ZIMSKO JABOLKO

„Mošanček“
prodaja **Gospodarska zveza LJUBLJANA**

V restavraciji in kavarni hotela „METROPOL“ (Miklič)

SILVESTROVANJE

odprto vso noč — v zgornjih prostorih vstop prost — v spodnjih prostorih silvestrov večer »Krkca« z izbranim programom z vstopnino. — **Samo prvovrstna vina, normalne cene.** — **Godba — Ples.**

NAJBOLJŠA IN NAJFINJEJŠA VINA
izborne domače klobase na poskušno brezplačno. Slivovka dobra 20 Din liter. Abonenti se sprejemajo. **Vabi Podgraj-ska klet, Mestni trg 13.** 5044

Cepice, uniformne potrebščine najceneje pri

A. KASSIG

LJUBLJANA,

ZIDOVSKA ULICA STEV. 7

Srečno in veselo novo leto!

FR. P. ZAJEC

izprašan optik in urar

Ljubljana, Stari trg 9

I. POGACNIK

trgovina s kurivom

LJUBLJANA,

Bohoričeva ulica 5

KAVARNA PRESEREN

Karol Polajnar, kavarinar

LJUBLJANA

OSVALD DOBEIC

veletrgovina galanterije in pletenin

Ljubljana,

Pred škofijo 15

Srečno novo leto želi

Franz Dobravec

dimnikar

LITJA

VIKTOR

TRAPEČAR

zavod za snajenje oken in stanovanj

LJUBLJANA,

Stari trg 1-II.

ZAHVALA

Ob težki nenadomestljivi izgubi mojega ljubljeneega nad vse dobrega soproga, gospoda

Ignacija Repšeta

se za številne izraze sočutja, kakor tudi za poklonjene krasne vence iskreno zahvaljujem. Istotako se zahvaljujem gg. stanovskim tovarišem, ter vsem prijateljem in znancem, ki so draga pokojnika v tako častnem številu spremlili na njegovi zadnji poti. Vsem iskrena hvala.

Ljubljana, dne 29. decembra 1933.

14045

Zalujoča soproga LEOPOLDINA REPŠE.

GIJUD ALEKSANDER

damski in brivski česalni salon

LJUBLJANA,

Kongresni trg št. 6

ENGELBERT

FRANCHETTI

friseur za dame in gospode

Ljubljana,

Dunajska cesta 20

MEZNARIO JOSIP

pekarija

Ljubljana, Tržaška c. 4

in Poljanska cesta 41

JURO MOKOŠEK

alikar

LJUBLJANA,

Sv. Petra cesta 43

PRISTOU & BRICELJ

Specijalni artistični atelje za črkoslikarstvo

LJUBLJANA

Realjeva 4 Sv. Petra 39

Klavirji!

Pianini!

Kupite na obroke

od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Höpfl, Stigl original, ki so nesporno najboljši! (Lahka, precizna mehanika.) Pro-taja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glas-bene Matice

Alfonz Breznik

leksandrova cesta števil 7. Velikanska zaloga vseh glas-bnih instrumentov in strun

Prošek

„Jadranski biser“

edino originalno desertno vino več let staro. — **Božična cena**

liter Din 22.—

Vermot ht original Din 22.—

Druga namizna vina po znižanih cenah.

OPERNA KLET

Sveže, najfinejše norveško

RIBJE OLJE

iz lekarne DR. G. PICCOLIJA

v LJUBLJANI — se priporoča

bledim in slabotnim osebam

91/L

Brez posebnega naznanila.

Umrli nama je danes ponoči najin dragi so-prog, oziroma oče, gospod

Ivo Lavrič

davčni nadupravitelj v pokoju

Pogreb bo v ponedeljek, 1. januarja 1934 ob 1/23. uri popoldne izpred mrtvašnice, Stara pot št. 2, na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 30. decembra 1933.

VITO — sin

ANA — soproga

Občina Ljubljana, Mestni pogrebni zavod.

Vera, ki jo izpoveduje 460 milijonov ljudi

Ob smrti duhovnega poglavarja budhizma Dalai-Lame — Budhizem uči, da vse nastaja in se razvija samo po sebi

Te dni je umrl v prestolnici Tibeta Lhasi duhovni poglavar budhizma Dalai Lama, po veri Tibetancev trinajsto vtelesenje samega Budhe, star 57 let. Budhizem šteje 460 milijonov privrženec, torej dve tretjini vsega človeštva, in zadnje čase se močno širi tudi v Evropi in v Ameriki. Uspeh budhizma v naši dobi nam postane razumljiv, če premislimo Chervillonov izrek o njem: »To, kar nam oznanjajo največji evropski misleci zdaj, uče budhistični modrijani že 23 stoletij«. Navesti hočemo samo nekaj odstavkov iz tako zvanih svetih knjig Sutta-Pitakam, Vinaya-Pitakam in Abhidharma-Pitakam, ki niso bile napisane po božjem navdahnjenju, niti niso božje razodetje, kajti budhizem uči, da so prišla vsa razodetja človeštvu samo iz ust modrijanov.

Kakor misleci in naravoslovci 20. stoletja, tako je budhistična veda že pred 2400 leti učila, da ni stvarnika, ki bi po njegovi milosti obstojal svet. Vse nastaja in se razvija samo po sebi po svoji lastni volji in po svoji notranji podlagi. V svetovju je mnogo obljubljenih nebesnih teles, ki se prav tako izpreminjajo, kakor naša zemlja; nastajajo in izginjajo, z njim pa izganjajo tudi na njih živeča bitja, bodisi da človeka prekašajo ali pa zaostajajo za njim. Ni vzroka, da bi imela samo naša zemlja pravico do živih bitij. O zadnji tajni življenja Budha ni učil, ker presega človeški razum, pač pa je priporočal svojim učencem, naj razmišljajo

o postanku in odstranitvi trpljenja. Nobena krivda, pa naj bo še tako težka, nima za posledico večnih kazni, prav tako pa ni neba, niti pekla v smislu drugih ver. Če se govori o Dalai Lami kot o 13. vtelesenju Budhe, moramo vedeti, da se Budha nikoli ni izdal za božjega sina, niti za njegovega namestnika, ki bi bil poslan na svet, da odreši človeštvo, temveč je jasno povedal, da je samo človek, ki se je z lastno močjo povzpnil do najvišjega spoznanja in popolnosti.

Budhe so se imenovali poedini učitelji, modrijani ljudstva, ki so z lastno močjo dosegli moralno in duhovno popolnost. Zadnji med njimi je kraljevski princ Siddhartha-Buddha Gotama, znan po vsem svetu kratko kot Budha. Njegovo rojstvo je ovito z legendami, ki so pa večinoma resnične. Rojen je bil okrog 600 let pred začetkom krščanskega štetja kot sin kralja Sakyjev Suddhodana in kraljice Maye, južno pod pobočjem zasnežene Himalaje in dobil je ime Siddhartha. Po njegovem rojstvu je prišel sveti modrijan stari Asita in padel je na obraz, pozdravljajoč v njem bodočega Budho. Sedmega večera je umrla kraljica Maya in ko je bilo dete staro osem let, je poklical kralj najmodrejšega izmed modrijanov učenjaka Visvamarito, da bi princa vzgajal. Siddhartha je pa kmalu prekosil svojega učitelja in tudi telesno je postal prvi v svoji domovini.

Ko mu je bilo 18 let in je postajal zamišljen, je poklical kralja na posvetovanje modrijane, kajti astrologi so bili napovedali, da bo princ Siddhartha kralj kraljev, če zasede očetov prestol, sicer bo pa živel težko življenje in postane popoln Budha. Kraljeva želja pa je bila, da bi postal njegov sin vladar sveta in tedaj so mu modrijani svetovali, naj princa oženi. Kralj je pa prepustil odločitev sinu, ki se je na prvi pogled zaljubil v mlado, prekrasno hčerko velikega Supra budhe Yasodhara, zaradi katere se je moral po narodnem običaju spoprijeti z drugimi njenimi kavalirji, pa je zmagal in si jo priporil. Prinčev oče je zgradil mladima palačo, da ni bilo take na svetu; skozi park je tekla s pobočja Himalaje reka Rohini, izlivajoča se v sveto reko Gang.

Tako je živel princ, ne da bi vedel kaj o kakšnih krizah in težavah sveta, kajti kralj je bil zapovedal, da ne sme stopiti v palačo noben siromak, niti bolnik ali starec. Nekega dne je pa srečal princ na sprehodu starca, videl je človeka, ki ga je

bila napadla kuga, dalje razpadajoče truplo in svetega asketa. Tedaj je spoznal ničevost življenja in zahrepenel je po višjih ciljih. Hoteč spoznati vzroke rojstva, trpljenja, smrti in prerodenja je premagal v sebi željo po kraljevskem prestolu in po svoji ljubljeni ženi ter je skrivaj pobegnil iz palače k reki Anuma, kjer se je ostrigel in obril ter živel kot berač. Prišel je v stik z jogi, ki

smatrajo telo za sovražnika duše

Toda 29 letni princ, ki si je nadel ime Gothama, ni priznal njihovih nauk, ker je bil spoznal, da askeza ne vodi k popolnosti. Šest let je živel v uroveljskih gozdovih ter razmišljal o telesnem in duševnem življenju. Premagati je moral mnoge izkušnje, toda ostal je zmagovalec. Mnogo učencev se je zbralo okrog njega, kajti njegovo sveto življenje je postalo splošno znano, pristašev je imel vedno več in tudi njegov oče je postal njegov privrženec. Prej ožnja princesa, sladka Yasodhara, je zvedela za nauke svojega moža, odvedla je k njemu svojega sina in zaklicala:

O, Popolni, položi v Rahulovo dedščino kraljevski zaklad svoje besede.

Budha je učil celih 45 let in množice moških in žensk so se mu pridružile. Nobenih čudežev ni priznaval in ko so ga na smrtni postelji učenci vprašali, ali jim bo kaj odkril, je odgovoril: To pričakujete od mene? Oznanjal sem vam resnico, ki se prav nič ne razlikuje od splošno oznanjene resnice. Nisem namreč kakor oni omejeni učitelji, ki utaje najboljšo v svojo korist, ali pa v korist ozkega kroga svojih ljubljencev.

In danes gre tretjina vsega človeštva za Budho, ki je izkusil vse, kar more primesti človeku življenje, ki je bil princ, živel v pravilnem razkošju, bil je ljubljeno moč in srečen oče, pa je zavrgel vse, da bi oznanjal popolnost; prostovoljno je nastopil pot trdega, težkega življenja in ostal je človek, dostopen samo dobremu in vzvišenemu. Njegovi nasledniki imajo svoj sedež v prestolici Tibeta Lhasi in le poedini Evropanci so tako srečni, da jih vidijo. Dvor budhističnega papeža v samostanu v Lhasi pa ni samo mistično središče »Luči vzhoda«, temveč tudi ognjišče zagonetnih intrig, razprostranih se nad vso Azijo. V te intrige skušata od časa do časa poseči tudi dva staroevropska tekmeča azijskega gospodstva in vpliva, Anglija in Rusija.

Dalai Lamo so baje zastrupili budhistični svečeniki, nezadovoljni z njegovo vladjo. Tako vsaj poročajo angleški listi iz Kalimong. Dalai Lama ima pod seboj veliko armado tibetskih duhovnikov, njemu pripadajo cele zakladnice draguljev, njegove želje veljajo za želje Budhe samega in njegova povelja so obvezna za vse Tibetance. S svojimi stiki z zapadom si je bil nakopal pokoj Dalai Lama sovrastvo mnogih podrejenih svečnikov. Navzlic prepovedi avtomobilov v Tibetu, izdani leta 1914, si je bil dal pripeljati iz Anglije velik, eleganten avto, v svoji palači je imel zlat telefon, poleg tega si je pa bil dal napraviti poštino in brzojavno zvezo med svojo palačo in Indijo. In izozemstva so na njegovo odredbo uvažali mnogo molilnih mlincev in gonile so jih električne baterije. Vse to so mu starokopitni svečeniki hudo zamerili in zato ni čuda, da je bil baš med njimi najbolj osovražen.

Pogrebni obredi Tibetancev

Pogrebni obredi Tibetancev so zelo zanimivi in za nas Evropance v mnogih pogledih težko razumljivi. Mrliča oblečejo naprej v njegovo obleko, toda tako, da je sprednji del zadaj, potem ga pa posade s prekrizanimi nogami, kakor vidimo Budho na slikah, in pokličejo takoj več trapov, svečnikov nižje stopnje, ki jim je naloga pripraviti pokojnika na dolgo pot na oni svet. Ti obsujejo mrliča z nasveti, kaj naj stori, katero pot naj ubere in česa naj se varuje. To trajna nadten dni in zato trapi tudi jedo pri pokojniku, ker se ne smejo od njega ganiti. Ne jedo pa samo pri njem, temveč tudi z njim, kajti njegovega duha naravnost pozivajo, naj pride in naj se naje na dolgo pot. Trupla visokih cerkvenih dostojanstvenikov nasole in posuše ali pa skuhaajo v maslu. Tako nastanejo mumije, znane v Tibetu pod imenom mardong. Mumijo oblečejo v njeno obleko, pozlate ji obraz, potem jo pa položijo v srebrni mavzolej, posut z dragulji. Nekatere velike lame sežgo tudi z maslom, njihove kosti pa spravijo v dragocene grobnice.

V Tibetu je mrzlo in zato lahko pogrebni obredi tako dolgo trajajo. V nekaterih globokih dolinah je pa toplo, tako da začno trupla v enem tednu razpadati in potem se širi strašen smrad. To pa pogrebcev pravi nič ne moti, temveč nasprotno, postanejo še vztrajnejši. Po vseh spravljajo mrliča navadno v kotel, ki ga napolnijo s smrdečo tekočino, čim začne truplo razpadati. Ko potegnejo mrliča iz kot-

la, umijejo površno kotel, potem pa kuhajo v njem juho ali čaj za žalujoče ostale ali njihove prijatelje.

V krajih, kjer so gozdovi, mrliča sežigajo. Takih krajev je pa malo. Zato mečejo mrliča tudi divjim zverem navadno blizu naselbin. To delajo pod vplivom budhističnih nauk, ki priporočajo ljudem zlasti dobrodelnost. Mrlič namreč lahko stori še zadnje dobro delo s tem, da nasiti zveri in ptice. Da se prihrani zverem delo, odrežejo često pobožni svojci umrlega ude od telesa, izrežejo srca, pljuča in drobce ter položijo vse to k truplu. V nekaterih krajih mečejo mrliča v reke, da jih požro ribe in vidre.

Ko je še strigla in brila moške ...

Zanimivi podatki iz življenja slavne filmske igralkice Grete Garbo

Ker Grete Garbo ni samo ljubljena vseh onih, ki radi zahajajo v kino, temveč tudi splošno občudovana žena, ideal moderne ženske lepote, bo do gotovo marsikoga zanimali podatki iz njenega prejšnjega življenja. Čeprav ima Grete Garbo v moškem svetu zdaj mnogo občudovalcev, je vendar že malo takih, ki se spominjajo, da je nekoč v brivskem salonu marsikomu namnila obraz. To je bilo takrat, ko je Grete Garbo ali Greta Gustafson, kakor se v resnici piše, izgubila očeta. Hodila je še v šolo, ko ji je oče umrl in zapustil družino še v težjih razmerah, nego so bile pred njegovo smrtjo. Oče Grete Garbo je bil delavec in stanoval je s svojo družino v tesnem stanovanju velike stanovanjske hiše v siromašnem okraju Stockholma. Mala Greta je vroče ljubila svojega očeta in najraje ga je spremljala na vrt, ki ga je imel za mestom, kjer je prideloval sočivje in krompir. Pri delu mu je vedno z veseljem in pridno pomagala. Naenkrat je pa oče umrl in družina je ostala brez rednika.

Starejša Gretina sestra, ki je kmalu umrla, je imela že svoj poklic, kakor tudi brat. Po očetovi smrti je stala tudi Greta pred nujno potrebo skrbeti za vsakdanji kruh. Kakor je v takih primerih že navada, je začela iskati po oglasih, kje bi dobila službo. Končno je našla oglas brivskega salona, ki je iskal vajenka. Mlada Greta se je prijavila in bila je sprejeta. Njena delodajalka Sally Eken-gren-Svensonova je pripovedovala nedavno o sedanjih Greti Garbo takole: »Prišla je k meni kot šibko, mlado, zelo lepo dekle. Vedno se je smehljala in vedno je bila vesela. Prvotno sem mislila, da bo še prelepa za moj lokal, toda kmalu je postala največja privlačnost mojega salona. Gospodje so večinoma želeli, da bi jih namnila Greta in jim strigla, kolikor je bilo mogoče. Moj salon je bil od ranih ur do poznega večera vedno poln in mnogi so tudi telefonično zahtevali, naj jim streže Greta. Če se to ni zgodilo, je marsikdo odšel pod kakršnokoli pretvezo in se vrnil, ko je bila Greta prosta. Vedno vesela in živahna Greta je privabljala v moj salon mnogo gostov in vsi smo se počutili v njem prijetno. Za vsako delo je rada prišla, in če slučajno ni bil ta ali oni brivec prost, je sama brila in strigla moške. Moški so jo imeli rajši kakor ženske in vse nedostatke so ji radi odpustili.«

Kmalu je pa Greta zahrepenela po gledališkem odru. Njen ideal je bil takrat znani in priljubljeni igralec Karel Brisson, ki je nastopal v revijah kot pevec in plesalec. Greta je vedno

Premožnejši ljudje prirejajo šest tednov po pogrebu vsak dan žalne obrede. Iz lesenih palic napravijo nekakšno človeško postavo, namestu glave pa pritrdijo list papirja, ki je na njem naslikana ženska ali moška glava; take slike prodajo v samostanih. Samo bogati poedinci dajo naslikati na papir pokojnikovo podobo, ki služi potem za glavo. Po končanih obredih seže lama list papirja in s tem simbolično označi, da so vsi pokojnikovi stiki s tem svetom pretrgani in da se ne bo nikoli več vrnil na zemljo. Svoji se zelo boje, da bi se rajnki ne vrnil. Zato trapi mrliču neprestano dopovedujejo, da je njegova posvetna pot že končana in da nima pri živih ljudeh kaj iskati. Pri tem si večkrat pomagajo z zvijačo. Tako narvežijo mrliča, da je zadel njegovo rodbino strašna nesreča, da je uničeno vse njeno imetje itd. In tako pride z dobrimi nasveti bogato založeni pokojnik še čez več tednov do večnega mira.

Kdo rad čita ljubavne romane

Človek bi mislil, da čitajo ljubavne romane v prvi vrsti mladi, zaljubljeni ljudje. Posebno mlada dekleta so bila na sumu, da se navdušujejo za romane, kjer se junak in junakinja na zadnji strani najmeta in »njuna usta se spoje v dolgem, srečnem poljubu«. Sinove navadno že skrbni očetje počučijo in posvare, da je tak dolg poljub past, ki se zapre nad mladim človekom in mu kaj rada zapre tudi pot do kariere ali veselje do študiranja. Angleške knjižnice so se pa prepričale, da tudi mlada dekleta ne čitajo najraje ljubavnih romanov. Menda zato ne, ker lahko vse take zgodbe doživljajo same. Nasprotno so pa priletne dame zelo navdušene za take romane. Vedno znova hočejo imeti starejše, osamljene ženske ali pa žene upokojencev zgodbe o vroči ljubezni, ki se ne boji nobenih ovir.

Neka stara Angležinja je pisala o tem knjižničarju: »Življenje je zdaj tako prozaično in dolgočasno, da si človek nehoti zaželi nazaj v staro delo pravljic. In kje more najti lepši pravljčni svet, kakor v ljubezni?« Dekleta in mlade zakonske žene pa pravijo: »Dajte nam z romani o ljubezni mir!« in čitajo raje kaj psihološkega ali potopise, ki pa morajo biti zanimivi in napeti. Človek pač misli, da najde napetost v tem, česar nima. Ko pa svoj ideal doseže, ga čaka razočaranje. Zato noče o tem v romanu ničesar slišati, dokler ne pozabi, kako je bilo v resnici.

Rumunska Dona Juana

V Braili v Rumuniji so imeli te dni senzacionalno aretacijo. V razkošnem zabavišču je policija aretirala 19 letno Ano Ascu, ki jo išče 70 opeharjenih in oskudovanih kavalirjev. Podjetno dekle je obenem zelo lepo in ima za seboj že zelo pestro in pustolovsko preteklost, čeprav je staro komaj 19 let. S 14 leti je pobegnila od doma in se klatila po vseh rumunskih mestih. V njeni prtljaji so našli pravniške knjige in cele kupe pisem zaljubljenih odvetnikov, zdravnikov, inženjerjev, višjih častnikov in veleposelstnikov, ki so bili vsi do ušes zaljubljeni v očarljivo Ančko. Zanimivo je, da v seznamu rumunske Dine Juane ni državnih uradnikov, če ne štejemo dveh ali treh generalov. Državni uradniki si kaj takega ne morejo privoščiti.

Policijska preiskava je dognala, da se je lepa pustolovka v 5 letih 70 krat zaročila in vsi opeharjeni kavalirji so premožni. Nekaj dni po vsaki zaroki je pa izginila ter odnesla s seboj za spomin vse, kar je mogla v kratkem času dobiti od zaljubljenega kavalirja. Za svoje pustolovščine in sleparije so bo morala zagovarjati pred sodiščem in obravnava bo gotovo zanimiva, saj bo spravila na dan mnogo podrobnosti te edinstvene afere.

Pariška moda

Zelo lep ovratnik iz leopardovega kožuha

Milijon za božično darilo

Prijetno božično darilo je pripravila usoda siromašni uradnici pomorskega sindikata v Neaplu Carolini de Vita Ummarino. Tik pred božičnimi prazniki je namreč zvedela, da je zadela lani v novembru milijon lir pri žrebanju državnih bonov. Bone je bil kupil sindikat za svoje uradništvo in jih naložil v banki. Zanimivo je, da je Ummarinova takrat predlagala, naj bi dobili vsi uradniki bone za primer, če bi jih žrebali, toda njen predlog ni bil sprejet in vsak uradnik je dobil seznam njemu dodeljenih števil. In tako je postala milijonarka samo zato, ker takrat njenega predloga niso sprejeli.

Ummarinova je pa spravila seznam v predalček in po žrebanju števil nikoli ni kontrolirala. Letos v decembru se ji je pa trikrat sanjalo, da ji je rajnka mati dejala: »Išči po predalčkih, kjer najdeš bogastvo, ki sem ti ga izprosila.« Končno se je spomnila, da ima v predalčku seznam bonov. Poiskala ga je in res se je izkazalo, da je zadela številka 557.534 prejemko milijon lir. Srečna nova milijonarka je takoj prepustila svoje mesto siromašni dekletu, sama pa namerava kupiti vilo z vrtom in avto.

Najmanjša violina

Na neki glasbeni razstavi razkazujejo pričujočo vijolino, ki ni samo najmanjša na svetu, temveč ima tudi zelo lep glas.

Darujte za nesrečne poplavlence

Srečno novo leto želiyo svojim odjemalcem:

IVAN AMBROZ strojna delavnica Ljubljana Trnovski pr. 32	F. FAJDIGA SIN zaloga pohištva, mizar delavnica Ljubljana, Sv. Petra c. 17 Ustanovljeno leta 1879	GOSTILNA pri LOZARJU Matija in Tončka Vide gostilničarka Ljubljana Rožna ulica 15	IVAN KREČ modno krojaštvo Ljubljana Tyrševa c. 9	JOSIP MEZNARČIČ pekarija Ljubljana Tržaška c. 4	ANTON PREBIL splošno ključavničarstvo in avtogensko varenje Ljubljana Glince, Cesta 16	PAVEL STRGULEC izdelovanje žičnih posteljnih vlog Ljubljana Gosposvetska 13
TEREZIJA AUBELJ pekarna Glince št. 73	OLGA FATUR modni salon Ljubljana, Stari trg 11-a	MARIJA JALEN gostilna Vlč	Mr. M. LEUSTEK lekarnar Ljubljana Resljeva c. 1	ANA MIHOLIC vinotoč, gostilna in kavarna »Central« Ljubljana Sv. Petra nasip	JOSIP REBEK ključavničarski mojster Ljubljana Cankarjevo n. 9	FRANJA STRITH slastičarna Ljubljana Pred škofijo 3
TRG. FRAN BABIČ Ljubljana, Dolenjska c. 2	ŠTEFAN GJURA čevljar Ljubljana Linhartova 16	JANČ KAROL izdelovalnica harmonik Ljubljana, Bohoričeva ul. 9	IVAN LUPŠE modna, manufakturna in galanterijska trgovina Ljubljana Karlovska c. 30	RUĐOLF MLAKAR specerijska trgovina Ljubljana Jernejeva c. 35	FRANC REPIČ sodarsko podjetje Ljubljana	IVAN in FANI STRITAR kavarna »Stritar« Ljubljana Vidovdanska 2
FRANC BABSEK mesar Ljubljana, Šolski drevored	ANGELA GORSE trgovina s čevlji Ljubljana, Stari trg 15	JAKOB JESIĆ ml. mesar in gostilničar Ljubljana, Šolski drevored in Dolenjska cesta	JOSIP MAGUSAR pekarna Ljubljana Dolenjska c. 48	STANE OGRINC knjigovoznica Ljubljana Cankarjevo n. 13	I. ROZMAN izdelovanje in eksport pristnih kranjskih klobas Ljubljana Sv. Petra c. 83	Matko Soklič trgovina in gostilna Pred Konjušnico 4 Ljubljana Trnovo
MIRKO BOGATAJ specijalna trgovina s klobuki Ljubljana, Stari trg 14	ANT. in M. GREGORČ mesarija Stojnica; Šolski drevored Ljubljana Poljanska 81	KAROL KOČJAN modno krojaštvo Ljubljana Dolenjska c. 20	TEREZIJA MARINKO trgovina z mešaním blagom Ljubljana, Prisojna ulica 7	JAKOB in ANA PETRIČ mesarija Ljubljana Šolski drevored	IVAN SAJOVIČ čevljar Ljubljana Novi trg (Turjaški) št. 4	ANA SUHADOLNIK trgovina z mešaním blagom in trafika Ljubljana Poljanska c. 70
ANTON BRECELJ čevljar Ljubljana, Gradišče št. 3 in Vodovodna cesta št. 5	GOSTILNA pri BERGANTU Trnovo Marija Sič	KOZINA ANTON matematično-mehanična delavnica Ljubljana Šmartinska 8	RESTAVRACIJA Ivan in Marija Marinko mesarija in prekaševalnica konjskega mesa Ljubljana Prečna ul. 6	JANKO POGAČNIK fotomaterijal Ljubljana Tyrševa c. 20	IVAN SIMONČIČ trgovina z mešaním blagom Ljubljana Šiška	HINKO SEVAR antikvariat, knjigarna Ljubljana Stari trg 34
FRANC ERJAVEC trgovina z železnino »Pri zlati lopati« Ljubljana, Wolfova ul. 12	GOSTILNA pri ČESNOVARJU Ljubljana Dolenjska cesta				JOSIP SLUGA tapetnik in dekorater Ljubljana Sv. Petra c. 5	Higienična pralnica in svetlokalnica FR. SIMENC Ljubljana, Kolodvorska ul. 8 Kemično snajenje oblek
ANTON SKERJANC mesar Ljubljana Šolski drevored	ANICA VIDEMSEK gostilna pri Napoleonu Ljubljana Tržaška 4				A. & M. ZORMAN Ljubljana Stari trg 32	FAJMOSTER gostilna LJUBLJANA M. Anžič
VIKTOR ŠOBER trgovina s specerijskim in mešaním blagom Ljubljana, Sv. Jakoba trg 4	J. VILHAR urar in trgovec z zlatnino in srebrnino Ljubljana Sv. Petra c. 36				IVAN ŽELEZNIKAR manufakturna trgovina Ljubljana, Marijin trg 3	Naročajte se na
MARIJA TRILLER (pri Bergantu) Ljubljana Trnovo Cerkevna ulica 3	Prvo jugoslovesko izde- lovanje drož (kvasa) MARIJA VOLK KOŠMERL Ljubljana, Frančiškanska u. 6 Telefon 3312				INSERIRAJTE V »SLOVENSKEM NARODU«	„Slovenski Narod“
MARIJA URBAS nasl. pristne kranjske klobase Ljubljana, Komenskega ul. 19 Telefon 2865	ALOJZIJ VRABEC splošno kleparstvo Ljubljana, Sv. Petra nasip 41	IVAN KRALJ ključavničarstvo Ljubljana, Gregorčičeva ul. 5 Šiška cesta 4	I. MARCHIOTTI trgovina z usnjem Ljubljana, Sv. Petra cesta 30	TRAFIKA PRAPROTNIK Ljubljana Prešernova 51	UPRAVNIK »SLOVENSKEGA NARODA« vsem cenj. naročnikom in inserentom	Mesečna naročnina samo Din 12.—

Srečno in veselo novo leto
vsem svojim cenjenim odjemalcem želi

Ivan N. Adamič
prva kranjska vrcarna

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 31

podružnice:

Maribor, Vetrinjska ulica 20
Celje, Kralja Petra cesta 33
Kamnik, Šutna šteč. 4

Srečno novo leto
želi vsem cenj. gostom in prijateljem

HOTEL „BELLEVUE“
PERO in KATI ŠTERK

VELETRGOVINA ŽGANJA
Emerik Zelinka
LJUBLJANA VII
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem
SREČNO NOVO LETO 1934

Srečno novo leto želi

TOMAŽ BIZILJ
Gostilna „Pri Kolovratu“
LJUBLJANA, Pred škofijo

Dr. G. PICCOLLI
lekarna
Tyrševa cesta 6 LJUBLJANA
(Nasproti nebotičnika)

„PRI ZAJČKU“ Joško Zajc

LJUBLJANA Poleg tromostovja

Srečno novo leto želi

L. MIKUŽ
tovarna dožnikov
LJUBLJANA Mestni trg 15

Marčan Josip in drug
mesarija in prekaševalnica
Ljubljana,
Nabrežje 20. septembra šteč. 2

Srečno novo leto
želi vsem svojim cenjenim naročnikom

IVAN PERDAN nasledniki
LJUBLJANA

Srečno novo leto
želi vsem cenj. gostom in odjemalcem

IVAN USENIK
trgovina in gostilna
LJUBLJANA, Dolenjska c. 23

Srečno novo leto želi

Franc Lovše
mesar
Pogačarjev trg LJUBLJANA Tržaška cesta

Srečno novo leto
želi vsem cenj. odjemalcem in se priporoča

FRANC POSAVEC
pekarna in slastičarna
LJUBLJANA, Karlovska c. 30

Srečno novo leto želi vsem cenj. naročnikom

JAKOB TRČEK
parna pekarna
LJUBLJANA, Breg št. 4

Veselo novo leto želi vsem
svojim cenjenim odjemalcem
veletrgovina usnja, strojarskih
maščob, kemikalij in strojil

BRATA MOSKOVIČ
Ljubljana
Telefon interurban 2515

**LJUBLJANSKA GRADBENA
DRUŽBA Z O. Z.**
LJUBLJANA Slomškova ulica 19
se priporoča in želi
srečno novo leto

Srečno novo leto želi

J. LAVRIČ
tovarniška zaloga usnja
LJUBLJANA Cankarjevo nabrežje 1
Telefon 31-56

Srečno novo leto želi

JAKOB KAVČIČ
PARNA PEKARNA
LJUBLJANA

Srečno novo leto želi letovišče Trebnje

PAVLIN JOSIP

gostilna in mesarija

TREBNJE

TOMŠIČ HUBERT

Gostilna. Lep senčnat vrt. Prostor za balinanje

TREBNJE

BUKOVEC IGNAC

hotelir in gostilničar — Avtogaraža

TREBNJE

ZURC FRANC
in
ŠMIT MARIJA
trgovina in gostilna

TREBNJE

BAN IVO

lesna industrija

TREBNJE

Kolenc Alojzij & Franc

trgovina z živino

TREBNJE - PONIKVE - PODBORŠT

ZUPANČIČ JOSIP
strojarna in trgovina z usnjem.
Priznan domači izdelek. Nizke cene, solidna postrežba

TREBNJE

Zakrajšek Ivan
trgovina z deželnimi pridelki
TREBNJE Vinagorica
CVEK IVAN

trgovec z lesom

TREBNJE

TRAVNIK FRANC
splošno čevljarstvo. Popravlja galoše in sušile.
Izdeluje vseh vrst čevljev, kakor gojzarce, smučarske
itd. Nizke cene.

TREBNJE

VIDMAR LUDVIK
damsko in moško krojaštvo. Oblike po meri po
najnižji ceni

TREBNJE

ŽEN ALOJZIJ

splošno mizarstvo

TREBNJE

Najnižje cene!

POTOKAR IVAN

trgovina z živino

TREBNJE

STARI TRG

KMET FERDINAND
stavbnil in galanterijski klepar. Izvršuje vsa v to
stroko spadajoča popravila. Izdelovatelj lastnih škroplil-
nic za škropljenje trt. Najnižje cene. Točna, strokovna
in solidna postrežba.

TREBNJE

STARI TRG

GRMOVŠEK FLORIJAN

trgovina z mešanim blagom in gostilna

PONIKVE na Dol.

Gostilna Kužnik
lep senčnat vrt. Prostor za ba-
linanje. Biljard

TREBNJE

IVAN
A. GROSEK
trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki.
Se priporoča cenj. odjemalcem za nakup vseh po-
trebščin za dom in gospodarstvo

TREBNJE

Krajevni odbor
»KRKE«
organizira izlete v okolico. Vsa pojasnila tujsko-
prometnega značaja brezplačno

TREBNJE

REBERNIK EMANUEL
mesar
Vsem svojim prijateljem in znancem veselo in srečno
novo leto!

TREBNJE

BURNIK VIKTOR

avtomehanič

TREBNJE

SAJE & BREGAR

lesna trgovina

Trebnje Velika Loka Št. Lovrenc

KUŽNIK PEPE
gostilna. Najnižje cene za
jestvine in pijačo

TREBNJE

OBLAČILNICA „ČEH“
Josip Čeh

Dol. Nemška vas — Trebnje

Trgovina z oblekami na debelo in
drobno. Ima vedno v zalogi vsako-
vrstno letno in zimsko blago. Na-
rejene suknjiče po izbiri. Lastna
krojaška delavnica. Najnižje cene
solidna postrežba. Vsem svojim
znancem in poslovnim prijateljem
širok domovine srečno novo leto.
MARCON IVAN

lesna trgovina

TREBNJE

Škofja Loka

Vsem gospodinjstvom — vso srečo

Kramar Franc

dimnikar

TREBNJE

BUKOVEC ALOJZIJ

gostilna

Izbrana vina, dobra kuhinja. Izhodiščna točka za Čatež
in Zaplaz. Se priporoča vsem izletnikom.

VELIKA LOKA

Javornik Engelbert

splošno ključavničarstvo

PRISTAVA pri Trebnjem

ŠPRINGER ALOJZIJ
gostilna in prenočišča ter parna pekarna se priporoča vsem, posebno pa potujočemu občinstvu za še na-
daljnjo cenjeno naklonjenost. Najnižje cene, solidna postrežba. Izbrana vina. Avtogaraža na razpolago.

TREBNJE

KOVAČIČ JOSIP

čevljar

TREBNJE

Priznana

GODNJAVČEVO

žganje vseh vrst je najboljšo.

Razpošiljalnica in trgovina z

žganjem

TREBNJE Start trg

**Zastopstvo „Jadranske zavarovalne
družbe v Ljubljani“**
Skepa vse vrste požarnih in življenjskih zavarov-
anj. Zavarovanje transportov itd. Izplačuje zava-
rovalnine najkulantnejše in najtočnejše. Zaste-
vajte prospekte.

Zastopstvo TREBNJE N. Srpan

URBANČIČ ANTON

gostilna

ČATEŽ pod Zaplazom

Najlepši poletni izlet na Dolenjskem. Vsem obiskovalcem srečno novo leto!

Bregar Alojzij

gostilničar

ŠT. LOVRENC na Dol.

REDEK IGNAC

splošno mizarstvo

TREBNJE Kamna gora
se priporoča
ZUPAN ANTON

izdelovatelj smuči in kolar

TREBNJE

Grmovšek Jože

sujpnoš

DOBRNIČE

JUHART FRANC

kovač

TREBNJE

TOMIC VILJEM

trgovec

TREBNJE

ZORŽ ALOJZIJ

čevljar

TREBNJE

Trebnje, ob novem letu 1934

Prijazno dolensko naselje Trebnje leži ob
progi Ljubljana-Karlovac in ob državni cesti
Ljubljana-Novo mesto. V Trebnjem se odcepi
vicinalna železnica Trebnje-St. Janž z namerava-
nim podaljškom do Sevnice. — mimogrede navede-
ni podaljšek do Sevnice je izpeljan za enkrat
le na papirju, vse dotlej, dokler bo kriza — in so
tako Trebnje nekaj gospodarski center ožje Do-

lenjske. Tu je tudi izhodišče v Mirenko, Žužem-
berško in Svetokriško dolino ter križišče prometa
na vse strani. Navzlic težkim razmeram se je za-
nemanje za Trebnje kot letovišče letos zelo pove-
čalo in so mnogi letoviščarji sloves Trebnjega le
dvignili, saj so preživeli pri nas počitnice v ideal-
nem miru, ne da bi jim bilo treba pregloboko po-
seči v žep. Malo je pri nas krajev, ki bi imeli
tako lepo in za prijetne izlete prikladno okolico,
kakor jo ima Trebnje. Zato ni čuda, da so Treb-
nje zaslovele kot mirno in ceneno letovišče z
najprikljubnejšo okolico. Da omenimo tu samo
Čatež pod Zaplazom, znano izletniško točko in
najbolj obiskovano božjo pot na Dolenjskem. Tu
še le vidi človek, kako lepa je Dolenjska in kako
gostoljubni ljudje bivajo povsod, kamorkoli te
nanese pot. Ali bližnje vinske gorice, ki na mah
osvoje srca vseh, ki jih obiščejo itd. Polno je pri-
vlačnih točk, ki Trebnje kot letovišče v vsakem
pogledu bolj in bolj uveljavljajo.

V Trebnjem sicer še ne smeš pričakovati
prave letoviščarske udobnosti, dobiš pa vso ono
prijetno domačnost, ki jo marsikje iščeš za-
man. Prvovrstno hrano in udobno prenočišče so
imeli letoviščarji letošnjo sezono že za Din 25
dnevno, in ni čuda, da smo te dni prejeli obvestilo
naših dunajskih znancev, ki sporočajo, da pride
prihodnje leto letovat v Trebnje kolonija Dunaj-
čanov, ki zopet pričakujejo pri nas najlepšega
razvedrila in tako potrebnega odmora. Tako tujci!
In to je za Trebnje najboljšo priporočilo!

Mihael Štrumbeli & Krušič

avtoprevoznik

TREBNJE

Srečno in veselo novo leto voščijo ljubljanske tvrdke:

Veselo in srečno novo leto želi vsem svojim cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem
FRAN ŠUSTAR
 lesna industrija in trgovina — parna žaga
 LJUBLJANA Dolenjska cesta 12

Srečno in veselo novo leto želi
kavarna VOŠPERNIK Urik
 LJUBLJANA Stari trg 22

Srečno novo leto želi vsem cenj. odjemalcem
FRANC DOLNIČAR
 mesar
 LJUBLJANA Šolski drevored

Veselo in srečno novo leto želi
Anton in Jožica Grčar
 pekarija
 LJUBLJANA, Poljanska cesta št. 25

I. TOMŠIČ
 manufakturna trgovina
 LJUBLJANA Sv. Petra cesta 38

Srečno novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem ter se priporoča cenj. gostom
JURI MARENČE
 gostilna in trgovina
 LJUBLJANA Dolenjska cesta 20

Modna trgovina
T. EGER
 LJUBLJANA Sv. Petra cesta 2

Veselo in srečno novo leto želi svojim cenj. gostom
FRANČIŠKA KACIČ
 gostilničarka
 LJUBLJANA, Tyrševa (Dunajska) cesta 58

Srečno novo leto želi odjemalcem in gostom
Ivan in Elza Rahne
 trgovina in gostilna
 SELO - MOSTE PRI LJUBLJANI

Obilo sreče v novem letu želi vsem cenjenim odjemalcem in znancem
ANDREJ BELIČ
 trgovina in gostilna
 LJUBLJANA VII, Kavškova cesta 18

Srečno novo leto želi svojim cenj. odjemalcem
A. GASTRAUN
 trgovina dežnikov in sončnikov (lastni izdelki)
 LJUBLJANA Prešernova ulica 42

PAVLA in FRAN KAVČIČ
 gostilna in kavarna
 LJUBLJANA, Privoz št. 4

Srečno novo leto želi vsem cenjenim gostom in odjemalcem
LADISLAV NOVAK
 gostilničar in trgovec
 LJUBLJANA VIČ

G. Besednik in drug
 trgovina in industrija protez, kirurških instrumentov, ortoped. aparatov, bandaž in obvezilne robe
 LJUBLJANA, Prešernova ulica 5. Tel. 24-39

Srečno novo leto želi
IVAN GJUD
 damski in brivski salon
 LJUBLJANA Stari trg 30

BETI OREHEK
 gostilna
 LJUBLJANA Kolodvorska ulica 26

Srečno novo leto želi
NOVI SVET
 gostilna
 LJUBLJANA

Veselo in srečno novo leto želi
FRANJO in ANICA FRITZ
 gostilna in zajtrkovalnica
 LJUBLJANA Tavčarjeva ulica št. 4

IVAN BERNIK
 izdelovatelj lesenih rolet za okna in žaluzij
 LJUBLJANA Linhartova ulica 16

Srečno in veselo novo leto želi
PETER PODBORŠEK
 trgovina z vinom na debelo
 LJUBLJANA — ŠIŠKA

Lekarna Trnkoczy dediči
 LJUBLJANA

Srečno in veselo novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem
TVRDKA A. VERBAJS
 LJUBLJANA Gosposvetska cesta 10

A. VOLK — LJUBLJANA
 veletrgovina žita in mlevskih izdelkov

IVAN ZUPANČIČ
 izdelovatelj metel
 LJUBLJANA Kersnikova ulica 3

Srečno in veselo novo leto želi vsem cenjenim gostom in odjemalcem
LEOPOLD ZUPANČIČ
 posestnik in gostilničar
 LJUBLJANA Jegličeva cesta 15

Srečno novo leto želi
Helena in Ignac Banko
 p. d. »PRI TOPOLAVCU«
 LJUBLJANA, Kette-Murnova (Martinova) c. 3

Srečno novo leto!
PIO RADONIČ
 veletrgovina vina in žganja
 LJUBLJANA Stara pot št. 9

Pavel in Marija Šimenc
 cvetličarna — SV. PETRA CESTA
 LJUBLJANA vrtnarija SV. KRIZ

Srečno novo leto želi vsem cenj. odjemalcem in se priporoča v nadalje tvrdka
DRAGO SCHWAB
 LJUBLJANA Aleksandrova cesta 7

Srečno novo leto želi vsem cenj. odjemalcem tvrdka
R. WARBINEK
 LJUBLJANA Gregorčičeva ulica 5
 ter se priporoča za nadaljno naklonjenost

Srečno in veselo novo leto

Rude in kovine
 d. d.

Ljubljana, Masarykova 12

Trden temelj

si stavite, ako pridobite vašemu podjetju stalne odjemalce. Treba pa jih je od časa do časa opozarjati na vaše blago, na novosti vaše stroke, kar vam oskrbi novodobna reklama. — Vedno kaj novega naj prinaša vaša reklama, ako naj bo učinkovita, posebno za časopise, cenike, prospekte, ilustracije itd. se poslužujte klisejev, ki vam jih nudi v najmodernejši tehniki

Vsem svojim cenj. naročnikom želi
 srečno novo leto

Jugoslovenska

klišarna

Ljubljana, Sv. Petra nasip 23

Srečno novo leto želi vsem svojim cenj. odjemalcem in se priporoča se v nadalje

JOS. ŠUMI
 nasled. D. & E. HRIBAR
 tovarna bonbonov in peciva
 LJUBLJANA

Srečno novo leto želi vsem svojim odjemalcem
A. DRUŠKOVIČ
 trgovina z mešanim blagom in brivnica
 LJUBLJANA Zelena jama

Srečno novo leto želi
Ivan Brunčič
 pleskar in ličar
 Ljubljana, Kolodvorska ul. 23

Srečno novo leto želi vsem cenj. gostom
ROK in MARICA KODRNAJO
 gostilna
 LJUBLJANA Zaloška cesta 10

Srečno novo leto!
JOSIP LEVANIČ
 veletrgovina z vinom
 LJUBLJANA VII

Srečno novo leto želi vsem cenj. naročnikom in se priporoča
Matej Orehek
 eksport »ORO« čevljev ročnega dela in modna trgovina
 LJUBLJANA Kolodvorska ulica 26

Srečno in veselo novo leto želi vsem cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem

Franc Dolinar

parna pekarna in slaščičarna

Poljanska 19 — Pred škofijo 11

Srečno novo leto želi
JOS. BERGMAN
 trgovina s črevami in parna toplotna loja
 LJUBLJANA, Poljanska cesta 85-87

Srečno novo leto želi vsem cenjenim gostom ter se priporoča
MARIJA BUČAR
 hotel in restavracija »LLOYD«
 LJUBLJANA Sv. Petra cesta 7

Srečno novo leto želi vsem svojim cenjenim odjemalcem
SAŠA KOVAČ
 trgovina z mešanim blagom
 LJUBLJANA VII Celovška cesta 85

SIMON KUNČIČ
 LJUBLJANA Sv. Petra cesta 45

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim cenjenim odjemalcem tvrdka
I. KNEZ, LJUBLJANA

Srečno in veselo novo leto vsem cenjenim naročnikom in odjemalcem
MATIJA GROŠIČAR
 strojni ključavničar
 LJUBLJANA Kladezna ulica 3

BOGATAJ IVAN
 elektrotehnično podjetje
 LJUBLJANA Kongresni trg 19

Srečno in veselo novo leto želi
ANDREJ DOLINAR
 parna pekarna
 LJUBLJANA, Bohoričeva ulica št. 1

Srečno novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem
IVAN KANTE
 TENOVO pekarna Kolesijska 4
 podružnica Rimska cesta 1

Srečno novo leto želi vsem odjemalcem ter se priporoča
VLADIMIR GRŽINA
 trgovina z lesom, kurilvom in deželnimi pridelki
 LJUBLJANA VII Knezova ulica 39

Srečno in veselo novo leto voščijo ljubljanske tvrdke:

Srečno novo leto
želi vsem svojim cenjenim naročnikom

**STAVENO PODJETJE
CIMOLINI RUDOLF**
LJUBLJANA,
Marmontova ulica št. 23

Srečno in veselo novo leto želim cenj. odjemalcem

RAFKO KORETIČ
špecerija, delikatese, kolonijale
LJUBLJANA, Aleksandrova cesta št. 4
PALACA VIKTORIJA Telefon 28-51

STAVENO IN UMETNO MIZARSTVO

ROJINA & COMP.

Ljubljana — Slomškova 16, Kolodvorska 8
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem in prijateljem
srečno in veselo novo leto
zahvaljujoč se za dosedanje obilo zaupanje.

„GROM“

carinsko - posredniški
in spedijski biro, d. z o. z.

LJUBLJANA
Kolodvorska ulica št. 41

Srečno in veselo novo leto 1934

želi cenj. odjemalcem in se priporoča
za nadaljnjo naklonjenost tvrdka

Karl Prelog

trgovina volne, bombaža in
galanterije

**GOSPOSKA ULICA
ŽIDOVSKA ULICA, STARI TRG**

Vsem
svojim cenj.
naročnikom želi
srečno novo leto
in se priporoča
za nadalje

Narodna tiskarna
Ljubljana. Knafljeva ulica

V LETU 1934 BO PRINESEL
»SLOVENSKI NAROD«
MNOGO NAD VSE ZANIMIVEGA
GRADIVA

SREČNO IN VESELO NOVO LETO želi vsem svojim cenj. odjemalcem

PETER STEPIČ

LJUBLJANA restavracija in veletrgovina z vinom Tržna ulica

Srečno novo leto želi vsem cenjenim naročnikom

FRANC REBERNIK pleskarstvo in ličarstvo

LJUBLJANA, Komenskega ulica 22 — Telefon 3177

Srečno novo leto želi vsem cenj. naročnikom
in se priporoča

gradbeno podjetje in tehnična pisarna

Miroslav Zupan
mestni stavbnik

LJUBLJANA
Gospodetska cesta 10 Vošnjakova ulica 6

Srečno in veselo novo leto
želi vsem cenjenim
gostom

Mihael in Ivana Majcen
gostilna
»Pri Ribiču«

Restavracija
»Zebal«

RUDNIK - LJUBLJANA
Dolenjska cesta
želi srečno in veselo novo
leto!

Srečno in veselo novo leto želi

kr. dvorni dobavitelj

Anton Verbič

DELIKATESA IN SPECERIJA

Ljubljana, Stritarjeva ulica

Svojim cenjenim gostom
PRAV SREČNO NOVO LETO!

6

RESTAVRACIJA
»PRI ŠESTICI«
REZI ZALAZNIK

Z raznih krajev voščijo veselo novo leto naslednje tvrdke:

ANTON HAFNER
restavracija

SKOFJA LOKA - KOLODVOR
ter se cenj. občinstvu priporoča

Srečno novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem

ANTON SAVNIK
trgovina in mehanična industrija pletenin
SKOFJA LOKA

Joško Veber

trgovina z lesom, ogljem in mešanim blagom,
zaloga cementa

Telefon inter. št. 9 SKOFJA LOKA (kolodvor)

IVAN CVIKL — PTUJ
manufakturna trgovina

Srečno novo leto želi tvrdka

J. CHALUPNIK
prekajevalnica
DOMŽALE

ter se cenjenemu občinstvu priporoča

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim pri-
jateljem in odjemalcem

ANTON MÜLLER
vinski trgovec in gostilničar
STOB-DOMŽALE

Srečno novo leto želi

vsem svojim cenj. odjemalcem ter se tem potom
tudi najvdaneje zahvaljujem za naklonjenost, za-
gotavljam, da bom tudi v bodočem letu nudil
res najboljše mlevske izdelke

IVAN KURALT
valjčni mlin
DOMŽALE

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim
cenjenim odjemalcem

PAVEL BERTONCELJ
valjčni mlin
DOMŽALE

Srečno in veselo novo
leto želi

Josip Rape
krojaštvo
Domžale

Jože Eržen
avtopodj. — taksi

SKOFJA LOKA

Srečno in veselo novo leto želi svojim odjemalcem,
znancem in prijateljem

MARTIN RITONJA
gostilničar in mesar

GOENJA RADGONA

PLEVČAK JOŽE
mesar in prekajevalec

TRBOVLJE I

HANEK JOŽEF
podjetnik in posestnik

TRBOVLJE I

KUKENBERG ANDREJ
splošno čevljarstvo

TRBOVLJE I
Dravska banovina

POVŠE FANI
gostilna
Trbovlje I

1934

Franc Šetine
trgovina z meš. blagom
TRBOVLJE I

Rovšnik Ivan
splošno čevljarstvo
TRBOVLJE

K. Hasenbüchel
trgovina usnja in čev-
ljarskih potrebščin
SLOV. KONJICE

Miloš Škerbič
Zaloga manufakture
ter izdelovalnica oblek
TRBOVLJE II

Franc Kravina
trgovina z lesom, stavb
materijalom in gostilna
pri sejmišču
Ptuj Ormoška cesta

Franc Iglič
trgovina z meš. blagom
Breg pri Ptuj

ROMIH FRANC
sodavičar
Trbovlje I

ALBERTA ZUPANO
delikatesna trgovina
LOKE-TRBOVLJE I

ANTON BRENCIČ

trgovina z železnino, zaloga orožja in municije
Na drobno! PTUJ Na debelo!

Srečno in veselo novo leto želi

ANTON PETEK
trgovina z mešanim blagom
SLOV. KONJICE

Srečno in veselo novo leto želi

**CENTRALA OBČINSKIH
OPEKARNISKIH PODJETIJ**
V GORNJI RADGONI

Srečno novo leto želi

ROK BERLIČ
strojno mizarstvo
ŠT. VID NAD LJUBLJANO

F. J. Šušteršič
gostilna »Slepi Janez«
Št. Vid nad Ljubljano

Ivan Ramovž
trgovina in gostilna
STOŽICE 51

Pepi Trobej
SOSTANJ

Ivan Bogovič
gostilna
BREŽICE

Veselo in srečno novo leto želi vsem cenjenim
odjemalcem in dobaviteljem

JERNEJ BOLHAR
usnjarna

DOMŽALE

Krieger Edvard
lesna trgovina, mesarija
in gostilna
Krško

R. M. Matz
kavarna in restavracija
»Evropa« — Avto-
taks — avtošpedicija —
Ptuj Florjanski trg

Iz Celja čestitajo k novemu letu

Anton Permozer gostilna in mesarija CELJE — Gaberje	Ivan in Ana Leskovšek trgovina in mesarija CELJE, Zavodna	HOTEL „BELI VOL“ CELJE Kralja Petra cesta št. 9	„FENIKS“ Gosposka ulica 6 TVORNICA USNJEVIH IZDELKOV kakor dokolenice, aktovke, damske torbice, kovčegi, gornji deli za čevlje itd.	HOTEL IN RESTAVRACIJA »UNION« M. SILIČ CELJE, Krekov trg
Kovač Jakob krojaški mojster CELJE, Razlagova ulica 6	M. COVNIK likalnica CELJE, Prešernova ulica 8	USAJ ANDREJ »Skalna klet« CELJE	Prekajevalnica JUNGER CELJE, Prešernova ulica 8	ROZA ZAMPARUTTI ZAJTRKOVALNICA CELJE Aleksandrova ulica 7
FRANC KRAJNC frizer za dame in gospode CELJE, Glavni trg 18	Maks Zabukošek modna krojačnica CELJE, Cankarjeva ulica 2	ANTON HOFBAUER trgovina z usnjem, čevljarскими potrebščinami in vsem v to stroko spadajočim orodjem CELJE Gosposka ulica 6	IVAN RAVNIKAR špecerija in kolonijalna veletrgovina CELJE Kralja Petra cesta 21	Veselo in srečno novo leto želi vsem naročnikom, inserentom in prijateljem
Franc Savinc mesarija CELJE, Glavni trg	JOS. KRELL športna trgovina CELJE Kralja Petra cesta št. 8	L. KNECHTL krznar CELJE Slomškov trg 1.	VALENTIN HLADIN manufakturna trgovina Celje, Prešernova ulica	podružnica uprave Slovenskega Naroda CELJE
IVAN MASTNAK konfekcijska in manufakturna trgovina ter izdelovalnica oblek CELJE Kralja Petra cesta 15	ALOJZIJ PLANKL nasl. g. STROMAJERJA urar in zlatar CELJE Aleksandrova ulica 3	A. PONGRAČIČ strojna pletilnica CELJE Gosposka ulica 2	Hotel „Pošta“ Franc Rebeuschegg CELJE Aškerčeva ulica šte. 1	
		IVAN REBEK CELJE Mariborska cesta		

Z Jesenic voščijo veselo novo leto naslednje tvrdke:

JERNEJ KORBAR pekarna SL. JAVORNIK 81	VENCL TREVEN strojno mizarstvo JAVORNIK 167	A. M. LEGAT tovarniška restavracija JESENICE-FUŽINE ter se cenj. občinstvu priporoča	ROJS FRANC avtotaksi JESENICE ter se cenjenemu občinstvu priporoča	Veselo in srečno novo leto želi vsem naročnikom podružnica uprave „SLOVENSKEGA NARODA“ JESENICE
RAKOVČ IVAN brivski in damski salon JESENICE in se nadalje priporoča	PRAPROTNIK TONE parna pekarna JESENICE ter se cenj. občinstvu priporoča	MIHAEL KOVAČIČ trgovina z mešanim blagom JESENICE ter se tudi za nadalje priporoča	JUSTI ROZMAN trgovina, parfumerija in foto potrebšline JESENICE	
M. POLJŠAK restavracija, trgovina in prenočišče JESENICE ter se za nadalje priporoča	JOSIP MIHOLAČ krojaštvo JESENICE ter se za nadalje priporoča	AVGUST KLABUS trgovina z železnino JESENICE	Vinko Savnik manufaktura, galanterija	KINO RADIO JESENICE
HORVAT IN DRUG žgano slikarstvo JESENICE	RUDOLF ARH konfekcija JESENICE Kralja Petra cesta 12	JOŽE JANŠA čevljar JESENICE Obrtniška ul. 24	Radovljica JESENICE BLED	Srečno novo leto želi ter se tudi za nadalje priporoča IGNACIJ HROVAT mesarija JESENICE
FRANC PAVLIN fotograf JESENICE Gospodsvetska c. 2		GOSTILNA „JADRAN“ vsem cenjenim gostom želi srečno novo leto pri najboljši dalmatinski kapljici ANTE MARASOVIČ JESENICE	ANDREJ ČUFAR gostilna, trgovina z mešanim blagom in strojno mizarstvo JESENICE Gospodsvetska	Naročajte in širite „SLOVENSKI NAROD“ KI JE EDINI POPOLDANSKI LIST V DRAVSKI BANOVINI IN STANE MESEČNO samo 12.— Din
J. PUČKO trgovina šivalnih strojev, koles, gramofonov in radio aparatov JESENICE Kralja Petra cesta ter se cenjenemu občinstvu priporoča	DEŽMAN FRANC gostilna in mesarija JESENICE ter se cenjenim odjemalcem priporoča	PAVLA ARNEŽ ekspozna slaščičarna JESENICE - FUŽINE 131 ter se cenjenemu občinstvu priporoča	REZI KOBLER mlekarna z o. z. Predosije JESENICE Podmežakija 7	

Srečno novo leto želi Novo mesto

ŠETINC LADO
modni salon za dame in gospode, se preseli z novim letom na
Kraljeviča Petra trg Dillančeva ulica 1
NOVO MESTO

VIKTOR TOMAZIN
slikarstvo in peskarstvo
NOVO MESTO Ljubljanska cesta št. 19

KOBE JULIJ
trgovina manufakturnega blaga
NOVO MESTO

GRILC & KOMP.
čevljarska industrija
NOVO MESTO

MARTIN HOČEVAR
zidarsko podjetje
NOVO MESTO

JAKOB ŠTALCER
modno krojaštvo
NOVO MESTO

Srečno novo leto želi vsem cenj. naročnikom
UDOVIČ & LAMPE
strojno ključavničarstvo
NOVO MESTO

ANDREJ AGNITSCH
kleparstvo
Novo mesto

JOSIP KOS
knjigovoznica in trgovina s papirjem
NOVO MESTO

FERI MIKOLIČ
konfekcija in krojaštvo
NOVO MESTO, Trg kraljeviča Petra

Autobusno podjetje
L. KONDRIC
želi cenj. občinstvu srečno novo leto in se toplo priporoča še za nadaljnjo naklonjenost. — Na razpolago tudi taksi.

Rata
NOVO MESTO Ljubljanska cesta 6

„FOTO GUIDO“
NOVO MESTO Šukljeva cesta 3

VENCEL ŠKEDELJ
smuč, sanke, zimsko-sportne potrebščine
NOVO MESTO, Ragovska cesta

ALOJZIJ MIDOFER
modni salon
NOVO MESTO

FRANC PENCA
trgovina z usnjem, čevlji in čevljarskimi potrebščinami
NOVO MESTO Kraljeviča Petra trg

ALFONZ OBLAK
trgovina z mešanim blagom
NOVO MESTO
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem veselo in srečno novo leto!

Srečno in veselo novo leto

HOTEL — RESTAVRANT „KOKLIČ“
FILIP KAUCIČ
NOVO MESTO

VOVK STANKO
pekarija in gostilna
NOVO MESTO KANDIJA

POMNI,
da imajo oglasi v »Slov. Narodu« naj-večji
USPEH

JAKOB KRIZKA
frizerski salon za dame in gospode trajna in vodna ondulacija
NOVO MESTO

JURIJ PICEK
trgovina z železnino in špecerijo, arborin in težakovo olje stalno na zalogi
NOVO MESTO Trg kraljeviča Petra

JOSIP KOBE
trgovina s špecerijo in delikateso
Novo mesto

Vsem naročnikom, inserentom in čitateljem »Slovenskega Naroda« želi srečno in veselo novo leto

podružnica
„Slov. Naroda“
Novo mesto

VIKTOR KOZINA
NOVO MESTO

Podružnica JURIJ PICEK
NOVO MESTO Florjanov trg

KNAFLIČ & MIRTIC
ključavničarstvo in vodovodne instalacije
NOVO MESTO KANDIJA

Srečno novo leto želi

Anton Koncilija
mesar in prekajevalec
Novo mesto

Srečno novo leto želi
Franjo Kastelic
trgovina
Kandija — Novo mesto

IVAN DOLMOVIČ
avtotaksi
NOVO MESTO

Josip Windischer
hotelir, mesar in prekajevalec

Kandija Novo mesto

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

reg. zadruga
z n. z.

„NOVOBOR“ splošna industrijska delniška družba, Ljubljana - Novo mesto

„METLA“ TRGOVSKO INDUSTRIJSKA DRUŽBA NOVO MESTO

Maribor

Kranj

MILOŠ OSET
špecerija in kolonijalna engros trgovina, monopolna velikoprodaja soli
MARIBOR, Glavni trg
Telefon št. 2173 in 2790

EKSPORTNA HIŠA „LUNA“
lastnik Albin Pristernik
trgovina galanterije, pletenin, vezenin, drobnarij in igrač
MARIBOR, Aleksandrova cesta 10
NA DEBELO! NA DROBNO!

M. JAHN
modistinja
MARIBOR
Stolna ulica 2

SCHILLING & COMP.
kone. elektro-instal. podjetje. Radio
KRANJ

A. LAP
vrtnarija
KRANJ
Poleg Narodnega doma

ANTON TAVČAR
tovarna mesnih izdelkov
MARIBOR Jurčičeva ulica

Srečno in veselo novo leto želi ter se za nadaljnjo naklonjenost priporoča
JOSIP SULIČ
čevljarski mojster, trgovina z lastnimi izdelki
MARIBOR Aleksandrova cesta 30

Gostilna „Pri Joštarju“
KRANJ

Srečno novo leto želi vsem svojim cenj. gostom, prijateljem in znancem ter se v nadalje priporoča

MAKS & MILA MUCOLINI
restavracija in kavarna Narodni dom
KRANJ

Srečno in veselo novo leto želi
DOLČEK in MARINI
MARIBOR Gosposka ulica 27

TISKARNA
trgovina s papirjem
Oglasni zavod in uprava časopisov
Hinko Sax
MARIBOR, Grajski trg
Zastopnik »Slov. Naroda«

HOTEL STARA POŠTA
restavracija in kavarna
želi srečno in veselo novo leto vsem cenjenim gostom in prijateljem, obenem pa tudi mesarija »PRI MATICKU«
Se vljudno priporoča
Francka in Franc Lieber

FRANC ŠINK
medičarna, slaščičarna in svečarna
KRANJ

Srečno novo leto želi
FRANC KOBMAN nasledniki
galanterija, pletenine in drobnine
MARIBOR Gosposka ulica 2
Na debelo! Na drobno!

Z raznih krajev voščijo veselo novo leto naslednje tvrdke:

**KOVACIĆ
JOSIP**

pekarna
LJUBLJANA-Trnovo
Kolezijska 23

Spišno
strojno mlazarstvo
Ivan Praznik

LJUBLJANA, Zavrti 9
Telefon 34-97

Srečno novo leto!

CEMAŽAR JOSIP, LJUBLJANA
umetniški zavod za litografijo
LJUBLJANA Igriška ulica št. 6

Srečno novo leto

želi vsem cenjenim naročnikom

ALBINA BOGATAJ
salon perila

LJUBLJANA, Gradišče 13-II

Srečno in veselo novo leto želi

Gasilske čete trboveljske
kotline, Trbovlje

Srečno novo leto želi vsem svojim odjemalcem

AVGUST PAVLE

tapetnik in dekorator

LJUBLJANA Vegova ul. 10

Srečno novo leto želi vsem cenj. odjemalcem

DOLNIČAR & RICHTER

tovarna milnih, pralnih, čistil-
nih praškov in kristalne sode
znamke „ZORA“

LJUBLJANA Zvonarska ul.

Špedicija
in carinsko posredništvo

TURK

LJUBLJANA

ZADRUŽNA ELEKTRARNA

za Ptuj, Breg in okolico v Ptuju
r. z. z. o. z.

RADO PREGRAD

Industrija umetnih cvetlic

PODCETRTEK

Dravska banovina

FRANC URBAN

mesar in prekajevalec

PTUJ

**ŠTEFAN
BRODAR**

ORMOŽ

vinske kleti

Telefon interurb. št. 12

ŠTEFAN TURK

mesar

CELJE
Spodnja Hudinja

Henrik Oblak
mehanična delavnica

CELJE, Ozka ul. 8

**Iv. in Bog.
Naraks**

sodavičarja

CELJE - Zalec

Ivan Korber
stavbno in galanterijsko
kleparstvo

CELJE
Gospodsk. ulica 17

**R. in Josipina
Hrovat**

mesarija in gostilna

ZALEO

Elektrotehnično in meha-
nično podjetje

Drago Gams

CELJE, Mariborska c. 16
Prešernova ulica 16
Telefon interurb. 172

FRANJO DOLŽAN

galanterijsko in stavbno kleparstvo, konc.
vodovodni instalater

CELJE

Za kresijo 4

Srečno novo leto želi vsem cenjenim gostom in
odjemalcem

M. J. IGRIČNIK

gostilna in mesarija

LASKO

IVAN VIZOVIŠEK

trgovina z manufakturo, špecerijo, železnino,
usajeni in deželni pridelki. Zaloga raznih stavb-
nih potrebščin ter vseh vrst umetnih gnojil

ZALEO

VINCENC KVEDER

trgovina z manufakturnim, špecerijskim in
galanterijskim blagom

ZALEO

VINKO KUKOVEC

stavbno podjetje, tesarski mojster, trg. z lo-
som in parna žaga

CELJE - LAVA

Srečno in veselo novo leto želim vsem odjemal-
cem, prijateljem in znancom

P. KOREN

prej ŠTERK

Črnomelj

Telefon int. št. 5.

M. MAHKOTA

pletalna industrija

LJUBLJANA VII

Celovška cesta št. 44

Srečno in veselo novo leto

želi vsem cenjenim naročnikom in gostom

Bricelj Ivan

pleskar, ličar, sobo- in črkoslikar ter gostilničar v štepanji vasi »Na Planirju«

LJUBLJANA

Tyrševa cesta 15

LEGAT

špecerija

delikatese

zajtrkovalnica

LJUBLJANA

Miklošičeva cesta 28

VESELO IN SREČNO NOVO LETO ŽELI
UPRAVA SLOVENSKEGA NARODA V LJUBLJANI

Veselo in srečno novo leto 1934

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem in prijateljem

Filip Bizjak

krznarstvo

LJUBLJANA, Kongresni trg št. 3

Srečno novo leto

vsem odjemalcem in konsumentom našega
piva, špirita in kvasa želi

PIVOVARNA

„UNION“ D. D. LJUBLJANA

Alojz Straus

trgovec

Hrastnik

Antonija Čeplak

trgovina mešanega blaga

Hrastnik

**Bauerheim Pavel
ml.**

gostilna in trgovina

Sv. Katarina Trbovlje II.

Gabrijel Ludovik

gostilničar in mesar

Stična

**Podporno društvo
slepih**

LJUBLJANA

V teh snežkah lahko hodite tudi v najslabšem vremenu. Usnjeni čevlji in noge vam bodo ostale popolnoma suhe. V njih lahko nosite čevlje iz laticina za Din 49.—.

69.-

69.-

Vrsta 5705-21
Elegantni čevlji iz svilene atase, zgoraj okrašeni. Najprikladnejši pri najdražji toaleti.

99.-

Vrsta 9805-07
Enostaven, a eleganten čevlji iz laticina. Posebno priljubljen zaradi lepe oblike in visoke pete.

99.-

Vrsta 9875-26
Lahki lakasti čevlji s kombinacijo iz prave kake kože. Primerni za čajanke in ples.

ZAHVALJUJEMO SE

našim odjemalcem za zaupanje,

ki smo ga uživali preko leta,

našim poslovnim prijateljem

za pomoč in zvesto sotrudištvo,

našim sotrudišnikom za zvesto delo

in za razumevanje pri postrežbi odjemalcev.

OBLJUBLJAMO

da bomo do zadnjega diha ostali zvesti oporoki Tomaža Bat'e:

služiti jugoslovnski javnosti.

Bata

29.-

Naše tople »Zepec« so najprimernejše za delo doma in na dvorišču. So nepremočljive, ker imajo podplate iz gumija. Dečke Din 25.—, moške Din 35.—.

45.-

Za dečke, ki nikdar ne mirujejo, evo dobrih visokih čevljev iz močne masne kože, z izdržljivimi gumijastimi podplati. Vel. 35-38 Din 59.—.

49.-

Za Vaše malčke so najprimernejši ti čevlji iz finega boksa, z usnjenimi podplati.

79.-

Štrapačni čevlji za zimski šport, iz močnega dul-boksa, z usnjenimi podplati in peto.

59.-

Vrsta 1845-54

Črni ali rjavi iz žameta, kombinirani s kožo. Elegantni in udobni za vsako nogo in za vsak žep. Lahko jih obujete v snežke.

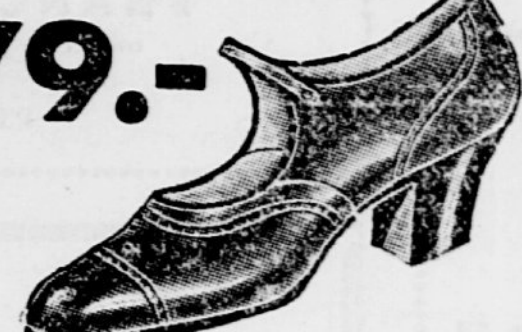
69.-

Vrsta 3925-03

Za delo, za štrapač, za blato in vodo, praktični čevlji iz boksa, z najmočnejšimi podplati iz gumija.

79.-

Vrsta 2945-11

Čevlji za vsako priložnost, iz dobrega boksa, z usnjenimi podplati in peto. Praktični in okusni. Iz laka za Din 99.—.

99.-

Vrsta 2053

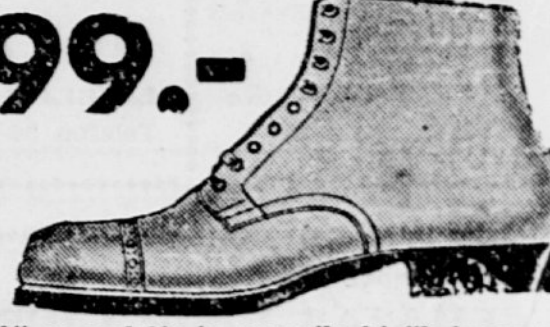
Udobni a elegantni čevlji iz tople volnene klobučevine z okrašenim robom iz krimerja. Za občutljive noge v zimskem času nenadomestljivi.

99.-

Za delo v hladnih prostorih nenadomestljivi, izdelani iz tople volnene klobučevine, z nepremočljivim podplatom iz gumija.

99.-

Čevlji za nedeljo in praznik, ki jih izpopolnujemo že 30 let. Vsak dan so boljši in tudi cenejši.

129.-

Elegantni čevlji, na robu šivani, izdelani iz najboljšega boksa, z usnjenimi podplati in usnjeno peto.

149

Elegantni čevlji iz telečjega boksa, zgornji del kombiniran s toplo klobučevino. Zaradi svoje elegancije so nazvani tudi »Diplomatski«.

MOŠKE NOGAVICE:

Bombažaste Din 5.—
Svilene » 7.—
Flor » 10.—

„EDISON BELL“
gramofoni
tudi na obroke!

moderni
radioaparati
in SMUČI

ter vse smučarske potrebščine nabavite si najceneje za božič pri

JOS. BANJAI
LJUBLJANA, MIKLOŠICEVA CESTA ŠTEV. 20
Telefon 34-19

Tam, kjer kupujejo drugi, kunnite tudi vi!

Okoristite se z njihovimi izkušnjami in si čimprej ogledajte veliko zalogo modnega volnenega blaga in svile za damske obleke in plašče pri staroznani trdnici

R. MIKLAUC
(poleg škofije)
Pomagali vam bomo pri izbiri.

IZGOTOVLJENE PERNICE
180x115 iz finega puh. perja
Din 230.— do 280.—; la puh
Din 450.— in 610.—.

SVILENE PUHAŠTE ODEJE
Din 780.— in 950.—. Na zalogi
vse vrste klotaste odeje. Razpošilja po povzetju — Rudolf Sever, Ljubljana, Marjin trg 2

Poleg skrbi, tudi malo veselja!
Dobro boste razpoloženi, ako si izposodite plošče in gramofon pri:

„ŠLAGER“
Aleksandrova cesta 4,
prehod »Viktorije«

VINO ČEZ ULICO:

Metliško belo	1 Din	8.-
namizno belo	1 »	8.-
portugalka	1 »	9.-
cviček	1 »	9.-
rizling	1 »	9.-
burgundec beli	1 »	11.-
jabolčnik	1 »	4.-

Zganje:

Tropinovec pristni	1 Din	20.-
slivovka stara, prist.	1 »	24.-
hruševac, pristni	1 »	28.-
brinjevec, pristni	1 »	32.-
Rum fini čajni	1 »	26.-

ter razne vrste likerjev, desertnih vin, konjakov — po izredno nizkih cenah nudi in se priporoča S. J. JERAJ, Ljubljana, Sv. Petra cesta 38. 4898

Srečno novo leto želi

TEODOR KORN
kleparstvo in vodovodne instalacije

LJUBLJANA Poljanska cesta 3

Srečno novo leto želi vsem cenjenim gostom

GOSTILNA PRI ŠTEFANU
MARIJA PETRIČ

LJUBLJANA Miklošičeva cesta 4

FRANC RODE
mesar

Dev. Mar. v Polju šte. 1
(šolski drevored)

SREČNO IN VESELO NOVO LETO ŽELI

O. STURM

METLIKA

Telefon 2826

JOSIP STUPICA
Ljubljana, Slomškova ulica št. 6

Trgovina avtomobilov, vozov in konjskih oprem. — Ličanje avtomobilov, koles in strojev po amerišanskem sistemu »DUCO«, ognjeno ličanje, tapetništvo avtomobilov ter izvrševanje vseh v to stroko spadajočih del po konkurenčnih cenah.

AVTOGARAŽA
Bencin-olje Bencin-olje
GENERALNO ZASTOPSTVO »PIRELLI«

Srečno in veselo novo leto želim

FRANJA in IVAN JAVORNIK
mesarija

LJUBLJANA Domobranska cesta 7

Wolfsova ulica 12

JOŽE BORIŠEK
mesar, prekaževalec in gostilničar

LITIJA

Srečno novo leto želi

F. & E. REMŽGAR
slikarstvo in pleskarstvo

LJUBLJANA Kolodvorska ulica 18
Telefon 34-30

Srečno novo leto želi

ŽITNIK RUDOLF
splošno kleparstvo, instalacija strelovodov, »Conco«-izolacije

LJUBLJANA Ambrožev trg 9
Telefon 31-46

SREČNO NOVO LETO
želim vsem svojim odjemalcem, prijateljem in znancem

G. A. Stanislavsky
LJUBLJANA

Srečno in veselo novo leto želi

LOVRO PIČMAN
vodovodna instalacija, centralne kurjave in kleparstvo

LJUBLJANA Ilirska ulica 15. Telefon 29-11

Neveste! Gospodinje!
Najlepši okras vašega doma je perilo, zaves, posteljna pregrinja! Najfinejše in najtrpežnejše ga okrasite z vezanjem od trdnice

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana
(POLEG HOTELA STRUKELJ)

Izdelujemo gumbice, prebadamo šablone, predtiskamo čisto ženska ročna dela, imamo specijelne entei za obleke in volane, ašuriramo in entiamo.

Vsakdo že ve, da imamo največjo in najmodernejšo vasilnico. Ker sami delo sprejemamo, ga sami nadziramo, zato vas ti najboljšo postrežemo.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

v Ljubljani, Prešernova ulica šte. 3
je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji.

Vlog ima nad 420.000.000.— Dir
rezervnih zakladov pa nad 11 milijonov dinarjev.

Za pupilarni naložbe ima sodno depozitni oddelček, za varčevanje mladine izdaja domače hranilnice, za pošiljanje denarja po pošti so strankam na razpolago položnice. Za vse vloge jamči mestna občina z vsem svojim premoženjem in davčno močjo.

Telefon št. 2016 in 2016. Poštno število št. 10.538

Uradne ure za stranke so od 8. do 12.1/2 ure.

SLAVIJA

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA
V LJUBLJANI, Gosposka ulica 12 Telef. 2176, 2276.
Podružnice: BEOGRAD, ZAGREB, SARAJEVO, OSIJEK, NOVI SAD in SPLIT